

జ్యోతి

దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక

అందాలొలికే
త్రివర్ణ ముఖచిత్రం

మరి నాలుగు
త్రివర్ణ చిత్రాలు

250 పేజీలు ★ వెల 4 రూపాయలు

నవంబరు మొదటివారంలో, పండుగకు కొన్ని రోజులు ముందుగానే వెలువగుతుంది. నేడే మీ కాపీ మా ఏజెంటు వద్ద రిజర్వు చేసుకోండి.

ప్రత్యేక సంచికలో మీకు కనబడే కొందరు రచయితలు :

భమిడిపాటి రామగోపాలం

హితశ్రీ

అవసరాల రామకృష్ణారావు

ఆదివిష్ణు

ఐ. వి. ఎస్. అచ్యుతవల్లి

ఎన్. ఆర్. నంది, అరిగే రామారావు

శ్రీసుభా, ద్వివేదుల విశాలాక్షి

బీనాదేవి, బి. వి. రమణరావు

సంజీవదేవ్, ఆరుద్ర, కె. రామలక్ష్మి

నారాయణరెడ్డి, వరవరరావు

భానుమతి, అంగర సూర్యారావు

అలసట? నాకు లేదు!

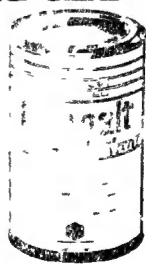
నిజం. రోజంతా నేను శ్రమించినమాట నిజం.

ఇంటికి తిరిగివచ్చేటప్పుడు క్రిస్కిరిసిపున్న చిన్నలో నిలబడినానుకూడా.

ఇంట్లో చేలేనంత ఆదనసాయాను. కానీ, ఇప్పుడు అలసటలేదు.

ఉర్వాహమిచ్చే ఓవోమూల్ట్ ఒక కప్పు త్రాగగానే అలసటంతా తీరిపోయి
ప్రేమ కలిగింది. కొత్తగా పరిపుష్టకరం చేయబడిన శక్తిప్రదాయిని ఓవోమూల్ట్
కుటుంబంలో అందరినీ సమపాళ్లు కలిగిన పోషకాహార పానీయం.

ఓవోమూల్ట్

చర్మరూపాలు :
పుడ్స్ ఫ్యాక్ట్ & పెర్మిలైజర్స్ లిమిటెడ్

తాడేల్లగూడెం, ఆంధ్ర ప్రదేశ్

ఫోన్ లిస్టినిస్ట్రేషన్ : 115-బి, సెతాజీ సుభాస్ చంద్రబోస్ రోడ్, మద్రాసు. 1

EP-APP 13 TEL

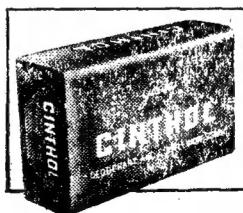
ఆమె మనోహర సోగసుకు రహస్యం

INTERPUB/GCS/ITL

సింథాల్ యంధులి జి-11 హెక్సాక్లోరాపిన్

మనోహర పొగను,
విష్కృతంకమైన చర్మ
పొందర్యం-నరితూకమైన
మనోహరం-అర్థ విశ్వా
సం, మీ పమీరమున
పుండగోరే అభిలాష.

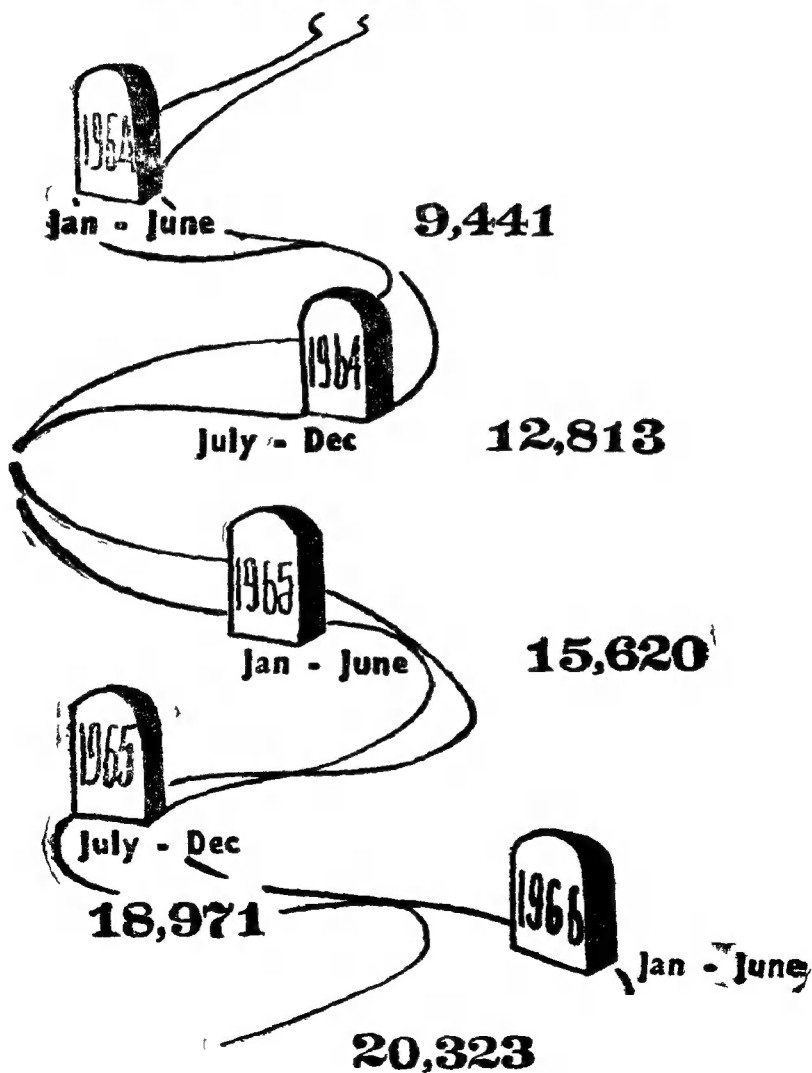

సింథాల్ యంధు గం జి.11
(హెక్సాక్లోరాపిన్)
మచ్చలను నిరోధించును.
శరీర దుర్బంధమును తొలగిం
చును, మిమ్మలను రోజురా
హాయిగొలిపే ప్రకాశ
మానంగా ఉంచును.

(మరి చూడయెన పమ్మికతో-రోజులా హాయిగొలిపే పరిష్కరంగా నుండుది గం జి.11
(హెక్సాక్లోరాపిన్) గం సింథాల్ వచ్చును మరియు టాయిలెట్ పౌడరను వాడండి.
జి.11, ఎల్. జి.ఎం. ఎల్. పి. ఎన్. ఎ. వారి ప్రైవేట్ మాధ్యమం.

JYOTI HAS BEEN MAKING HISTORY FOR
THE PAST THREE YEARS AND A HALF.
THE FIGURES SPEAK FOR THE FACTS.

తొలిమాట

వర్ధిష్ట రచయితలు "విహారి - శాశివాహన"
నవల "సెలయేటి గలగల" ఈ సంచికలో
సీరియల్ గా ప్రారంభమవుతున్నది (58 వ పేజీ)

*

*

*

అవినీతి భారీ వ్యాపారంగా సాగిపోతున్న
సంగతి అందరికీ తెలిసిందే కాని అంతిమ విజ
యం అన్నివేళల దావిదే తానక్కరలేదు ఉన్న
ట్టుండి ఒక్కొక్కచోట ఒక్కొక్కవిధంగా అది
బద్దబతుకూ వుంటుంది (28 వ పేజీ)

*

*

*

సుప్రసిద్ధ శివయితల విశిష్ట రచనలతో
'జ్యోతి' దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక పండుగకు
కొన్ని రోజులు ముందుగానే వెలువడుతున్నది
'జ్యోతి' పాఠక మహాసములకు ప్రత్యేక
సంచిక ఆకర్షణవంతం కాగలదనే నమ్ముతున్నాము

వై.వి. రాధాకృష్ణ.

కొత్త సంవత్సరంలో కొత్త కానుక
జ్యోతి సంస్థ నుంచి కొత్త పత్రిక

పత్తేదారు

డిటెక్టివ్ మాసపత్రిక

ఆంధ్ర పాఠకుల ఆదరాభిమానాలు చూరగొన్న
అగ్రశ్రేణి రచయితల అత్యుత్తమ కథలు !

మిస్టరీ, క్రైమ్, థ్రిల్, సస్పెన్స్, డిటెక్టివ్
రంగరించిన వినూత్న విలక్షణ శీర్షికలు !

తెలుగు పత్రికా ప్రపంచంలో ఇంకొక అపూర్వ
ప్రయోగం !

జనవరి నుంచి ప్రారంభం

వెల 80 పైసలు : : పేజీలు 132

ఏజెన్సీకి “జ్యోతి” ఏజెంట్లకే మొదటి అవకాశం
వివరాలకు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయండి :

మే నే జి. ర.

పత్తేదారు

విదాది, చందా
రు. 9-50

కాంగ్రెస్ ఆఫీస్ రోడ్.
విజయవాడ-2

సుచిత్ర మాసపత్రిక

బకింగ్ హౌస్ పేట పోస్టు

విజయవాడ-2.

విడిప్రతి వెల

75 పైసలు

ఏడాది చందా

9 రూపాయలు

సంపుటి 4

నవంబర్ 1966

సంచిక 11

మేనేజింగ్ ఎడిటర్

వి. వి. రాఘవయ్య

ఉత్తరాలు 10

రాజకీయాలు 12

జ్యోతి - మార్గదర్శి—

జి. నాగేశ్వరరావు 17

విజయన అబద్ధం—

ఉండమాటి తాతాజి 20

మచ్ ఎడో ఎబొట్ నథింగ్—

వి. వి. సత్యనారాయణమూర్తి 23

ధనుస్సు, మనస్సు— 25

డి. డి. గారి సి. సి.—

వేమూరి సుబ్రహ్మణ్యం 26

కప్ప, గొప్ప— 39

వాన చినుకులు— డి. కామేశ్వరి 40

పెద్దా చిన్నా— 55

సెలయేటి గలగల (సీరియల్)

విహారి & శాలివాహన— 56

వేటా, వాటా— 72

వజ్రాలు - మసిబొగ్గులు—

డాక్టర్ మహీధర సోనిమోహన్ 73

అసలు సంగతి— చాయ 78

నవ్వాలి నవ్వాలి— 87

విజేత— (సీరియల్)

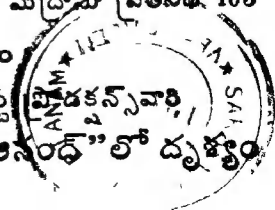
యద్దనపూడి సులోచనారాణి 89

సినిమా-జ్యోతి మద్రాసు ప్రతినిధి 105

ము చిత్రం

రవీంద్ర అర్జున్ ప్రొడక్షన్స్ వారి,

“డాక్టర్ ఆనంద్” లో దృశ్యం

అక్టోబరు సంచికలో "సాహసం : రామ నాథం", "తొలకరి" కథలు చాలా బాగా ఆకరించాయి. శ్రీ కాశీనాథుని రామచంద్రరావుగారు వ్రాసిన "తొలకరి" చాలా సహజంగా వుంది. వాన వంగా కొన్ని కొన్ని కుటుంబాలలో జరిగే విధంగా వ్రాశారు. చయిత కు, మీకు నా అభినందనలు.

టి. ఉవేంద్రనాథ్,
నాగార్జున సాగర్.

మీ ఆధ్వర్యంలో క్రొత్తగా డిటెక్ట్ కథల పత్రిక వెలువడుతుందని తెలిసి ఎంతయు సంతసించితిని. కేవలం పెద్ద రచయితలకే కాక, అభివృద్ధిలోనికి రాబోవు యువ రచయితల్ని కూడా పరిచయం చేసి, ప్రోత్సహించి, ఉత్తమమైన కథల్ని ఎన్నుకొని పత్రికను ఆకర్షణీయంగా చూపొందించుటకు కృషి సల్పేదరని ఆశిస్తున్నాను.

ఎన్. సత్యనారాయణ
భర్తహార్.

ఈనెల నన్ను అమితంగా ఆకరించి నది కాశీనాథుని రామచంద్రరావుగారి "తొలకరి". కాని, పేకాటలో సర్వస్వము ఉండమోన్న రాజారావులో హలాత్తుగా అంతమూర్పు తేవటంలో రచయితగారి ఉదేశ్యం బోధపడలేదు. అక్కినేని నాగేశ్వరరావుతో ప్రత్యేక గోష్ఠి చాలా బాగుంది.

తురుమళ్ళ మాధవరావు,
బొబ్బిలి.

స్వామి చిత్రానంద వ్రాసిన "కీ. శే. కావ్యశ్రీ" కథను వారు కీ. శే. గురు దత్త తీసిన "ప్యాసా" సినిమా వచ్చి చాలా రోజులయిందికదా, ఇంకా ఎవరికి గుర్తుంటుంది; అయినా గురు దత్త కూడా చనిపోయాడుకదా అన్న ధైర్యంతో వ్రాసినట్లుంది.

సేనాపతి, నాగపూరు.

అక్టోబర్ నెల "జ్యోతి" సంచికలోని "మీ యొక్క ప్రకటన" మాకు మిక్కిలి ఆనందాన్ని కలిగించినది. నేడు తెలుగులో డిటెక్ట్ కథా సాహిత్యం మిక్కిలి అభివృద్ధి గాంచుచున్న ఈ తరుణంలో మీ సంస్థనుంచి మరియొక మకుటాయమానమైన క్రొత్త పత్రిక వెలువడుతుండుట మిక్కిలి హర్షదాయకం. "పత్తేదారు" మాలాటి డిటెక్ట్ సాహిత్యాభిమానుల అభిమానాన్ని చూరగొని, మీ ఈ సాహస సాహితీయాశ్రమ విజయవంతం చేయగలదని భావిస్తున్నాము.

సంగన ఆర్. ప్రతాపరెడ్డి,
పి. హరనాథ్,
తుంగభద్రా డామ్ కాలనీవ్.

ఈ నెల జ్యోతి సన్నమితంగా ఆకరించింది. సంఘంలో సంభవమైన యథార్థ సంఘటనలను శ్రీ స్వామి చిత్రానంద గారు తమ “కీ॥ శే॥ కావ్యశ్రీ”లో చూపించారు.... తెలియని చిన్నచిన్న కారణాల వల్ల భార్య భర్తల మధ్య.... అర్థంలేని వైచిత్ర్యం ఎందుకు సంభవిస్తుందో శ్రీ కాశీ నాథుని రామచంద్రరావుగారు తమ ‘తొలకరి’లో చూపారు. శ్రీ కొడవటి గంటి కుటుంబరావుగారి పెద్దకథ “మరిన జీవితం” అంతరించిన కున్నట్లే అయ్యింది. ఎం. వెంకటేశ్వరరావు గారి ‘పాపం రామనాథం’ కూడా ఒక మోస్తరుగా వుంది. ముఖ్యంగా నా అభిమాన నటుడు నట సమ్రాట్ అక్కినేని నాగేశ్వరరావుతో ప్రత్యేక గోష్టి జరిపి త్వారా ఆయన కళా మతలికి తమ శక్తివంచన లేకుండా చేద్దామనుకొన్న సేవను (‘చక్రవర్తి చిత్ర’ ద్వారా). ఆయన ఆశయాన్ని, ఆయన కలలను, భూమికలను సహృదయంతో పాఠకలోకానికి తెలియ జేసినందుకు మీకు నా హృదయ పూర్వక ధన్యవాదాలు. దీపావళి జ్యోతి జ్యోతిలా దీప్తివూనంగా ప్రకాశిస్తూ వెలువడుతోందను కొంటాను.

ముక్కామల సటరాజ్,
ఖమ్మం.

మీపత్రికలో ప్రత్యేకంగా కాలేజి విద్యార్థుల కథలు చాలా బాగుంటున్నాయి. అక్టోబరు సంచికలో రాజకీయ వాతావరణం చాలా బాగున్నది. ఉన్నది ఉన్నట్లు వ్రాయుచున్నారు.

జ్యోతి

మంచి కథలు వేసి చదువరులకు అందించుచున్నందుకు మీకు నా ధన్యవాదాలు. త్వరలో డిజిటైజ్డ్ పత్రిక మీ సంస్థనుంచి వస్తున్నందుకు చాలా సంతోషము,

ఎన్. శారద,
తెనాలి.

అక్టోబరు సంచికలో ప్రచురితమైన కథల్లో “కీ. శే. కావ్యశ్రీ” చాలా హాస్య ధోరణిలో చిత్రీకరించబడినది. “పాపా హాపార్”. “ఆమరుడు”. “ఆప్తమిత్రుడు” కూడా చాలా బావున్నాయి. ప్రతి నెలా మంచి మంచి కథలను ఎన్నికచేసి బహుమతిలిస్తూ విద్యార్థులలో రచనాశక్తిని పెంపొందించే యుచున్న “జ్యోతి” కీ నా వందనములు.

జువ్వల నరసింహరావు,
పాలకొల్లు.

బహుమతి పొందిన కథానికల్లో “ఆప్తమిత్రుడు” నాకు చాలా నచ్చింది. ఇతర ఆదర్శులను ఎగతాళి చేస్తూ తన చెల్లిని ఎవరో గోల చేశారనగానే వాళ్ళకు అక్కచెల్లెళ్ళు లేరా అని. దంబాలు పలికాడు సత్యం చూహింశయుడు. కథానిక రాసినది రచయితే అయినా పక్షపాతం లేకుండా “రోమియో” అబ్బాయిలకు కొంచెం బుద్ధి వచ్చేటట్లు రాశారు. రచయితకు ‘జ్యోతి’ ద్వారా ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను.

కుమారి ఎన్. సుగుణ,
పిడుగురాళ్ళు.

నాలుగైదు నెలలనుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజకీయాలపై అజ్యంపోసి రాజ్యం చేసిన ఒక సమస్య ఇప్పుడు చప్పగా చల్లారిపోయింది. దాన్ని ఈనాడు తయ్యకునేవాడే లేడు.

నిజానికి, అదొక సమస్య కావలసింది కాదు. ఉట్టి పుణ్యానికి కోడిపుండు కాస్తా బ్రహ్మరాక్షసి అయింది. ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ వారి ఎలకన్ కమిటీలో పదకొండవ స్థానానికి ఖాళీ ఏర్పడితే దానికి ఎవరిని ఎన్నుకోవా లనేది ఏమంత కొంపలు మునిగే సమస్య ; దాని సం గతి ఎవరికి పట్టింది ; ఎవరు ఎన్ని కైతే ఎవరికేం వారిగింది ; దానివల్ల రాష్ట్రానికి ఉక్కు ప్యాక్టరీవచ్చేస్తుందా ; నాగార్జున సాగర్ అమాంతం పూర్తి అయిపోతుందా ; రాష్ట్ర పరిపాలన బాగుపడుతుందా ; సమర్థమైన నాయకత్వం లభిస్తుందా ; ధనాలు ఉగిరిపోతాయా ; జీతాలు పెరుగుతాయా ; బియ్యం సజావుగా, సమృద్ధిగా దొరుకుతాయా ; వియత్నం యుద్ధం ఆగిపోతుందా ; పాకిస్తాన్ వాడు శిశ్మరు అక్కర్లేదంటాడా ; చైనావాడు రాజీకొస్తాడా ;

మరి, ఎందుకింత పెద్ద సమస్య అయింది ఈ ఎలకన్ కమిటీ వ్యవహారం ; సంజీవరెడ్డిగారికి, బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారికి పడకపోతే మధ్యలో రాష్ట్ర ప్రజల కేమిటి దుగ్గ ;

ఏమోగాని, మొత్తానికి చాలా ఉత్కంఠ కలిగించింది. ఇంగ్లండులోనో, ఆస్ట్రేలియాలోనో టెస్టుమ్యాచ్ జరుగుతుంటే క్రికెట్ అడిమానులు-పనులన్నీ మాను

కుని రేడియోల దగ్గర గుమిగూడరూ ? పేవరకోసం ఎదురుచూడరూ ; అదిగో... సరిగ్గా అలాంటి తహతహే ఈ ఎన్నిక వ్యవహారం కలిగించింది. ఎవరు గెలుస్తారు ? ఆయోధ్యవారా ? నయోధ్యవారా ? హర్షి రేసులంత హడావిడి పుట్టింది. కొందరు పంచాలు కూడా వేశారు. నెప్టెంబరులో ఎన్నిక తేదీ దగ్గర పడుతున్నకొద్దీ ఎవరి నోటివిన్నా ఈ మాటే, దీని చర్చే ; దీనికి కొంత ప్రోద్బలం దినపత్రికలు కూడా ఇచ్చాయి. మేము గెలుస్తామంటే మేము గెలుస్తామని ; ఫలానా జిల్లాలో మా బలం ఇంత వుందంటే మాకిన్ని వోట్లు పడతాయని ; అవతలివాళ్ళు ఫలానా అక్రమాలు చేస్తున్నారంటే ఇవతలివాళ్ళు ఫలానా వాళ్ళని బెదిరిస్తున్నారని ఓ ఎన్ని ప్రకటనలు ; వాటికోసం పత్రికల కెంతగా గిరాకీ పెరిగిపోయింది ;

చివరికి మేము కిందటి సంచికలో కొంచెం జాగ్రత్తగానే ఊహించినట్టు ఒక వరరానికి మొహం కందిపోయింది. ఆ వర్షం నయోధ్య వరం. అది నయోధ్య వర్షం కావడంతో రెండవదానికి,

మహాజంగానే అయోధ్య వరమని పేరు వచ్చేసింది. “అయోధ్య” అంటే జయం పరానిది. బ్రహ్మనందరెడ్డిగారి వరం ప్రస్తుతానికి అయోధ్య వరమే అయింది. ఎలకన్ కమిటీలో పదకొండవ స్థానానికి కృష్ణాజిల్లా రాజకీయాలలో కాకలు తీరిన కాకాని వెంకటరత్నంగారు ఎన్నికయ్యారు. ఆయనతో పోటీ చేసిన చింతలపాటివారు చింతాక్రాంతులయ్యారు.

గెలిచిన వరం గెలుపుని, ఓడిన వరం ఓటమిని పీల్చే సంత హుందాగానే స్వీకరించాయని చెప్పాలి. పెద్దగా ఒకరి నొకిదు నిందించుకుంటూ ప్రతికరికి ఆటేపని కల్పించలేదు. సయోధ్య వరం మాత్రం సంజీవరెడ్డిగారు మొదట అంత అల్పాటం చేసి, చివరి చివరికి జావ కారి పోయారని, సయోధ్య సయోధ్య అంటూ సందిగ్ధ మనస్సుతో వ్యవహరించి మొత్తం వ్యవహారాన్ని దగ్ధం చేశారని ప్రకటనలు చేశారు. ఆయన గట్టిగా నై అంటే నై అని నిలబడి వుంటే తమ వరమే గెలిచేదని, చివరి కాయనపైదా బాదోలో కూడా ఉండకుండా డిల్లీ పోవడం తమ ఓటమిని పూర్తిచేసిందని వాపోయారు.

ఇటు అయోధ్య వరం కూడా మరీ దాస్తులూ అవీ చెయ్యలేదు. గెలుపోట ముల మధ్య మరీ పెద్ద తేడాలేకపోవడం వారికి కొంత హెచ్చరికగా పనిచేసి వుంటుంది. అంతేకాదు. ఎలకన్ కమిటీలో బిలా బిలాలు కి...న సెషన్లలో వున్నాయి. ఎన్నికలకు ఏ అభ్యర్థులను నిపార్సు చేసినా చివరికి కేంద్రంలో

ఎన్నికల సంఘం చేతికి జాబితా వెళ్ళవలసిందే. అక్కడ అది ఎన్ని మార్పులకి, చేర్పులకి గురి కాబోతోందో ఎవరికి తెలుసు? ఇదికూడా అయోధ్య వరం హద్దానికి బ్రేకులు వేసి వుండవచ్చు.

* * *

ఏమైతేనేం, ఆ హడావిడి కాస్తా అయిపోయింది. ఇప్పుడు కొత్త హడావిడి ప్రారంభమైంది. అసెంబ్లీలో ఉన్నవి 287 స్థానాలు. వాటికి 1400 పై చిలుకు దరఖాస్తులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థిత్వాల కోసం వచ్చాయి. అలాగే లోక్ సభకి ఆంధ్రప్రదేశ్ కి వున్నవి 40 స్థానాలు. వాటికి 180 దరఖాస్తులు వచ్చాయి. అంటే, ఉన్న స్థానాలకి నాలుగైదు రెట్లు చొప్పున దరఖాస్తులు వచ్చాయన్నమాట. కాంగ్రెసుకి ఇదీ ఒకండుకు మంచిదే. దరఖాస్తు ఫీజు పేరిట బోలెడు ధనం పోగైంది. ఫీజు కట్టగలిగిన ప్రతి కాంగ్రెసువాది టికెట్టు కోసం అప్లయి చేశాడు. దాదాపు లాజరీ టికెట్టు కోసం ఎగబడినట్లుగా ఎగబడ్డారు. పీరిలో ఎవరి అదృష్టం ఎలా వుంటుందో త్వరలోనే నిరయమవుతుంది. ఆ తర్వాత వుంటుంది అసలు ముచ్చట. టికెట్టు రానివారు వచ్చినవారికి వ్యతిరేకంగా పనిచేయడం జరిగినా ఆశ్చర్యం లేదు.

* * *

జనరల్ ఎన్నికలకి ఇంకొక నాలుగు నెలల వ్యవధి ఉంది. జనవరి నాటికి ఎన్నికల జ్వరం ప్రారంభమవుతుంది.

అప్పటికి దాదాపుగా ఎన్నికల సర్దుబాటు అవీ పూర్తవుతాయి. కాంగ్రెసును గురించి వివరాలికి ఈసారి ప్రతిపక్షాలు కంకణం కట్టుకున్నాయి. దీనికోసం కేరళలో ఏడు పార్టీలు కలిశాయి. ఇలాగే మిగతా రాష్ట్రాలలో కూడా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

జనవరి, ఫిబ్రవరి నెలలు — మంచి చరిత్రాంశాలు. అయినా రాత్రిళ్ళు కూడా దుప్పట్లు కప్పకొనక్కరలేదు. ఈసారి ఎన్నికల వేడి మే, జూన్ నెలల్ని తలపించే విధంగా ఉండదోతోంది.

ఇప్పటికే దేశం అటుడికినట్లు ఉడికిపోతోంది. 1986 వ సంవత్సరం ఇండియా చరిత్రలో బింద్లు, హర్తాళాలు, నమ్మెలు, నిరసన దీక్షలు, నిరసన ప్రదర్శనలు, దౌర్జన్య చర్యలు, రైలు ప్రమాదాలు, పోలీసు కాలనల సంవత్సరంగా నిలిచిపోతుంది. పరాభవనామ సంవత్సరం అన్ని విధాలా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలకు పరాభవమే తెచ్చిపెట్టింది.

ధరలు మండిపోతున్నాయి. ఆమంటలకి సామాన్య ప్రజల జీవితాలు అంటుకుంటున్నాయి. మనిషి బతకటానికి కావలసిన బియ్యం దగిరించి ప్రతిదీ కరువైపోతోంది. ఎవర్ని చూసినా అనంతపుష్టే, ఎవర్ని కదిపినా ఏదో ఒక ఫిర్యాదే. పంథామొదేశ్కుపాటు పరిపాలన చేసి కాంగ్రెసు చివరికి దేశాన్ని ఏ స్థితికి తీసుకువచ్చింది! అన్నవిమర్శే. అంతెలలో చూసుకుంటే ఇంతగా అభివృద్ధి చెందిన దేశం మరొకటి లేదనిపిస్తుంది. జాతీయాదాయం

ఇంత పెరిగింది, ఉక్కు ఉత్పత్తి అంత పెరిగింది; అఖికి ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి కూడా రెండు రెట్లు పెరిగింది. అని నోయారే విధంగా అంతెలుమాత్రం చూపించవచ్చు. కాని, ఇంత అభివృద్ధి ఏమైపోయిందో తెలియదు. సామాన్య మానవుడి దగ్గరికి వచ్చేసరికి హాళికి హాళి, సున్నకు సున్ను. సంపన్న వర్గాలు మరీ సంపన్నమైపోతున్నాయి. సామాన్య ప్రజలు మరీ దిగజారిపోతున్నారు. అదే విచిత్రం.

ఇదంతా ప్రజల్లో ఎంత తీవ్రమైన అసంతృప్తి, అసహనం, ఆగ్రహం కలిగిస్తున్నదో వేరే చెప్పనక్కర్లేదు. ఈ అసంతృప్తి, అసహనం, ఆగ్రహం ఎన్నికలలో ప్రతిబింబించబోతున్నాయా అనేదే ప్రశ్న. ప్రజలు ఈసారి ఎలా ఓటు చేస్తారు? కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకంగా? ప్రతిపక్షాలకు అనుకూలంగా?

నిజానికి అలా జరగవలసిందే. ఘయ్ మీన్ — అలా జరగడం సహజమే. కాని, అలా జరుగుతుందా అని; అందుకు వీలుందా అని?

ప్రజలు కాంగ్రెసును కాదని ఏ ప్రతిపక్షానికి ఓటు చేస్తారు?

కాంగ్రెసును త్రోసి రాజని అధికారానికి రాగలిగిన దమ్ము ఏ ఒక్క ప్రతిపక్షానికి లేదు. కమ్యూనిస్టులు రెండుగా చీలిపోయారు. ఎన్నికలు సమీపిస్తున్నప్పటికీ వారి పరస్పర విద్వేషాలేమీ తగలేదు. ఇది ఇలాగే కొనసాగుతుందో, లేక చివరికి ఏవైనా

ఎన్నికల నరుబాటు జరుగుతాయో తెలియదు. ఇక మిగతా ప్రతిపక్షాలైన నవ్వుతంత్ర పార్టీ, జననగం. పి.ఎస్.పి., ఎస్.ఎస్.పి., హిందూ మహాసభ, ఆర్.ఎస్.పి. డి. ఎమ్. కె. మొదలైనవి— కొన్ని కొన్ని రాష్ట్రాలలో బలంగా వున్నాయి. అదేవిధంగా ఒరిస్సాలో జనకాంగ్రెస్, మెంగాల్‌లో బింగ్ కాంగ్రెసు వంటివి వున్నాయి. ఇవి అన్నీ మూకుమ్మడిగా కలిపి తప్ప కాంగ్రెసును ఎదుర్కోవడం సాధ్యంకాదు. ఇలా జరుగుతుందా అనేది చూడవలసిన విషయం.

కేంద్రంలో కాంగ్రెసు మెజారిటీతో రాగల రచనానికి సందేహం లేదు. పోతే రాష్ట్రాలలో కూడా కాంగ్రెసు ఎన్ని అంతర్విభేదాలతో ఎంతగా బలహీన పడినా ఎక్కువచోట్ల, మెజారిటీని సులభంగానే సంపాదించుకోవచ్చు. కొన్ని చోట్ల మటుకు నామమాత్రపు మెజారిటీ సంపాదించుకోవచ్చు.

పూర్వపు మూడు జనరల్ ఎన్నికలకి ఇప్పటికి దేశంలో పెద్ద మార్పులే వచ్చాయి. అరికంగా దేశం ఇప్పుడున్నంత దుస్థితిలో ఇదివరకెన్నడు లేదు. అన్ని వర్గాల ప్రజలు ఏదో ఒక విధమైన అసంతృప్తితో, ఇబ్బందితో కుంగిపోతున్నారు. సంపన్న వర్గాలు కాంగ్రెసును ఎంత విమర్శించినా, కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు తమపై పన్నుల భారాన్ని ఎంత ఎక్కువగా పెంచినా వారికి మరొక మార్గం లేనందున, చివరికి కాంగ్రెసునే బలపరుస్తారని భావించవచ్చు. మధ్యతరగతి ప్రజలు కూడా ఎంత అసంతృప్తులై వున్నా, కొంత

వరకు కాంగ్రెసునే బలపరచవచ్చు. పోతే, తక్కువ ఆదాయాల వర్గాలవారి చేతుల్లోనే బ్యాంక్స్ వుండి వీరు, మధ్యతరగతిలో ఒక భాగం నామపక్షాలను బలపరచడానికి విశ్వయిస్తే కాంగ్రెసు పని క్లిష్టంకాక తప్పదు.

కాంగ్రెసు బలహీనత మరొక ముఖ్య విషయంలో వెల్లడవుతున్నది. నెహ్రూ అసంతరం దానికి బలమైన నాయకత్వం, అన్ని వర్గాలను ఆయస్కాంతంవలె ఆకర్షించగల శక్తి మృగ్యమై పోయింది. స్వ రాష్ట్రా మనాలు, స్థానికమైన పలుకుబడి గల రెండవ తరం నాయకులు తప్ప, మొత్తం దేశమంతటినీ, అన్ని అభిప్రాయాల వారిని కూడ గట్టుకుని తమ మాట చెల్లించుకోగల నాయకులు దానికి కరువై పోయారు. ఇది ఈసారి ఎన్నికలలో బాగా పని చేస్తుందనడానికి సందేహం లేదు.

కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రణాళికను మూసేసే దాని బలహీనత ఎక్కడుందో తెలిసిపోతున్నది. పాత వాగ్దానాలకు, కొత్తవాటికి తేడా ఏమీలేదు. ఇదివరకు నెరవేర్చలేక పోయిన వాటినే తిరిగి ఉద్ఘాటిస్తున్న ఈ ప్రణాళిక ఎవరినీ సంతృప్తి పరచలేదు. బ్యాంకింగ్ వ్యాపారాన్ని జాతీయం చేయడం వంటి నమస్కపై కూడా తన అభిప్రాయం మేదోతానే స్పష్టంగా నిర్వచించలేక పోయింది. ఏదో మసివూసి

మారేడుకాయ చేయడానికి ప్రయత్నించింది. ఇంకొక వదేళ్ళలో అందరికీ తిండి, గుడ్డ వంటి అవసరాలను తీర్చగలనని వాగ్దానం చేసింది. ఒకవక్కజనాభా పెరిగిపోతూ, దానికి తగిన నిష్పత్తిలో ప్రాథమికావసర సస్తువుల ఉత్పత్తి పెరగకుండా నిలిచిపోయినప్పుడు, ఈవాగ్దానాన్ని కాంగ్రెసుకాదు, మరే పార్టీఅయినా ఎలా నెరవేర్చగలదో అర్థంకావడంలేదు. కేవలం ప్రజలను మభ్యపెట్టడానికే ఈ స్లోగీన్ ను దేశం మీదికి కాంగ్రెసు పదిలించి ఎవరికైనా తోచక మానదు పైగా, ఈనాడు అనేక విధాలుగా కష్టనిష్ఠురాలకుగురిచివుతున్న ప్రజలకు మరొక వదేళ్ళలో అరచేతిలో వైకుంఠం చూపించగలమని ఎంత ఆశపెట్టినా ప్రయోజనం వుంటుందా అని అనుమానం.

మిగతా పార్టీల ప్రణాళికలైనా ఇలాగే వున్నాయి. ప్రస్తుత సమస్యలను ఏ విధంగా పరిష్కరించవలసి వుందో ఏ పార్టీకీ సరియైన పథకం అంటూ లేదు. కేవలం శుష్క వాగ్దానాలతో ఓట్లకోసం వల విసురుతున్నాయి. చైనా దురాక్రమణమంచి మన భూభాగాన్ని విడిపిస్తామని అవి చేస్తున్న ప్రతిజ్ఞ ఎంత అవాస్తవికంగా, ఆధారరహితంగా వుందో వాటి మిగతా వాగ్దానాలూ అంతే. ప్రతిజ్ఞ పట్టినంత మాత్రంలో చైనావాడు మన భూభాగాన్ని

భాగించే పారిపోబోవడంలేదు. బ్యాంకులను జాతీయం చేస్తామనో, ఆహార దాన్యాల వ్యాపారాన్ని జాతీయం చేస్తామనో ప్రగల్భాలు పలికినంత మాత్రాన దై నందిన సమస్యలు తిరబోవడంలేదు. సరియైన, సమర్థమైన, నిజాయితీ గల నాయకత్వం ఏ పార్టీలోనూ కనిపించడం లేదు. అది లేనప్పుడు ఏ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చినా పరిస్థితులు మారే అవకాశం లేదు. పైగా, ముందు ముందు ఇంకా అధ్యాప్తమైనా కావచ్చు.

అందుచేతనే, ఈసారి ఎన్నికలు, వాటి ఫలితాలు దేశాన్ని ప్రస్తుతం పెన వేసుకుని, ఉక్కిరి బిక్కిరి చేస్తున్న నిరాశకు, నిస్పృహకు ప్రతిబింబాలుగా ఉంటాయా అని ఒక ఆందోళన కలుగుతున్నది.

చందాదార్లకు మనవి

పాత చందా దారులు తిరిగి చందా పైకం పంపే టప్పుడు మీ చందా నెంబరు, అద్రసు వివరంగా వ్రాసి మాతో సహకరించ ప్రార్థన.

మేనేజరు, “జ్యోతి”

“ఒరే బుజ్జిగా ఏం చేస్తున్నావురా అక్కడ!” అని అరుస్తూ ఇంట్లోకి వచ్చారు మానన్నగారు. వసారాలో ఉన్న నేను ఆ కేకకు అదిరిపడ్డాను. ఏం చెప్పాను. అలా చెప్పితే మానన్న నన్ను ఉతికేయరు! గువ్వచెప్పగానే రాస్తున్న కథ తాలాకు కాగితాలు పుస్తకాలమధ్య పెట్టి నైపుణ్యపు స్తకం తీసికొని చదువుతున్నాను.

“ఏనా వెదవ! ఏం చేస్తున్నావంటే పరికరం” అంటూ గర్జించి అడిగారు. నా ప్రాణాలు అమాంతంగా పైకి ఎగిరిపోయాయి. చమటలు పట్టేస్తున్నాయి. దేవుడు దగ్గరయినా అబద్ధం చెప్పి తప్పించు కోవచ్చుగాని మానన్న ముగ్ధుర మాత్రం అది కుదరదు.

“ఏమే మీరు చదువుతున్నాడా అసలు” అంటూ వంటింట్లో వున్న మా అమ్మని పిలిచి అడిగారు. మా అమ్మ నా పార్టీనే కాబట్టి.

“ఏమో రాసు కొంటున్నట్టున్నాడు. మీరు ఇంతగా వాడిని కేకరేస్తే భయపడి పోతాడు కుర్ర నాగన్న” అని ముకుమారంగా సమాధానం చెప్పింది.

“అసలు మీడినికాదే అనడం చెప్పు.....చిన్న అనలే. ఇలాగయితే అసలు మీరు ఈ సంవత్సరం పానపు

జ్యోతి - మార్గదర్శి

కాదాఅంట! ఎస్. ఎల్. సి పరీక్ష లంటే మాటలంటే!” అంటూ.

“ఒరే బుజ్జిగా ఇలా రా” అని దూరంగా ఉన్న నన్ను రమ్మ న మన్నారు. ఒక్కొక్కటికొకటి మానన్నగారి సమక్షానికి వచ్చి నిలబడ్డాను. చలనంలేదు నాలో. జురగబోయే పరిస్థితిని తలచుకోగానే....చున తెలుగు సినిమాలో ముదిరిగా నా శరీరంలో తుఫానులు, భూకంపాలు, రైళ్ళు గుడ్డి కోవడం లాంటివి జరిగాయి. నాయెదుట ఉన్న అమ్మా. నన్న. కుర్రీ, స్థంభం నా కంటికి మసక మసకగా కనబడుతున్నారు. కళ్ళ తిరుగుతున్నాయో, నేనే తిరుగుతున్నానో గమనించలేక పోయాను.

విద్యార్థుల చిన్నకథల పోటీలో

మొదటి బహుమతి రూ. 50

జి. నాగేశ్వరరావు,

[బి. ఎస్. సి. (ఎమ్. పి. సి.) ఫస్ట్ యర్. మిసెస్ ఎ. వి. ఎస్. కాలేజి. విశాఖపట్నం.]

“ఏరా పెదవా! దిష్టిబొమ్మలా నింబిడావే” అనేసరికి నా మత్తు, మచ్చుకయినా లేకుండా నన్ను వదిలిపోయింది.

“నీకు పరీక్షలు ఎప్పుటి నుంచి?”

“మార్చి ఏడునుంచి.”

“ఏడుపు మొహం పెట్టుకొని ఇలాగే ఏడుస్తావా. చదువుదామని ఉద్దేశ్యం ఏదైనా ఉందా.”

“ఉంది.”

“ఐతే ఇప్పుడు రాస్తున్నది ఇలా తీసుకురా”

నేను అనుకోన్నట్టుగానే జరిగింది. ఇక లాభంలేదు. తప్పు ఒప్పుకొని, పెట్టబోయే ఆ రెండు చివాట్లు తిని ఇక శ్రద్ధగా చదువుకోవా లనుకున్నాను. నన్ను ఈ కొంపలో పుట్టించిన బ్రహ్మని చాలావరకు తిట్టాను. అనలు విషయం ఏమంటే నాకు చిన్నప్పటి నుంచి కదలు రాయాలని పిచ్చి. అందులో “జ్యోతి” మొదలయిన పుస్తకాలలో మా విద్యార్థులకు పెట్టిన పోటీల లాంటివి అంటే నాకు ఎక్కడ లేని ధైర్యం వచ్చింది. కాని ఏం లాభం. నాలో అక్షాతంగా ఉన్న ఈ ఉత్సాహాన్ని ఎన్నాళ్ళలా దాచుకోను మీరే చెప్పండి. కాకినాడ వెక్ట్రానని చెప్పిన మా నాన్న అమాంశంగా

మనసు మార్చుకొని ఇంటికి వస్తారనీ, నన్ను ఇలా నిలదీసి ఆడుగుతారనీ కలలోకూడ అనుకోలేదు. సరే ఏమనుకొని ఏం లాభం. నేను రాసివేసిన నాలుగు కాగితాల కథని వరుసలో పెట్టి మా నాన్న దగ్గరికి దారి తీసాను.

“పదదుగులు నడవడానికి పది నిమిషాలు కావాలటా నీకు” అని నామీద మండి పడ్డారు. ఇలాంటిచిన్నది (తిట్లు), నాకు రోజూ అనుభవమే కాబట్టి అది నాకంత ఎపెక్టు కలిగించలేదు.

“రాసింది ఇలాగియ్యి” అని చేతులలోని కాగితాలు తీసికొని, “ఆ బిల్లమీద కళ్ళతోడు అందుకోరా” అని పురమాయించారు. కీ ఇచ్చిన యంత్రంలా వెళ్ళి తెచ్చి ఇచ్చాను ఒక్కొక్క అక్షరమే చదువుతున్నారు. నా కూ ఒక్కొక్క క్షణమే దగ్గర పడుతోంది. మా అమ్మ మా ఇద్దరివైపు వింతగా చూస్తోంది. బహుశా మా నాన్న గారి ఎదుట ఇంతసేపు నేను నిలబడటమే కావచ్చు, సగం చదివినట్టుగా రెండు కాగితాలు పూర్తి అయ్యాయి. ఆ క్షణంలో నేను మొక్కుని దేముడూ, తలవని పుణ్యక్షేత్రము లేదనుకోండి. యథా ప్రకారంగా చెమటలు ఆ బోమాటిగా నా తనువంతా వ్యాపించాయి. తలెత్తి మా నాన్నగారి ముఖంలోకి మొదటిసారి సూటిగా చూశా. నేను

రానిన కథను మదతవెట్టి జేబులో పెట్టుకున్నారు కళ్ళజోడు తీసి బిల్ల మీద పెట్టారు. అమ్మా, నేనూ మా నాన్నని గమనిస్తూనే ఉన్నాం. అంతే! ఒక్క ఊణం నిశ్శబ్దం. మా నాన్న గారు పెంకులు ఎగిరిపోయేలా నవ్వేరు. ఆ నవ్వుకి అంతులేదు. బాగుండదు కదా అని నేనూ, మా అమ్మా కడు చుట్టూ నవ్వం.

“నోరు ముయ్యండి రాస్కెల్స్ నేను కథ బాగుండి నవ్వుతోంటే మీరూ నవ్వుతారట్రా?” అంటూ మా మీద విచుకు పడ్డారు.

“ఒరే అబ్బాయి” అని దగ్గరకు పిలిచారు. ఆ కంఠంలో మునుపెన్నడూ లేని ఆప్యాయత ఉంది. వెళ్ళి పక్కన చిలబడ్డాను.

“కథ చాలా బాగా రాశావు. నీకింత తెలివిలేటలు ఉన్నాయని నాకు ఇప్పటికీ మమ్మకం కలగడం లేదు. తప్పకుండా ఈ కథ “జ్యోతి”లో పేసుకొంటారబ్బాయి. కాని నువ్వుమాత్రం పప్పులో అడుగు వేశావురా” అని అన్నారు.

“ఎందుకు? ఎలా?” అన్నట్టు ఫోజు పెట్టాను.

“వెర్రి నాన్న....జ్యోతిలో నీ కథ పదాలని ఉంటే నీకు ఈ ఎస్. ఎస్. యల్. సి, చదువు చాలదురా. నువ్వు

కాలేజీ విద్యార్థిని కావాలి. ఆ పోటీ ఒక్క కాలేజీ కుర్రాళ్ళకేరా” అని నా భుజం తట్టారు.

అంతే నాలోనేను నిర్మించుకొన్న ఆశాసౌధాలు ఒక్కసారిగా కూలిపోయాయి. “ఇక నేనూ నా కథ ఏం కావాలి? తప్పకుండా శ్రద్ధగా రాయాలి. రాయాలి. తప్పకుండా పేసుకొంటారు. బహుమతి వస్తుంది. తప్పకుండా వస్తుంది.” అని నాలో నేను అనుకొన్నా.

★ ★ ★

ముసలయ్య నడకలాగ ఆ మూడు నెలలు గడిచాయి. నేను ఫస్టు మార్కులతో ప్యాసయ్యాను నాన్న గారు కాలేజీలో చేర్పించారు. అంటే నేనిప్పుడు కాలేజీవిద్యార్థిని అన్న మాట. నేను చదివిన చదువుకు ఫలితం దక్కింది. నేను రానిన కథకు తగిన శుభ సమయం వచ్చింది. ఇప్పుడు ‘జ్యోతి’కి కథ రాయడానికి తగిన అర్హత నాకు ఉంది కదూ. అందుకే ఇప్పుడే నా కథ కథగారాని ‘జ్యోతి’కి పంపిస్తున్నా.

నన్ను బాగాచదివేట్టు చేసి, కాలేజీలో చేరడానికి ప్రోత్సహించిన ‘జ్యోతి’కి నా కృతజ్ఞత.

వన్ అండ్ టు ఐ లవ్ యూ....

హుషారుగా ఇంగ్లీషు బూస్సు హమ్ చేస్తూ పరుగెత్తే శివానందం వురవ్ ఎమ్. ఎస్ సేందా లేదా ఆనంద్ తాయాకు కాళ్ళు 'అనంకల్పు ప్రతీకార చర్య'కు ఉదాహరణలాగ స్థంభించి పోయాయి, వాళ్ళు నాన్నగారి పాద రక్షలు గుమ్మంలో కనిపించగానే. హత్యా ప్రదేశంలో విలన్ లాగ, 'నాగార్జున సాగర్ డామ్' పూర్తవుతున్నంత మెల్లిగా అడుగులో అడుగు మేసుకొంటూ హాల్లోకి వచ్చాడు. బామ్మ బావమీద కూర్చోని భగవదీశ చదువుతుంటోంది. "బామ్మా! నాన్న ఇంట్లో లేరా?" మెల్లిగా అడిగాడు. కళ్ళజోడు వదిలేసుకొని, తల పైకెత్తి "ఏరా! పికిప్పుడు కనిపించిందా ఇల్లు? ప్రొద్దు పొడవకుండా పోయినవాడివి, రాత్రి వది గంటలకా రావడం! మీ నాన్న ఇప్పటివరకూ నీకోసమే చూసి బెజవాడ వెళ్ళాడు. ఏదో పనుండంటూ. వాడుండాల్సి...." అని ఆవిడ ఇంకా ఏదో అంటుండగానే "కబ్, బామ్మా! కబ్! ఇవాళ కాలేజీలో జీతం కట్టాలన్నారు హతాత్తుగా. నాన్న గురించి

రెండవ బహుమతి రూ. 25

ఉండూటి తాతాజి,

[బి. ఎ. (హెచ్. పి. ఎస్.) నెకండియర్ గవర్నమెంటు ఆర్ట్స్ కాలేజి, రాజమండ్రి.]

“నిజమైన అబద్ధం”

షావ్ కి ఫోన్ చేస్తే లేదన్నారు. అప్పుడు వెంటనే సైకిలు తాకట్టు పెట్టి, ఓ వంద రూపాయలు పుచ్చుకొని కక్షేళాను. ఏం చెయ్యమని బామ్మా! నాన్నకు చెప్పినా తెలియ నా అవసరాలు. ఏదో శ్రద్ధగా చదువుదామంటే ఇదీ వరస! మా కాలేజీకి పిష్టి ఒకటి తగలదీదిగా? ప్రొద్దుట కాలేజి. సాయంత్రం ఎన్. సి. సి. బావనా! మీరేం చెప్పినా తెలియదు." బుంగమూతి పెట్టాడు బుజ్జి శివానంద్, నాన్న ఇంట్లో లేడనేనరికి, ఆ హుషారులో ఓ చిన్న సైక్ ఉపన్యాసం దంచేసి. "ఒక బడి గితే వంద చెప్తావు. ఇలా ఎన్ని వందలు తగలెట్టావో! అయినా, ఇలా మాటిమాటికీ సైకిలు తాకట్టు పెట్టటం మేమిటా పరువు తక్కువ పని? చదువుకోసమని అడిగితే నేనివ్వనూ?" అంటూ లేచిందా అమాయక బామ్మల ప్రతినిధి. "బామ్మా! దేశంలో నీలాంటి బామ్మలో వందమందుంటే ఎంత బాగుపడిపోను ప్రజలు!" ఆవిడ తెచ్చిచ్చిన నోట్లు లెక్క పెట్టుకుంటూ ఓ కాంపి మెంటు పారేసి బయటకు పారిపోయాడు. "థోంచేసి వెళ్ళరా?" అన్న బామ్మ మాట వివకుండా. "గత శ్రద్ధో చదువంటే! పిచ్చి

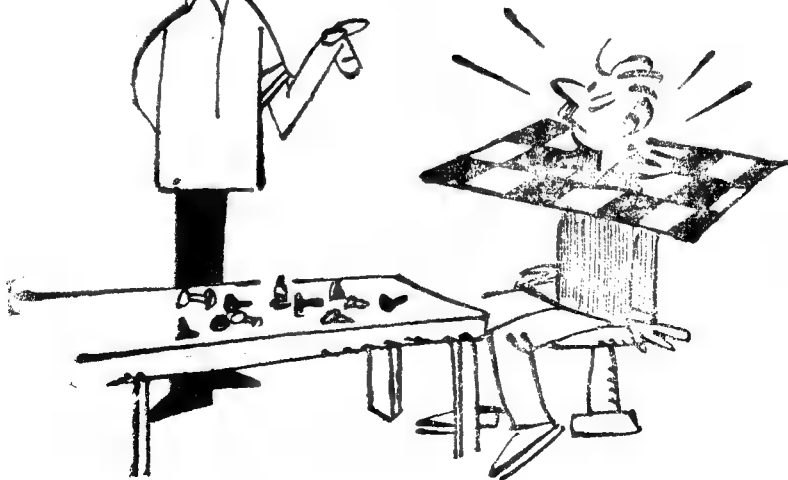
వచ్చానీ!" అంటూ తృప్తిగా నవ్వు
కొందావెద.

"కాయా: వందా!" అత్రుతగా
అడిగాడు. వీధి చివర అప్పులాడిలా
కాపెన మిత్రుడు సుబ్బారావు. "ఒరేయ్!
మనం ప్లాన్ వెయ్యడం, అదీ జరక్క-
పోవడమూనా!" కాలర్ నర్దుకుంటూ
నంబియార్ నవ్వుకటి పారేశాడు శివా
వంద. "ఒరేయ్, ఒరేయ్: నవ్వి
తయపెట్టకు. మీ బామ్మ బోళా మవిషి
కనక నీ పైకిర్ నా రూమ్ లో పెట్టి,
తాకట్టుపెట్టేసి ఫీజా కట్టానంటే నమ్మేసి
దబ్బిస్తోంది. అదే మీ నాన్న దగ్గర

తీసుకో చూద్దాం!" ఛాలెంజ్ చేశాడు
సుబ్రావ్. "మై డియర్ సుబ్రావ్:
ఈ డబ్బుగల కుట్రసమయంలో పాదర్స్
ప్రసక్తేందుకు? నడు. రెటెక్
ఎంజాయ్!" చిద్విలాసంతో సమా-
ధానం. రికా ఎక్కారీద్దరూ.

ఓ పదిరోజులు తీరవాత మళ్ళా
అదే దృశ్యం తెలుగు సినిమా జానపద
కథలాగ. బి. ఎస్.సి. విజయావాళ్ళూ
బోటనీ టూర్ కి వెళ్తున్నారూ. ఎలా
గయినా, సుబ్రావ్ గాడికి తెలియకుండా
వాళ్ళతో టూర్ కి వెళ్ళాలనే నడుదే
శంతో ఇంట్లో ప్రవేశించిన ఆనంద్
"బామ్మా! ఎగ్జామినేషన్ ఫీజా కట్టి

మళ్ళా సుబ్బారావు
దీసిపారాయాడావెత్తి?

టాని కినాశే అఖరు రోజు. అంచేత సైకిల్ తాకట్టు...." డైలాగులు మర్చి పోయిన నటుడిలాగు ననుగుతున్నాడు. ఒక ప్రక్క నేరోకట్ పాంట్ తో చాప మీద కూర్చోవడానికి నానా అవస్థా పడుతూ. "నీ కిదేం పోయేకాలం? సైకిలు తాకట్టు పెట్టటమేమిటి బ్లండ్? (సైకిలు తాకట్టు పెట్టే ఖర్చుం నాకే మిటి బామ్మా! అది శుభ్రంగా సుబ్రావ్ రూమ్ లో పడుకొంటేనూ - అనంద స్వగతం) ఇదప్పుడే ఆ రో సారి : కారేజీకి కట్టాలంటే నేనిస్తానన్నాగా : వంద రూపాయల భాగ్యానికి ఈ అప్ర దిష్టపునులు చెయ్యాలా : ఇంకెప్పుడూ ఇలాంటి పనులు చెయ్యనంటే ఇస్తాను" అందావిడ లేస్తూ. "నీకేం చెప్తావు అఖరు రోజంటే నే నేం చెయ్యను : అంత దూరంనుంచి సైకిలుమీద రానా : స్కూటర్ కొనమంటే నన్ను కొనడు. అవసరమై ఏ దో బాధలు పడి నేనిలా చేస్తే...." వాళ్ళ నన్న గది లో : రావడం చూడకపోతే శివానందుల ఉపన్యాసానికి అంతముండేదో, లేదో చెప్పడం కష్టం.

"నువ్వేమీ కష్టపడి కట్టనక్కర లేదు. నడు. సైకిలు ఎక్కడ తాకట్టు పెట్టావో చూపించు. వాకి నేనిస్తాను" ఇకముందు నీకూ, వాకికి ఆ అవసరం లేకుండా చూస్తాను" అంటూ బయటకు నడిచా రాయన. మొరార్ గోల్డు కంట్లో అంత దారుణంగా డెబ్బి తినేసింది శివానంద్ ప్లాన్. ధైర్యం దిగజారిపోయింది. వెనకనే పిల్లలాగా అనుసరించాడు.

కారు సుబ్బారావు రూమ్ ముందు అగింది. ఇదరూ కారు దిగి ఒక రూమ్ లోకి ప్రవేశించారు. "ఇక్కడే కూర్చో వాన్నా : రోపలికి వెళ్ళి అతనిని తీసుకువస్తాను" అంటూ కుర్చీవేసి రోపలికి వెళ్ళాడు శివానంద్. సుబ్రావ్ ఎక్కడా కనిపించలేదు. ధైర్యం సన్న గిల్లింది. సుబ్రావ్ రూమ్ - మేట్ బాస్కెట్ టాయలెట్ అవుతున్నాడు. చివరి రూమ్ లో. "ఏరా : సుబ్బారావ్ ఎక్కడి కెళ్ళాడు?" అన్నాడు ఆత్రు తగా అనంద్.

"ఈపాటికి బెజనార వెళ్ళుంటాడు" అన్నాడు బాస్కెట్ తాపిగా.

"అదేమిటి?" అన్నా రాళ్ళరంగా శివానంద్.

"నీకు తెలిదా : విజయా వాళ్ళ క్లాస్ టూర్ కి వెళ్ళారుగా : అందుకని నీ సైకిలు ఓ మార్వాడి దగ్గర తాకట్టు పెట్టి, వాళ్ళతోచెక్కేరాడు. ఐదు రూపాయలు అప్పుచ్చుకొని నేను సివిమాకి వెళ్తున్నా...." తను ప్రేమిస్తున్న అమ్మాయి ఉన్నట్టుండి బ్రదర్ అని పిలిచేసినట్టూ, కరెంట్ కోత వలన సివిమా హోల్స్ మూపేసినట్టూ, కాపీ చేస్తూంటే ఎగామినర్ పట్టుకున్నట్టూ, కళ్ళు తిరుగుతున్నట్టూ అనిపించింది శివానంద్ కి. ఆ తరువాత ఇంకేం వినిపించలే దతనికి. అందుకొక్కరణం. అతనికి చెప్పడూ, పూకుగా వినే గుణం వుండటం మాత్రం కాదు.

రాత్రి కొమ్మిదన్నుకి మొదటి అట నినిమా చూసి వస్తుండగా నన్నగ వానకుంపర మొదలయింది. అప్పటికే కొంచెం తడిసిపోయి, తులా భవన్ బస్ స్టాపు పెల్లరులో కలి దాచు కుందుకు పరిగెట్టాను. అప్పుడే బస్సు వచ్చేటట్టు లేదు. ఇల్లు లోపలికి కొడు తోంది. కొంచెంగా చలిపెడుతోంది. ఎదురుగా 'టూరిస్టు హోటలు' పేరు ఎర్రగా మెరుసోంది. వీటి బస్సులు మాడావిడిగా రోదచేసుకుంటూ పోతు న్నాయి; కాని, నేను ఎక్క-వలసిన బస్సు ఇంకా రాకపోయేసరికి నాకు చిరాకు మొదలయింది.

ఏమీ తోచక మిగతా జనంకేసి చూడడం మొదలెట్టాను. ఒక యువక జంట నరదగా కబుర్లు చెప్పుకుంటు వ్నారు. మరొక వక్క ముసలాయన ఒకడు చలిగాలికి వణుకుతూ మునుచు తుని కూర్చున్నాడు. వీళ్ళుకాక మధ్యన ఒక నాలుగేళ్ళ చిన్న అమ్మాయి జోగుతూ కునికిపాట్లు పడుతూంది. నూనె రాసుకోని జాటూ, బురదలో ఆడుకుందేమో, మట్టిమరకలున్న పరి కిణీ - ఇదీ ఆ అమ్మాయి అవతారం. చూడగా చూడగా నాకు ఈ అమ్మాయి పిల్లెవరికి సంబంధించినది కాదేమో అనిపించింది. ఇంత చిన్న పిల్లని వది లేసి తల్లి ఎక్కడికి పోయింటుంది? బహుశా, అలా వక్కకి ఏవైనా వెళ్ళి ఉండవచ్చు వస్తుందేమోనని చూస్తూ నిల్చున్నాను.

పావుగంట గడిచిపోయింది. బస్సు రాలేదు. ఆ అమ్మాయి అక్కడే నిద్ర

మచ్ ఎడో ఎబెల్ నథింగ్

పోతూంది. అనుమానం వచ్చింది నాకు....బహుశా, బస్సు ఎక్కే చోడా విడిలో తప్పిపోయిందేమో. పక్కన ఉన్నాయన్ని అడిగాను - ఆయనకూడా తలాపి "నాకుకూడా అలాగే అనిపిస్తోం దండీ....అరగంటనించి చూస్తున్నాను. ఆ అమ్మాయి అలాగే ఉంది. కాని, ఎవరూ మాత్రం రాలేదు" అన్నారు.

చూస్తూ చూస్తూ ఆ అమ్మాయిని అలా ఒంటరిగా వదిలివేయబుద్ధి కాలేదు. పోనీ, ఒక పని చేద్దామని ఆ పిల్లని తట్టి లేపాను. లేచినచో లేచి మళ్ళీ జోడిం మొదలెట్టింది. "నీపేరే మిటి పాపా?" అన్నాను మళ్ళీ లేపుతూ. మాట్లాడకుండా నాకేసే తెల్ల బోయి చూడం మొదలెట్టింది. తెలుగు తెలియదనుకున్నట్టున్నాడు నా పక్కా యన - కొంచెం విసుగ్గా మొహంపెట్టి "తుమ్హోరా నామ్ క్యాహై?" అని అడిగాడు హిందీలో. ఆ అమ్మాయికి

రెండవ బహుమతి రూ. 25

వి. వి. సత్యనారాయణమూర్తి,

[బి. ఇ. (ఫైనల్) కాలేజ్ ఆఫ్ ఇంజనీరింగ్, ఉస్మానియా యూని వర్సిటీ, హైద్రాబాదు.]

భయం వేసిందిగాన్ను. ఏడుపుమొహం పెట్టింది. ఏమడిగానా చెప్పలేక పోతోంది.

చివరకి నాకు విసుగొచ్చి, పోలీసు రిపోరు యిద్దాం అన్నాను దగ్గరున్న వాళ్ళతో. రాళ్ళు ఇబ్బందిగా మొహం పెట్టి 'ఈలోపుగా బస్సు వచ్చేస్తుందేమో' అంటూ నసిగారు. నాకు మాత్రం ఆ పిల్లని అలా వదిలివేయడం యిష్టం లేక పోయింది. దగ్గరే ఉన్న కిళ్ళికొట్ట అతనితో ఆ అమ్మాయిని చూస్తుండ మని చెప్పి కాచిగూడా పోలీసు స్టేషనుకి బయలు దేరాను.

ఓ పావుగంట గడిచాక పోలీసుని వెంట బెట్టుకుని వెళ్ళిచూస్తే ఆ పిల్ల అక్కడ కనిపించలేదు. దానికితోడు ఆ ముసలాయన, యవక జంటకూడా లేకపోయే సరికి కంగారుగా కిళ్ళికొట్ట తని దగ్గరకెళ్ళి, 'ఏమయిందా పిల్ల' అని

అడిగాను ఆత్రంగా. అతను నవ్వుతూ "ఏమీ లేదండీ! ఆ అమ్మాయి యిద్దా ఆ వెనకాకలే ఉందట. బురదలో ఆడి, పరికిణీ మాపుకుందని ఆ అమ్మాయి తల్లిక్కోమ వచ్చికొట్టిందట. దాంతో అలిగి అన్నం తినకుండా యిక్కడ నీరసంగా నిద్రపోతుందిట వాళ్ళంతా కంగారుపడి వెదికితే ఇక్కడ కనిపించింది. ఇప్పుడే వచ్చి తీసికెళ్ళి పోయారు" అన్నాడు.

ఇదంతా ఓపికగా విన్న పోలీసు నాకేసి కోపంగా చూస్తూ ఏదో గొణు కుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

నేవెళ్ళ వలసిన ఆఖరిబస్సు వదిలిముషాల క్రితమే వెళ్ళిపోయింది (బ) ఈ అర్థంలేని హడావిడితో తనకేం పని లేదన్నట్లుగా.

* ఒక ప్రసిద్ధ చలనచిత్ర తార :— "నేను సినిమాల్లో కొచ్చి వదేళ్ళయింది. ఇప్పటికి తెసులుకున్నాను నేను సినిమాలకి వనికరానని."

ప్రతికా విలేకరి :— "అయితే సినిమాలనుంచి తప్పుకుందామనుకుంటున్నారా?"

తార :— "ఉహూ. ఎలా తప్పుకోను? నేనిప్పుడు ఇరవై నాలుగు సినిమాల్లో నటిస్తుంటే?"

నదాసుని పిలిచి “శ్రీరామచంద్రమూర్తిని ఏలూరు ట్రాన్స్‌ఫరు చేసినట్లు అక్కడి డిస్ట్రిక్ట్ ఆఫీస్‌లోని ప్రతాప రెడ్డిని యిక్కడికి ట్రాన్స్‌ఫరు చేసినట్లు ఒక ఆర్డర్ ఫుటవ్ చేయి. అట్లాగే వివేకానందంను క్యాంపుక్లార్కు పీటలో వేసినట్లుగా ఒక ఆఫీసు ఆర్డరు

కూడా ఫుటవ్ చేసి కీసుకురా” అని చెప్పి తన గదిలోకి వెళ్ళాడు.

ఆఫీసులో ఒక్కసారి గగ్గోలు పుట్టింది. ఇందిరాగాంధీ ప్రధాన మంత్రిగా ఎన్నికైన ఆక్షణంలో పార్లమెంటు హాలులో కనబడిన దృశ్యాన్ని

కొంచెం అటూ యటూగా యిక్కడ
ఊహించు కోవచ్చు :

అజేయుడైన శ్రీరామచంద్ర
మూర్తి దిగిపోయాడు : అనామకుడైన
వివేకానందానికి పట్టాభిషేకం జరిగింది :

అఫీసులోని పద్నాలుగు మంది
శుభాస్థులూ ఒక్కసారి వివేకానందం
నువ్వు చూడరా.

“కంగ్రాచ్యులేషన్స్ య్”

“మై హర్టీ కంగ్రాచ్యులేషన్స్ డీ..”

“వివేకా : పద ముందు : అగం
బుగా చిన్ననైజా పార్టీ చేయి ముందు.
తరువాత దిన్నరు ఇద్దగానితే” అన్నాడు
భగవానులు. అతడొక్కడే యీ అఫీ
సులో వివేకానందాన్ని ఒరే, అని పిలువ
చాలిన స్నేహితుడు.

భగవానులు యీ ప్రపోజలు చేయ
గానే మోహనదాసు రెండంగల్లో మేనే
జర్ గదిలోకి వెళ్ళి “సార్ కొత్త పి. సి
(క్యాంపు క్లార్క్) పార్టీ ఇస్తున్నాడండీ.
అదయ్యాక వచ్చి ట్రాన్స్ ఫర్ ఆర్డర్స్
పుటవ్ చేస్తాను” అన్నాడు.

“నో, నో, విస్టర్ దాన్. డి. డి
(డిప్యూటీ డైరెక్టరు) గారు ఊరుకోరు.
అయిన హాఫెనవర్ లో పంపించమ
న్నారు. హాఫెనవర్ అంటే అరగంబ.
అంతే, ముందు అవి పుటవ్ జేసి
వెళ్ళండి” అన్నాడు మేనేజరు.

మోహనదాసు ట్రాన్స్ ఫర్ ఆర్డర్స్
తయారు చేసి మేనేజరు టేబులు
మీదికి చేర్చేటప్పటికి మరో పది నిమ

షాలు పట్టింది. ఈ పది నిమషాలు
మిగిలిన వాళ్ళంతా వరండాలో నిల్చుని
(వివేకానందం చుట్టూ) హాస్సుకొడు
తున్నారు.

ఇంతలో అఫీసు పూర్ణు యిద్దరూ
వరండాలోకొచ్చారు. “ఏంది బాబూ
మమ్మల్ని అట్టిగెల్లరా టీ పార్టీకి ?”
అని అడిగాడు మల్లన్న వివేకానందం
వైపు చూస్తూ.

“అదేమిటి మల్లన్నా : మీరు
లేకుండావా : మాతో నువ్వొద్దువుగావి.
భీముడు యిక్కడే వుంటాడు. వచ్చే
టప్పుడు భీముడికోసం హోటలునుంచి
నున్న కాఫీ టిఫిను తెద్దువుగానితే”
అన్నాడు వివేకానందం.

అఫీసులో ఇద్దరు పూర్ణు వున్నారు.
ఒకతను ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు సెక్షన్ లో పని
చేస్తున్నాడు కాబట్టి యిద్దరిలోకి అత
డికే ప్రీఫరెన్సు ఏక్కువ :

మధ్యాహ్నం రెండున్నరయింది.
అఫీసు మేనేజరునూ, భీముడినీ
పదిలేసి అందరూ మెయిన్ రోడ్ మీద
వున్న ‘శారదా భవన్’ కు బయలు
దేరారు. అఫీసు మేనేజరు టీపార్టీలకూ
వాటికీ రాదు. హోటలునుంచే ఆయనకు
టిఫిను కాఫీ పంపుతుంటారు.

శారదా భవన్ స్పెషల్ రూంలో
కూర్చున్నాక భగవాన్లే చొరవ తీసుకుని
పదిహేను స్క్వెట్లు ఆర్డరిచ్చాడు. సర్వర్
అవి తెచ్చి పెట్టగానే పదిహేను చపాతీ
తెచ్చున్నాడు.

“డి. డి. గారి పి. సి ఆరోగ్యానికి

...." అందరూ స్వీట్లు త్రుంచి నోట్లో వేసుకొన్నారు.

పోలీసు కానిస్టేబుళ్ళు పేర్లు వాళ్ళ నర్వీసు పెరిగిన కొద్దీ మరుగున పడి పోతాయి. అట్లాగే ఒక ఆఫీసులో ఎక్కువ నర్వీసు వున్న గుమాస్తాకు అతడి పేరు మరుగున పడిపోతుంది "ఎ ఒన్" అనో "బి ఫోర్" అనో "సి వెవెన్" అనో "డి టు" అనో వున్న అతడి సీటు పేరుతో అతడు నిరపడిపోతాడు.

కాని ఈ ఆఫీసులో క్యాంపు క్లార్కు మటుకు అతడు సీటు తీసుకొన్న మరుక్షణమే "డి. డి. గారి సి. సి. గా మారి పోతాడు.

సి. సి. సి చూస్తే మేనేజరుకైనా హడలే. చంద్ర ప్రచండుడైన నాగరాజుకు ఆఫీసు మేనేజరుకన్నా క్యాంపు క్లార్కు సన్నిహితంగా వుంటాడు. మరి నాగరాజుకు సన్నిహితంగా వున్న ఏ వ్యక్తిని చూసినా డిపార్టుమెంటులోని జిల్లా అధికార దగరనుంచీ ఆఫీసు ప్యూన్లదాకా అందరికీ వణుకు వుట్టక తప్పదు.

డిప్యూటీ డైరెక్టరైన ఈ రెండేళ్ళలోనూ నాగరాజు సంకృష్టమిది మందిని నస్సెస్‌లో వుంచాడు. పదకొండు మందిని డిస్మిస్ చేసేడు. యాభై ఎనిమిది మందికి యింక్రిమెంటు ఆపేశాడు. ఎంతమందికి వార్నింగులు యిచ్చాడో, "సెనర్"లు యిచ్చాడో తేల్చాలంటే అదో పెద్ద పని.

ఇన్ని పనిషెమెంటు అర్థర్లు నాగరాజు

స్వయంగా డిక్షేట్ చేస్తుంటే క్యాంపు క్లార్కు పక్కనే నిలబడి గబగబా లాంగ్ హాండుతో, పార్ట్ హాండుతో రాసుకోవాలి.

ఆఫీసులో డిప్యూటీ డైరెక్టరుగారు పైళ్ళు చూస్తున్న సమయంలో క్యాంపు క్లార్కు అనే వ్యక్తి పక్కనే నిలబడాలి. ప్రతి ఉదయం క్యాంపు క్లార్కు బంగళాకు వెళ్ళి నాగరాజుకు కనిపించాలి. ప్రతి సాయంత్రం ఆయనకున్నీన్ ఆడియంటికొచ్చే టప్పటికి క్యాంపు క్లార్కు హాజరుగా వుండాలి.... ఇహ క్యాంపు క్లార్కు పక్కన లేనిదే డిప్యూటీ డైరెక్టరు ఎక్కడికి క్యాంపుకు బయటాడరడు....

అందుకే డిపార్టుమెంటులో ఆఫీసర్ల నుంచీ జవాన్లదాకా డి. డి. గారి సి. సి. అంటే అంత భయం.

2

ఉదయం ఎనిమిది గంట అయింది. మామూలు రోజుల్లో అయితే యీసాటిల్లి హడావిడిగా అన్ని పనులూ పూర్తిచేసుకొని వివేకానందం డిప్యూటీ డైరెక్టరు గారి బంగళాకు పరిగెత్తేవాడే. ఆదివారం గాజటి యివాళ అతడికి బంగళాలో పొద్దున కొలువు లేదు. డిప్యూటీ డైరెక్టరు ఆదివాం నాడు పగలు పన్నెం డింటిదాకా వుంటాడు. ఏవయినా పైళ్ళు వుంటే మధ్యాహ్నం చూస్తాడు. అందు చేత ఆదివారంపూట మధ్యాహ్నం దాకా వివేకానందం తెలుపు దినాన్ని ఆసాజ్జి దిస్తూ కూర్చోవచ్చు.

సొగసైన కురులు

రీటా

విన్నూ, అందంగా జుట్టును
సెంచుతుంది.

ఒకరి శిరోజు సౌందర్యంచూచి
మరొకరు ఇక ఎంతమాత్రం
అనూయపడవలసిన అవసరం
లేదు. రీటా వాడి
మీ కురుల
సౌభాగ్యాన్ని చూర్చి
చేసుకోండి.

ఏటో కంపెనీ,
మద్రాసు 1

R 20 TC

మొగుడికి రెండోమాటు కాసే
యిచ్చి. కారడ తనూ ఒక గొను కాసే
చేతో పట్టుకొని వివేకానందం ఎదురుగా
ఫేము కుర్చీలో కూర్చున్నది.

ఈ టీ స్టాండు, దానిచుట్టూ నాలుగు
పేముతో అలిన యినవ కు ర్చి యా
యిటీవలే కొన్నవి. ఆ మధ్య ఎక్స్
టెన్షన్ ఆఫీసరు నారాయణరెడ్డి “డి. డి.
గారి సి. సి.” ని చూడటానికి యిక్కడ
కొస్తే యింట్లో ఒక్క కుర్చీ తప్ప
రెండోదిలేదు కూర్చొనటానికి. అతడిని
కుర్చీలో కూర్చోపెట్టి తాను మంచం
వాల్చుకుని కూర్చున్నాడు వివేకానందం.
ఈ దుర్గతి చూసి నా రాయణరెడ్డి
నహించలేక పొయ్యాడు : అప్పు టే
కప్పుడు వివేకానందాన్ని బజారు తీసు
కెళ్ళి నూట పదిహేను రూ పాయలు
పెట్టి యీ సెట్టు కొని యిచ్చాడు : . .

“సాయంత్రం మీకు డి. డి. గారితో
కాపరం రేకుండావుంటే ఏదైనా సిని
మాకి వెళ్దామంటే” అన్నది కారడ.

“ఓ, దానికేం : అట్లాగే వెడదాం.
నేను బంగళాకు వెళ్ళొచ్చేటప్పటికి
రెడీగా వుండు.... అన్నట్టు రేపు నేను
ఆఫీసుకెళ్ళి బీముక్తి పంపిస్తాను. ఆ
నాలుగు టెల్లిన్ పట్టులూ, మూడు
వులెన్ ప్యాంటులూ లాండ్రీకి పంపించు.
గురువారంనాడు విజయవాడ క్యాంపుకు
బయలు దేరేటప్పటికి కావాలి”

“అట్లాగే. ఈసారి క్యాంపునుంచి
వచ్చేటప్పుడు నాకో బెనారస్ పట్టుచీర
తెచ్చు. సీటు రంగుది. మొన్న మా

శ్యామల మొగుడు విజయవాడనుంచే తెచ్చాడుట. ఎంత బాగుందో...."

కారడ మాటలకు అడ్డొస్తూ యింటి ముందు డి. పూట డైరెక్టరు గారి ఫియట్ కారు ఆగింది.

వివేకానందం ఆకర్షణపోతూ వరం బాలో కొచ్చాడు. కారులోంచి డ్రైవరు సాంబమూర్తి తీసిగా దిగాడు. ఒక్క డి. డి. గారి బంగళాలో తప్ప మరెక్కడా సాంబమూర్తి కారు డ్రైవరు బాగ ప్రవర్తించడు. కాను డి. డి. గారి కారు డ్రైవరు కాబట్టి డిపార్టుమెంటులో అందరూ తనకు లోకువే అని అతడి నిశ్చితాభిప్రాయం.

సాంబమూర్తి ఎడమచేతో సిగరెట్ కాలుస్తూనే వివేకానందం దగ్గరకొచ్చి "అయ్యోగరు మిమ్మల్ని వెంటనే పిలుచుదు రిమ్మన్నారండీ" అన్నాడు.

"ఎందుకోయి ?"

"నాకేం తెలుసండీ ? పిలుచుకు రిమ్మన్నారు. అంతే."

"నరే వస్తున్నానుండు" అంటూ వివేకానందం లోపలికి వెళ్లాడు.

సాంబమూర్తి తెచ్చిన వర్తమానం కారడ లోపలినుంచే విన్నది. "బాగుందండీ ? కొలువుకు వేళ పాళా వుండ క్కర్లేదా?" అన్నది నిఘాంకంగా.

"గట్టిగా ఆరవకే బాబూ ! నాడు చిన్నాడంటే కొంప లంఘకుంటయ్."

వివేకానందం భయపడటం చూస్తుంటే కారడకు నవ్వాల్సింది. "అదేమి అంటే అంత భయపడకారా ? డ్రైవ

రన్నాగూడ హడలేనా?" అంటూనబ్బాటవటా అందించింది.

"భలేదానివే ? మినిస్టరు దగ్గర పి. ఎ అని ఒక డుంటాడులే. ఆయన డి. పూట తాహసిల్దారుతో సమానం. అయితే మమకేం ? ఆయనతో పెటె రెట్రీలు, జిల్లా కలెక్టరులూ ఎంత వినయంగా మాట్లాడుతుంటారో తెలుసునా ఎందుకవి ? ఆయన మంత్రిగారి పి. ఎ. గారు కాబట్టి. ఇదీ అంతే" అంటూ వివేకానందం మొహం కడుక్కునేందుకు బాత్ రూమ్ వేపు వెళ్లాడు.

డి. డి. గారి కారులో వివేకానందం బంగళాకు వెళ్ళేటప్పటికి డి. పూట డైరెక్టరు యింట్లోనే లేడు. క్లబ్బుకు పొద్దున్నే వెళ్ళారుట ! విషయం ఆయన అర్థాంగి గౌరీదేవి స్వయంగా చెప్పింది. "పొద్దునే ఆయన క్లబ్బుకు వెళ్తూ మీకు కబురుచేయమన్నారయ్యా. ఏం లేదు. బజారెళ్ళి రావాలి. లిస్టు రాపే వుంది. కార్లో వెళ్ళి అలా లిస్టు మన పావుకారుకు యిస్తే పొట్లాలుకట్టి కార్లో పెట్టిస్తాడు. అంతే" అంటూ గౌరీదేవి ఒక అర్ధగజం లిస్టును, వంద రూపాయల కాగితాన్ని వివేకానందం చేతిలో పెట్టింది. "కొంచెం తెచ్చిపెట్టమనీ. మరేమీ అనుకోవద్దనీ" అని కనీసం అననైనా అనలేదు. అదేదో డ్యూటీలో ఒక భాగమని ఆమె భావం.

వివేకానందం ముఖం సాలిపోయి. నోట మాటలేక యాంత్రికంగా ఆ రెండూ తీసుకొన్నాడు. డ్రైవరు సాంబమూర్తి "రండి బాబూ !" అన్నాడు.

ఇంతలో లోపలినుంచి దివ్యూటీ డైరెక్టరు పెద్ద కొడుకు విశ్వపతి క్రికెట్ డ్రస్సులో, చేతిలో బ్యాటుతో బయటికి వచ్చాడు. “అమ్మా, మన నరసింహులును నేను తీసికెళ్తున్నాను” అంటూ చకచకా వెళ్ళి కారెక్కి కూర్చున్నాడు.

ఇవ్యాళ విశ్వపతి టీముకు కాకినాడ టీముకు క్రికెట్ మ్యాచ్ వున్నది. కాన టూనికి నరసింహులు ప్రభుత్వంవారు దివ్యూటీ డైరెక్టరుకు యిచ్చిన బండ్లోతు అన్నమాటే గాని యితడిని వువయోగించు కొనేది మటుకు విశ్వపతే.

యాంత్రికంగా వివేకానందం వచ్చి కారులో వెనుక సీటులో కూర్చున్నాడు. అతడి వెనకాలే నరసింహులు కూడా ఎక్కి పక్కనే కూర్చున్నాడు.

ఫియెట్ కారు యుయేమని బయలుదేరి అయిదు నిమిషాలలో క్రికెట్ గ్రౌండు చేరింది. కారు ఆగి అగటం తోనే నరసింహులు క్రిందికి దిగి ముందుకువెళ్ళి కారు తలుపు తెరిస్తే అప్పుడు విశ్వపతి కిందికి దిగాడు.

విశ్వపతి కిందికి దిగి క్రికెట్ బ్యాటును రెండు చేతులతో విలాసంగా వట్టుకొని యిటు తిరిగి “చూడండి, మిస్టర్ వివేకానంద్, మా మమ్మీ లిస్టులో రాసుండరు. కొట్లో బ్రిక్ క్రీమ్ వుంటుంది. తీసుకురండి. ప్లీజ్” అని యితడి సమాధానాని కయినా ఎదురు చూడక చకచకా సాగిపోయాడు.

ఈ దెబ్బతో వివేకానందం పూర్తిగా వేల మట్టానికి కరుచుకు పోయాడు.

“చా : ఏమిటిది ? నేను చేసేది కార్కు వుద్యోగమా ? డి. డి. గారి బండ్లో తు వుద్యోగమా ?” అనుకొన్నాడు. కారు మళ్ళా పావుకారు కొట్టదగర అగేదాకా లట్లాగే తలొంచుకు కూర్చున్నాడు :

దివ్యూటీ గారితో సామానులు అప్పచెప్పి— విశ్వపతి బ్రిక్ క్రీమ్ తో నహ—మళ్ళా కారులో యింటికీచ్చేటప్పటికి పదకొండు గంట లయింది.

“ఫీ : ఇంతకంటే బావిన బతుకు నయం. బాబో : యీ సి. సి. వుద్యోగ వికో నమస్కారం. రేపే సిక్ లివ్ పెడతాను” అనుకొంటూ కారులోంచి దిగాడు వివేకానందం. అతడు దిగటమే ఆలస్యంగా ఫియెట్ సాగిపోయింది.

కారు మలుపు తిరిగి పోవడం చూసి యిటువేపు వీధి చివర నిల్చుని వున్న ఎక్స్ పెనన్ ఆఫీసరు బలరామరెడ్డి చకచకా యిటు వచ్చాడు. ఇంట్లోకి అడుగు పెట్టబోతున్న వివేకానందం ఎందుకో యిటు చూసి బలరామరెడ్డి కనబడగానే గడప దగ్గరే ఆగాడు.

“గుడ్ మార్నింగ్ సి. సి. గారూ”

“రండి. ఏమిటిలా వచ్చారు ?”

“ఊరికేనే. మిమ్మల్ని చూడామని వస్తే మీరు డి. డి. గారి కారుతో వెళ్ళారని తెలిసింది. వెయిట్ చేస్తూ నిల్చున్నాను.”

“లోపలికి రండి” అంటూ వివేకానందం ఆహ్వానించాడు.

బలరామరెడ్డిని ముందు గదిలో కూర్చోపెట్టి వివేకానందం లోపలికి

కాదు కాఫీ పెట్టమని శారదతో చెప్పటానికి.

మధ్య గదిలో కూర్చుని ఏవో అట లాడుకొంటున్న పొరుగింటి ఆడ పిల్లలు యితడిని చూసి ఊహ మూత్రం తమ ఆటకాసి తిరిగి అందులో నిమగ్నులయ్యారు. వంటయింట్లో వని చేసుకొంటున్న శారద అలికిడి విని ఇవతలి కొచ్చింది.

“ఇండాక ఆయన ఎవరో....”

ఆమె మాటల మధ్యలోనే ముందు గదిలో ఎవరో పున్నారన్నట్టుగా వివేకానందం సైగ చేశాడు.

శారద గొంతు తగించి “....ఓర తజను అపిల్ వళ్ళు, ఓ దజను బిత్తాయిలా యిచ్చాడండీ” అన్నది చిరువప్పుతో.

“కొంచెం కాఫీ పెడుదూ, ప్లీజ్”

“అట్లాగే లెండి”

వివేకానందం మళ్ళా ముందుగదిలోకి వచ్చాడు.

వది నిమిషాల తరువాత శారద కాఫీ తెచ్చేటప్పటికి శిబ్దరూ ఏవేవో అపిసు కబుర్లు చెప్పుకొంటున్నారు.

మరో పావుగంటతర్వాత బిలరామ రెడ్డి వెళ్ళటానికి లేచాడు.

“ఇహ శలవు తీసుకుంటానండీ. ఏదో ఉడతా భక్తిగా యిది వుంచండి” అంటూ వివేకానందం చేతిలో అయిదు వదిరూపాయ నోట్లు పెట్టాడు బిలరామరెడ్డి....

అతడిని సాగనంపి యింట్లోకి తిరిగి వచ్చినప్పుడు ఇండాక డి. డి. గారి ఇంటి వసులు చేసినప్పుడు వద్ద మనోవ్యధ యిప్పుడు వివేకానందం మనస్సులో లేదు. జేబులో అయిదు పదులు పున్నాయన్న భావంతో అతడి మనస్సు అనంద లోకంలో స్వేచ్ఛా విహారం చేస్తోంది.

3

కొత్తగా వేసిన సర్కార్ ఎక్స్ ప్రెస్సులో డిప్యూటీడైరెక్టరు నాగరాజు, ఆయన క్యాంపు క్లార్కు వివేకానందం విజయవాడ వస్తున్నారు. డిప్యూటీడైరెక్టరుకు స్వాగతం యివ్వటానికి జిల్లా అధికారి, వివేకానందానికి స్వాగతం యివ్వటానికి జిల్లా ఆఫీసు హెడ్ క్లర్కు స్టేషన్ కు వచ్చారు.

పసుకాసు పెటెలోంచి నాగరాజు, అవక్కనే మూడవ తరగతి లోంచి వివేకానందం దిగారు. పెటెలోంచి దిగిన వివేకానందం తనకు స్వాగతం యివ్వ వచ్చిన హెడ్ క్లర్కు రత్న స్వామికి షేర్ హౌండ్ మాత్రం యిచ్చి పసుకాసు పెట్టి దగ్గరికి పరిగెత్తాడు.

అప్పటికే నాగరాజు పెటెలోంచి దిగి జిల్లా ఆఫీసరు వెంకటరెడ్డిని ఏవేవో ప్రశ్నలు వేస్తూ నిల్చున్నాడు. వెంకటరెడ్డి ఎనయంగా డిప్యూటీడైరెక్టరుగారికి అన్నీ వివరిస్తున్నాడు.

వివేకానందం రావటం చూసి “అవిన్నీ, జాగ్రత్తగా కార్లో పెట్టించు

కాలివేళ్ల
మధ్య
ఒరుపుడు
వుళ్ళు?

మడమ
పగుళ్ళు?

లిచెన్సా

వాడండి

DZ 1613 B 70

వివేకానంద్ అంటూ నాగరాజు ముందుకు సాగిపోయాడు.

వివేకానందం ప్యాంటు జేబులోంచి డివ్యూటీ డైరెక్టరుగారి సామానులంస్తు తీశాడు. దాని ప్రకారం ఒక్కొక్కటి లెక్కచూసుకొన్నాడు. అన్నీ వచ్చినట్లు నిర్ధారణ చేసి కొన్నాక వ్యూస్తు సామాను వెత్తిన పెట్టుకొని బయట దేవారు....

వెంకటరెడ్డి స్వంత కారులో నాగరాజుకు కూర్చోబెట్టుకొని డ్రైవ్ చేస్తున్నాడు. వెనక సీటులో డ్రైవరు ముందుకి వంగి కూర్చున్నాడు. డ్రైవరు కదూ, వెనక్కి ఆనుకొని కూర్చోటానికి వీలులేదు మరి.

ఆ వెనకాలే టాక్సీలో డి. డి. గారి సామానూ, ప్యూనూ, జిల్లా ఆఫీసు ఫ్యూనూ, హెడ్ కర్క్ రత్నస్వామి, వివేకానందం వస్తున్నారు.

ట్రావెలర్స్ బంగళాలో రెండు గార్లు ప్రవేశించగానే చెల్లా చెదురుగా కూర్చున్న డ్లాట్ ఎక్స్ బెనన్ ఆఫీసర్లు బిలబిలమంటూ లెచి నిట్టేని డి. డి. గారికి స్వాగతం చెప్పేందుకు వచ్చారు.

అందరి నమస్కారాలూ అందుకొంటూ డివ్యూటీ కైరెక్టరు కారులోంచి దిగాడు. దిగి దిగటంతోనే ఆయన కళ్ళు ముందువరుసలోనే వున్న నరసింహమూర్తి మీద పడ్డాయి.

ఏమయ్యా? ఈసారి నీ ప్రాగ్రెస్ రిపోర్టు అట్లా ఏడ్చినట్టుందే? ఉద్యోగం చేయాలని లేదా? అన్నాడు నాగరాజు.

నరసింహమూర్తి ముఖం గండ్ర

జ్యోతి

శాడలి పెట్టి కొట్టినా నెత్తురు రానంతగా పాలి పోయింది. ఆ క్షణంలోనే తనను డి. డి. గారు సస్పెన్షన్ లో పెట్టినట్టూ, తరువాత ఉద్యోగం వూడినట్టు ఏవేదో భయంకర వృత్తాలు కళ్ళముందు కనిపించటం మొదలు పెట్టాయి.

నాగరాజు మరేమీ మార్చాడకుండా లోపలికెళ్ళాడు. ఆ వెనకాలే వెంకట రెడ్డి ఆయన వెనకాలే వివేకానందం లోపలికెళ్ళాడు. డిస్ట్రిక్ట్ ఆఫీసు హెడ్ క్లర్క్ కాబట్టి రిటైనామికి లోపలికి వెళ్ళటానికి అవకాశం లేదు :

మరో ఐదు నిమిషాలలో వెంకట రెడ్డి బయటికొచ్చి “మహాహ్వానం” గంటలట డి. డి. కాన్ఫరెన్స్ ఏర్పాటు చేశారు. ఇక మీరు వెళ్ళొచ్చు” అని ప్రకటించి లోపలికెళ్ళాడు.

నాగరాజు ఏ జిల్లాకు వెళ్ళినా ట్రాన్స్ ఎక్స్ ప్రెస్స్ ఆఫీసులు సమావేశం ఏర్పాటుచేసి అందరికీ అక్షింజలువేసుంటాడు. అందరూ వచ్చి ఓసకున్నంత మేర అక్షింతలు స్వీకరించి “అమృత్యు యీసారికి గండం గడిచింది” అని అపారంగంగా అనుకుంటూ “ఈ. డి. డి. గారు ఎప్పుడు ట్రాన్స్ ఫరు అయి చస్తారోగాని....” అని లోపల దీక్షస్తూ వెళుతుంటారు.

వెంకటరెడ్డి లోపలికి వెళ్ళగానే ఎక్స్ ప్రెస్ అఫీసులు చెల్లాచెదురుగా బయలుదేరారు. నలుగురైనా నలుగురు ముటుకు దిగాలు పడివున్న సరసింహ మూర్తి దగరున్నారు. మరో నలుగురు హెడ్ క్లర్క్ దగ్గరికి చేరారు....

మరో అయిదు నిమిషాలలో వివేకానందం బయటికొచ్చాడు. అతడిని చూడగానే అందరూ అతడిమట్టూ చేరారు. హెడ్ ఆఫీసునుంచి వచ్చాడు, పైగా డి. డి. గారి సి. సి. ఎన్నో విషయాలు తెలుసుకోవచ్చు :

“ఏమిటి సార్ ఎవరినన్నా ట్రాన్స్ ఫర్ చేస్తున్నారా?” “ఎవరికన్నా బొక్క పెడుతున్నారా చెప్పండి సి. సి. గారూ ?” “ఈసారి ప్రమోషన్ లిస్తులో డి. డి. గారు ఎవరిని రికమెండ్ చేశారో చెప్పండి ప్లీజ్” “నేను నెలరోజులు ఎర్న్స్ రీవ్యుచేస్తు. శాంకన్ అయిందండీ ?” “నా ఎరియర్స్ బీర్ కౌంటర్ పైన్ అయిందండీ వివేకానందంగారూ....”

అందరికీ అన్నిరకాల సమాధానాలు ఎవరికీ ఏ సంగతి అందకుండా చెప్పే సరికి వివేకానందానికి మరొక సాఫు గంట పట్టింది. ఎక్స్ ప్రెస్ అఫీసురు ఒక్కొక్కరే వెళ్ళారు. వెళ్ళేముందు ‘వివేకానందం గారు ఒకసారి యిలా రండి’ అనో “సి. సి. గారూ మాట” అనో యితడిని పక్కకు పిలిచి “ఇది వుందండీ” అంటూ ఎవరికి తోచింది వాళ్ళు వదో యిరవయ్యో, పాతికో చేతిలో పెట్టి పోతున్నారు....

అయితే అక్కడ మిగిలింది ముగ్గురే. “దోన్ట్ పర్లీ నరసింహ మూర్తిగారూ డి. డి. గారికి ఏదో చెప్పండి....” అంటూ వివేకానందం అతడిని ఓవార్చి ప్రయత్నించాడు...

ఇంతలో ఫ్యాన్ వచ్చి “బాబూ

దొరగారికి గంట గంటకీ బాదం పాలుండాలంట. ■ నరసింహులు సెబుతుండాడు" అన్నాడు.

నరసింహమూరి తన వులెన్ ప్యాంటులో చేయివెట్టి పదిరూపాయల నోట్ల కట్ట బయటకు తీసి అందులోంచి రెండు పదులు పూసు కిచ్చాడు.

"గాంధీ ఐస్ పార్కర్ లోంచి తీసుకురా. బాగుంటుంది" అన్నాడు.

వివరీతంగా లంచాలు పడతుండటం వల్ల బ్లాక్ ఎడ్వైజున్స్ ఆఫీసర్ చేతిలో రబ్బు పుష్కలంగా వుంటుందని వివేకావదానికి తెలుసు. కాని నరసింహ

మూర్తి జేబులో యింత పెద్ద పదిరూపాయల కట్టను చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు. రత్నస్వామికి యిదేమీ కొత్త కాదు. అతడు వీళ్ళ దగ్గర యింతకంటే పెద్ద కట్టలే చూశాడు....

"డి. డి. గారి క్యాంపుకు నేనుఎంతో ఖర్చు పెడితే ఏం? ఎన్ని ఏర్పాట్లు చేస్తేనేం? ఈ సారి నాకు పనిష్టైంటివ్వక వదలరు ఆయన" అన్నాడు. నరసింహమూర్తి, డి. డి. గారు క్యాంపు చేస్తున్న యీ రెండురోజులూ అన్నీ 'ఎర్రెంజ్' చెయ్యాలని బాధ్యత యీ సారి యితడి నెత్తిన పడింది—

ఇంతలో లోపలినుంచి వెంకటరెడ్డి బయటికొచ్చాడు. అనున్ని చూడగానే కాలుస్తున్న స్టోర్ డ్రైవర్ నిరెరెట్టు అవతలి పార్కరుకు నరసింహమూర్తి.

"మిస్టర్ నరసింహమూర్తి జిప్ ఎ మినిజ్" అని పిలిచాడు వెంకటరెడ్డి.

నరసింహమూర్తి గబగబా అటు వెళ్ళాడు. వాళ్ళద్దరూ వరండాలో ఒక మూల నిల్చుని అయిదు నిమిషాలనేపు మాట్లాడారు. ఆ తరువాత వెంకటరెడ్డి లోపలికి వెళుతూ "మిస్టర్ వివేకానంద్ యిహ మీరు లాటికి వెళ్ళండి. మళ్ళీ రెండు గంటలకు రమ్మని చీ. పి. గారు చెప్పారు" అన్నాడు.

నరసింహమూర్తి వీళ్ళదరి దగ్గరకూ వచ్చాడు. అదే సంగతి. డి. డి. గారు యిల్ల కట్టించే ప్రయత్న ములో ఉన్నాడు. దర్వాజాలకు వాటికి రెండు పేలు వెంటనే కావాలట. అది నన్నిచ్చుకోమని చెబుతున్నారు మన

అరోగ్య అనారోగ్య పరిస్థితులలో మహిళలు ఆధారపడునది లోడ్

అరోగ్య సౌభాగ్యములకు 65 సంవత్సరముల పైగా ప్రసిద్ధి సొందినది

కేసరి కుచరం
(ప్రెస్కెట్) లిమిటెడ్
రొయిపేట మద్రాసు-14

పి.కె.ఆర్. ఎనర్జీ ఫ్లెక్సు (ఏజెన్సీ)

అంతర్జాతీయ టెలిఫోన్ నెట్ వ్యవస్థలో ఉన్నది

జాన్, 'వైగా ప్రమోషన్ లిస్టుకూడా టికెట్ చేయకుండా ఆపారబడి. డి.డి. గారు. నే నీ మనీ యిస్తే నా పేరు ఆ లిస్టులో యిరికించేటట్టు చేస్తామంటున్నారు మన బాస్....' అన్నాడు మెల్లిగారహస్యం బయటపెడతన్నట్టు.

"మరేం చేస్తారు?"

"ఏం చేస్తాను? ఉద్యోగం వదులుకొంటానా? ప్రమోషన్ పోగొట్టుకొంటానా?"

4

విజయవాడలో డిప్యూటీ డైరెక్టరు గారి క్యాంపు పూర్తయింది. ఆయన యివ్వక సాయంత్రమే సర్కార్ ఎక్స్ ప్రెస్ లో గుంటూరు వెళ్ళుతున్నాడు.

సాయంత్రం ఆరు గంటలకు సర్కార్ ఎక్స్ ప్రెస్ వస్తుంది.

మద్యాహ్నం నాలుగయింది. ట్రావెలర్స్ బంగళాలో డి. డి. గారి గదిలో ఆయన తీవ్రంగా పేము కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. ఆయన ప్రక్కనే వెంకటరెడ్డి కూర్చున్నాడు. నాగరాజుకు యిటువేపు వివేకానందం ఏదో స్వాధీనం వట్టుకుని నిల్చున్నాడు.

"ఏడీ యీ పూర్తే నరసింహ మూర్తి? ఇట్లయిజ్ ఆర్ రెడ్డి ఓవర్" అన్నాడు నాగరాజు చికాకులో.

ఈ సాయంత్రం నాలుగు గంటలలోపుగా నరసింహమూర్తి రెండువేల రూపాయలూ తెచ్చి యిస్తానని చెప్పి.

★ లింకన్ ప్రభుత్వంలో ఒకసారి మంత్రివదవి ఒకటి ఖాళీ వచ్చింది. సెనేటర్స్ లో చాలామంది తమ తమ అరకలు వుదహరిస్తూ మెమోరాలాలు తీసుకు వచ్చేరు. వారందరినీ కూర్చోబెట్టి యీ కథ విన్నాడు. లింకన్.

"అనగా అనగా వొక రాజు. ఆ రాజుకొక మంత్రి. రాజు మంత్రి వొక నాడు వాహళికి బయలు దేరుతూ వుండగా ఒక చాకలి ఎదురు పడి ప్రహువు వారు అడ్డమూం వెళ్ళొద్దండీ; ఎందుకంటే వరం వస్తుంది; అన్నాట్ట. మంత్రిగార్ని సలహా అడగా అదేంలేదు; పదండి వెళ్ళాం. అన్నాట్ట.

రాజు మంత్రి అలాకొనేవు వెళ్ళగానే వరం ప్రారంభమైంది. ఇద్దరూ విలవ నీడలేక ఎక్కడో చెట్టుకింద చిక్కునడి తడిశారుట.

మర్నాడు ఆ చాకలికి కబురుచేసి ఓరు వరం పడుతుందని ముందుగా ఎలా తెలిసింది? అని ప్రశ్నించేరుట, రాజుగారు. దాని కేముందండీ. మాగడిద నడిగితే చెబుతుంది అన్నాట్ట చాకలి. గాడిద ఎలా చెబుతుందయ్యా అంటే ఆకాశం వెళ్ళు కొనేవు మోరవెత్తి చూసి, తిరిగి దింకేటప్పుడు చెవులు టప టప లాడిస్తే వాన వచ్చేటట్టా : ఊరికే దించేసి వూరుకుంటే వరం రానట్టా అనిధావ్యం చెప్పెట్ట చాకలి. గాడిదకి తెలిసిన పాటి తెలియక పోయిందే అని మంత్రి మీద ఒకటే చిరాకు పడి, రాజుగారు మంత్రిస్తానే గాడిదని వియమించుకున్నారు."

"తరవాతేమైంది? అన్నారు అభ్యర్థులు కుతూహలంగా.

"తరవాత యింకేముంది : అప్పట్నుంచీ ప్రతి గాడిదా తనకి మంత్రి వదవి యిప్పించమని అడగడం పరిపాచై పోయింది." అన్నాడు లింకన్.

వెళ్ళాడు. ఇంతవరకు రాలేదు; అందుకే
డి. డి. గారికి విసుగా వుంది.

“ఈ పాటికి వసూనే వుందాలి
సార్” అంటూ వెంకటరెడ్డి కుర్చీ
లోంచి లేచాడు.

ఇంతలో తలుపు తోసుకుని నర
సింహమూర్తి ప్రవేశించాడు. అతడి
ముఖమంతా చెమటవట్టి వుంది. అలసి
పోయి వచ్చినట్టు కనబడుతున్నాడు.

“ఎక్స్యూజ్మి సార్ ఆలస్యం
అయింది” అంటూ నిచ్చున్నాడు.

“హా!” అన్నాడు నాగరాజు.

నరసింహమూర్తి ప్యాంటు జేబు
లోంచి రుమాయిలతో వున్న వందరూపా
యల నోట్లకట్ట బైటకు తీసి, రుమా
లును విప్పి ఆ రెండు వేలు డిప్యూటీ
డైరెక్టరుగారి ముందున్న టీ కేబుల్
పైన పెట్టాడు.

నాగరాజు అవి తీసుకొని “హా!”
అన్నాడు. ఒకసారి ఆ నోట్లన్నీ లెక్క
పెట్టి “ఇవి దగ్గిరుంచు వివేకానంద్.
గుంటూరు వెళ్ళాక తీసుకొంటాను”
అంటూ యిరవై నోట్ల యిచ్చాడు.

వివేకానందం అవి అందుకొని
జేబులో పెట్టుకోబోయాడు. ఇంతలో
తలుపులు హఠాత్తుగా తెరుచుకొన్నాయి.
మామూలు దున్నట్లో వున్న ముగ్గురు
వ్యక్తులు లోపలికి ప్రవేశించారు.
అందులో ఒకతన్ని వెంకటరెడ్డి గుర్తు
పట్టాడు. స్పెషల్ తహసిల్దారు
రామయ్య చెట్టి.

ఆ ముగ్గురిలో ఒకతను ముందు

కొచ్చి “మిష్టర్ నాగరాజ్. నేను: అంజీ
కరవన్ డిప్యూటీ సూపరింటెం
డెంటును, మీరు లంచం తీసు
కొంటున్నట్టు ఇన్ఫర్మేషన్ అం
దింది. ఏవీ ఆ రెండు వెలు” అన్నాడు:

నాగరాజు మొహం ఎట్లా మారి
పోయిందో వర్ణించటం కేవలం అవి
వేకం. మరుక్షణంలో తెలివితప్పి
పోయినా, గుండె ఆగిపోయినా ఏమీ
ఆశ్చర్యంలేదు....

“ఏవీ ఆ నోట్లు?” అన్నాడు
డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్ మళ్ళా.

వివేకానందానికి ఒక్కసారి ముచ్చె
మటలు పోగాయి. చొక్కా తడిసి
పోయింది. వణుకు పుట్టింది. కళ్ళు
ముందూ అంతా అలుకుకు పోయి
నట్టుంది. యాంత్రికంగా నోట్లు తీసి,
బిల్లమీద పెట్టాడు.

“ఓ క్యాంప్ క్లర్కుకు గూడా
యిందులో వాటా వుందా?”

“అచ్చే అతడికేమిలేదు సార్.
పూర్ ఫెలో” అన్నాడు నరసింహ
మూర్తి.

“ఓ ఐ సీ. కాని అతనూ వచ్చి
స్టేట్ మెంట్ యివ్వాలి. వెర్ లెట్ అజ్
మువ్” అన్నాడు.

కాని అప్పటికే వివేకానందానికి
స్పృహ తప్పింది. నిల్చున్నవాడల్లా
ధభీమని నేలమీద కుప్పగా కూలి
పోయాడు.....

కప్ప, గొప్ప

ప్రచుకబయలులో ఎద్దు మేక మేస్తోంది. చెరువుగట్టునుంచి ఒక కప్ప ఎద్దును మోస్తున్నకొద్దీ దాని మనస్సు అసూయతో నిండిపోయింది. ఈ ఎద్దు యింత పెద్దదిగా ఎందుకుందాలి ? నే నెందుకింత చిన్నదానిగా వుందాలి ? అని పూరికే కుతకుత లాడిపోయింది. ఏమైనా సరే, ఎద్దుకంటె పెద్దదై పోవాలని దానికి డుర్బుద్ధి పుట్టింది.

బాగా గాలి వీల్చి పొట్ట ఉబ్బించింది. తన పక్కమన్న కప్పల నడిగింది. "ఇప్పుడు ఎద్దుకంటె పెద్దదాన్ని అయ్యానా లేదా ?" అని.

"లేదు" అన్నాయి మిగతా కప్పలు.

ఇంకా పొట్ట ఉబ్బించింది. ఎన్నిసార్లు అడిగినా మిగతా కప్పలు ఎద్దే పెద్దదంటున్నాయి. ఆగ్రహం పట్టలేకపోయింది కప్ప. ఆఖరిసారిగా పొట్టను పెద్ద బంతిలా ఉబ్బించింది. అంతే. ఉప్పున పొట్ట పగిలిపోయింది.

ఎవరి అంతరమెంతో తెలుసుకోవాలి. లేనిపోని గొప్పలకు పోకే కప్పకు అయినదే అవుతుంది.

డి. కామేశ్వరి

“వనే లార్ బి.కె.” చీటిమీరరాస్తూ
మెల్లిగా అన్నాడు రావు.

“సార్ యిప్పుడేకే వాల అయింది..
పన్నెండు దామతుంది....” నసిగాడు
ముక్త్యార్ అహమద్.

“ష్టబవ్ ! నేను వెస్పింది చెయ్యి!”
చెయ్యాడించాడు రావుకొండ్లొమ్మక్త్యార్
విషాదంగా, సానుభూతిగా నవ్వాడు.

గోడమీద స్కర్టింగ్ పైన గ్లాస్
కేసులో ఓమర్ ఖయ్యూం రంగుల
పెయింట్ గుఱి గ్లాస్ మీద రుబాయి
ఒకటి చెక్కబడింది.

“నన్నడగకుండానే, నా యిష్టం
తెలుసుకోకుండానే

ఎక్కడినించో ఇక్కడికి నన్ను
తోసేశారు

నన్ను అడగనై న అడగకుండా ఈ
లోకం వింది

ఎక్కడికిగెంటుతారో, గెంటేస్తారు.
నఖీ గిన్నె వింపు.

ఈ దూర్తత్వాన్ని మరిపించేందుకే
ఇంకో గిన్నె మధువు !”

ఇంగ్లీషు పద్యాన్ని గట్టిగా చదివాడు
రావు. అంతా ఖాళీగావుంది. ఎక్కడా
ఎవరూలేరు. బార్ ముందు ఎత్తయిన
గుండ్రని సూలుమీద కూర్చుని మరో
గ్లాసు ఖాళీ చేశాడు.

“ముక్త్యార్ ! నీకో పాతంచెపుతాము.
శ్రద్ధగా ఒక్క దగ్గిల పెట్టుకుని విను!”

“సార్ !” ముక్త్యార్ యిలాంటి
పాతాలు చాలామంది దగ్గిల విన్నాడు.
కాబట్టి తనపని తను చేసుకుపోసాగాడు.

“మన హృదయాలు ఎండిపోయిన
నేల లాంటివి; నీటలు తీసేకాయి.
యిక్కడ ఏ మొక్కా మొలవదు !”....

“అవును సార్ !” ముక్త్యార్
అరలకి తాళాలు బిగిస్తూ పరధ్యానంగా
అన్నాడు.

“ఎప్పుడో రెండో మూడో వాన
చినుకులు పడుతాయి.... రెయిన్
డ్రాప్స్ !.... చల్లబడుతుంది.... హాల్స్..
హాల్స్ !.... ఎంతహాయి !”

“కరెక్ట్ సార్ !”

“కాని ఏం లాభం ? మళ్ళా.... వాన
వెలుస్తుంది.... ఎండ కాస్తుంది....
నీరింకి పోతుంది.... క్రితం సాయం
కాలం వద్ద చినుకులు ఎక్కడ అబ్బిగాలి
పోయాయో ఎవరికి పతా ?”

“ఏం మిగలదు సార్ !”

“అదే, జీవిత రహస్యం ! అర్థమైందా ?... నో, యీ సారి మార్పు కోసం, వన్ ఓర్డ్ స్మగ్లర్ !”

“ఓర్డ్ స్మగ్లర్ అయిపోయింది సార్ !”

“పోనీ బి. కె”

“అంతా పాత ప్లాకు సార్. వాసన తాగులేదు !”

“ఇడియట్ ! ఎందు కంటన్నావో వాకు తెలుసు. కాని, నేపింకా గీత దాట లేదు. సర్లే ! నువ్వుపో !” రావు దీగాడు మ్హారని రెండు మూకు రొండ్లు తిప్పి.

“ఇప్పుడే వెళ్ళకండి సార్. కాసేపు ఆ పోఫాలో కూర్చోండి !”

“ఇక్కడ గాదు: వరండాలో !”

వరండాలోకి ఒక సోఫా లాగించాడు మక్తూర్.

“లైటు వెయ్యమంటారా సార్ !”

“వద్దు, మిగతా లైట్లు కూడా ఆరైయ్యి. చీకటి బాగుంటుంది !”

బయట వెన్నెల కుడుస్తుంది. గుండ్రంగా తిరిగే ఫౌంటెన్లు యింకా నీరు చిమ్ముతున్నాయి. సన్నగా పొడుగు నీటి కొలనో తెల్లగా ముట్టుల నీడలు కదులున్నాయి. ఎక్కడో దూరంగా ఎలక్ట్రిక్ దీపాలు తెల్లని వెన్నెల్లో మచ్చల్లా వేలాడుతుంటే, ఎక్కెక్కో నీటి వాళ్ళమీద రావుకి చాలాకోపం వచ్చింది. పాల వెన్నెల్లో యీ దీపాల వసరం ఏమిటి? అవి ఆర్పవచ్చని వాళ్ళ కెందుకు తట్టదో ! అనుకున్నాడు.

ఏమిటో అంతా చిగాగా వుంది. దేనిమీదో, ఎందుకో కోపం. మెదడంతా ఓ చిన్న సంచితో పడేసి కుచ్చేసిన టుంది. ఆలోచన ఎటూ సాగడంలేదు. బిండగా, మొదలుగా తయారయింది. ఓ సారి మొగం చిటిచిటి విడికిలితో నుదుటి మీద గట్టిగా రుద్దాడు.

దట్టంగా కమ్మిన పొగ మంచు కొద్ది

గా విడిచిపెట్టింది. ఆ పొగమంచు మధ్య మసక మనగ రత్నమాల కను పించింది.

రత్నమాల తల దించుకొని కళ్ళు పెత్తెత్తి తనవంక బిడియంగా చూస్తుంది. పెదాలమీద, మనసులో ఆనందాన్నంతనీ కురిపించే చిరునవ్వు. అలాగే పరిచయమైంది మొదట కళ్ళలో.

“చెప్పాను కదూ ! ఈయనే రావు గారు !” మిసెస్ మూర్తి పరిచయం చేసింది ఒక రాత్రి ఎనిమిది గంటలకే.

“ఏం చెప్పింది !”

ఏమిటి చెప్పారు ? ఆ రహస్యం తెలుసుకోకపోతే యింక నాకు నిద్ర వట్టిదు !”

“అది మూర్తి రహస్యం ! మీ రడగకూడదు !” కొంచెంగా నవ్వింది.

మ్యూజిక్ మొదలవగానే మూర్తి భార్య వంక చూశాడు. రాణి మూర్తి వంక, రత్నమాల వంకా చూసింది. రత్నమాల రావువంక, మూర్తివంక చూసింది.

చివరికి మూర్తి అన్నాడు.

“రావ్ ! రత్నమాలకి కంపెనీ ఇవ్వ నేనూ, రాణి ఒకసారి ఫ్లోరీమీడికి పో యొస్తాం.”

“రత్నా ! రావుగారితో మాటల్లో వద్దావంటే నిన్ను సీవు మరచిపోతావు. జాగ్రత్త !” నవ్వి లేచింది రాణి.

రత్నమాల తల దించుకు కూర్చుంది మాట్లాడాల్సిన భారమంతా రావుమీదనే వేసి.

“మీరేం తీసుకుంటారు ?”

“నాకేం వద్దండి.”

“మీకు కావాలావదా అని నేనడగలేదు !” రావ్ ఆమెకళ్ళలోకి చూశాడు.

ఆ కళ్ళు తడబడ్తున్నాయి. ఆమె పెదాలు నవ్వుతున్నాయి. ఆ కళ్ళలో ఏదో అంతులేని విచారం వీడలా తొంగి చూస్తోంది. కొందరికళ్ళు ఎప్పుడూ అలాగే వుంటాయి. ఆ కళ్ళంటే రావు కెంతో యిష్టం. ఆమె సంగ్రహమాన్ని, మొహమాటాన్ని చూసి జాలిగా నవ్వుకున్నారు రావు.

ఆ తర్వాత, తను స్కాప్ తీసుకువెళ్ళి ఆమెకి కోకాకోలా అందించాడు. ఇష్టం లేదన్నట్టు వుచ్చుకుని పూర్తిచేసింది. రత్నమాల, ఆమె క్రొత్తబోట క్రొత్త మనుష్యులమధ్య యి మ ద లేక పోతూంది. చుట్టూ అంతా కకరకాల ప్రాంతాల వాళ్ళు, ఉన్నతోద్యోగులు; అధునికత ఉట్టిపడే వేషభాషల్లో అంత మంది ఉడవాళ్ళు. మగవాళ్ళ మధ్య ఆ వాతావరణంలో భయంకరమైన వంటరితనం ఆమెని బాధిస్తోంది.

“చూడండి. నేను కొద్దిగా కవిత్వం చెప్తాను. మీకు అదోలా బాధగా వుంటుంది. కాని అది బయటపెట్టక నా కోసం చిన్నగా నవ్వండి” ఆమెని కుదుట బర్చడానికి తేల్చిగా మాట్లాడసాగాడు రావు.

“మీరు కవి త బాగా రాసారని చెప్పింది రాణి. నాకు పొయ్లీ అంటే యిష్టం ! చెప్పండి నాకే బాధలేదు ?”

“నేను కవిత్వ చెప్పానంటే పారిపో కుండా నిలబడ్డవాళ్ళు మీరొక్కరు కనిపించారు, సంతోషం. చూడండి, యీ మనుష్యులంతా ఎవరో గొప్పవాళ్ళనీ మీకన్న పై మెట్టని అనుకోకండి. అంతా ఒకటే భాళి మనుష్యులు : బుట్టబొమ్మలు : గడ్డికుక్కిన సంచలు ! తదారిన మన గొంతుకలు చేసే శబ్దాలు, గజా గొట్టాల్లో గలి కూకలా, పగిలిన పెంకులమీద ఎలక కాళ్ళ చప్పుళ్ళా, అర్ధరహితమైన ద్వీపాలు : ఆకారాలేని రూపాలు ! కదలేని శక్తులు ...”

“మీరు ఇలియట్ ని అప్పజెప్పన్నారు !” దొంగని పట్టినట్టు సంతోషపడింది రత్నమాల.

“మీకు కవిత్వ అభిరుచి కాకుండా ప్రసేకంకూడా ఉందన్నమాట ! ఎంత వరకు చదివారు ?”

“బి. ఎ. అంది” మళ్ళీ సిగ్గుపడ సాగింది.

“మీ మొహమాటం, బిడియం తగించాలని నేను యిదవుతుంటే మీరు అలా ముదురుకు పోతారేం? ఇక్కడికి వచ్చే మనుష్యులు ఆనందించాలని, కొన్ని గంటలు తమని తాము మర్చిపోవాలని వస్తారు. ఇక్కడకూడా మన అంతరాలు, హోదాలు, తేదాలు అన్ని గుర్తుంచుకుని బిగుసుకుపోతే యింతెలా? రండి, డాన్స్ చేద్దాం.”

“నాకు అసలు బొత్తిగా రాదండి. ఎన్నడూ చూడలేదుకూడా” తడబడింది.

“మరేం పర్యాలేదు. ఎదం చెయ్యి

నా బుజం మీద వెయ్యండి. కుడిచేత్తో నా ఎదం చేయి పట్టుకోండి. నాతోపాటు అడుగులు వెయ్యండి. అంతే ! కమాన్ !”

ఆమె తడబడూ, తల వంచుకుని మెల్లగా లేచింది.

ఫాక్స్ బ్రాట్ వాడు ద్వం వినిపిస్తుంది. రావు, ఆమె నడుం చుట్టూ చెయ్యి వేసి పట్టుకుని స్టోకంలా ఒకసారి తిప్పాడు. రత్నమాలజీవితంలో అదొక క్రొత్త అనుభవం.

“నాతో డాన్స్ రాదని చెప్పారు. మోపమన్నమాట !” మూర్తి, రాణి దగ్గరికి వచ్చినప్పుడు మూర్తి, రత్నమాల మీద నెపం వేశాడు.

“నేను చెప్పలా, ఆయన మాటల్లో పడితే ప్రమాదమని” రాణి నవ్వింది.

“మైండ్ యువర్ విజినెస్ ! మీరు వాళ్ళ మాటలు వినకండి” రావు నవ్వుతూ రత్నమాలని మరీమూలకి నేర్పాడు.

బాండ్ ఆగింది, మళ్ళీ మొదలైంది. ఈసారి మరో బీట్, రత్నమాల ఏం చెయ్యారో తోచని దిగ్భ్రమలో ఉన్నట్టు నిలబడి పోయింది.

“ఊఁ కానివ్వండి” రావు అన్నాడు.

“దయచేసి నా ప్రార్థన వింటారా ? కాసేపు బయట వేరే కూర్చుని కబుర్లు చెప్పుకుంటే యింతకంటే హాయిగా వుంటుంది కదూ !” బెరుకుగా అంది రత్నమాల.

రావు ఆమె కళ్ళలోకి చూశాడు.

పెదో పేదన, ఆరాటం, విండి దిమ్మెర
పోతగా కురియదోయే మబ్బుల్లాంటి
పేదలు కమ్మినట్లున్నాయి. ఆ కళ్ళలో
జాలి పుట్టించే చైనయం అకన్న కది
ల్పింది.

“పర్వాలేదు, రండి” బయటికి లాన్
తోకి నడిచారు ఇద్దరూ. చెట్టు మొదట
నెడలో పేం కుర్చీల్లో నలారు.

“క్షమించండి, మీరు మామూలుగా
అందరిలాగ క్రొత్తదనం పీలవుతున్నా
రేమోనని బలవంతం చేశాను. మిమ్మ
ల్ని ఇబ్బంది పెట్టకం నా ఉద్దేశం
గాదు!” రావు సంజాయిషి చెప్పకు
న్నాడు.

“మీరు నన్నేం బాధపెట్టలేదు....
నిజానికి.”

“నిజానికి?”

“నిజానికి యీ పూరు వచ్చాక చాల
నహజంగా, శాంతిగా పీలయింది మీ
నిదులనే!”

“ఏదన్నా పనిమీద వచ్చారా?”

“లేదండి ఊరికేనే!” ఆమె
తల ఎత్తలేదు. ఆమె దాసోందవి, తనకి
చెప్పడం యిష్టంలేదని రావుకి తెలుసు.
బలవంతం చేయలేదు.

రెండు రోజులు పోయాక—

ప్రొద్దునే రావు అఫీసులో అడుగు
పెట్టిన అర్థగంటకి ఫోన్ మ్రోగింది.

“రావ్”

“రావ్! మూర్తి చూట్లాడుతున్నాను
ఒక చిన్న విషయం.”

“పెద విషయమైనా వివదానికి
చేయడానికి సిద్ధం!”

“రత్నమాలని చూశావుగా! ఆమెకి
ఉద్యోగం కావాలి. నీ దగ్గర ఖాళీలున్నా
యి గదా!”

“రత్నమాలకి ఉద్యోగమా? ఆమె
ఊరికే చూద్దానికి వచ్చిందనుకున్నాను”

“దాని కోపెద కథ ఉందిటలే నేను
రాణి నడిగినాగని రివ్యా తెప్పడో చెప్తా
నని దాచేసింది. ఆ గొడవ మద కెందు
గాని, నీ దగ్గర ఖాళీలుంటే, కాస్త సహ
యం చేస్తా!”

“ఖాళీ ఉందిగాని, దానికి ఎంప్లాయ్
మెంట్ ఎక్స్‌చేంజినడగడం, వాళ్ళెల్ని
పంపడం అయింది. ఇంటర్వ్యూ తారీఖు
కూడా ఫిక్స్ అయింది.”

“రావ్! బొత్తిగా అమాయకుడిలా
మాట్లాడకు. నువ్వు చెప్పే కారణాలు
నిన్ను అర్థుకోవని నీకూ తెలుసు!”
నవ్వాడు చూర్చి.

“ఇంతకీ ఆమెకి గుమస్తా ఉద్యోగ
మెందుకో? ఒకసారి నేనామెతో
మాట్లాడవచ్చా?”

“ఎలాగూ ఇంటర్వ్యూ అంటూ ఒక
టుండిగా?”

“ఆ ఇంటర్వ్యూకాదోయి! నేనామెతో
రెండుమూడు గంటలు! హోటలుకో,
సినిమాకో వస్తుందేమో అడుగు?”

“రాకపోవటానికి ఏముంది?
నీకెప్పుడు పీలవుతుందో చెప్పు”

“రేపుఆదివారం. లంప్, క్వాలిటీ”

తీసుకుని, ఆ తర్వాత వెస్టెండ్ లో
మాట్టి : ఆమె నడిగి రింగ్ చెయ్యి
మళ్ళీ !”

ఆ అదివారం మధ్యాహ్నం రెండు
గంటలవేళ క్వాలిటీలో కూర్చున్నారు
ఇద్దరూ. బయట ఎండకి విరుగుడన్నట్టు
చల్లటి కాంతినిచ్చే దీపాలు, సన్నగా
వాద్య సంగీతం. మెల్లగా గుసగుసలు
తప్పించి పెద్ద శబ్దంలేని ప్రశాంతత.

“మీరు ఉద్యోగం చెయ్యాలను
కోడం నా కాశ్చర్యం కలిగించింది.”

“అంత ఆశ్చర్య పోవడాని
కేముందండి ?”

“చూడండి, యీ ఉద్యోగాలు, కాగితాలు, పైళ్ళు, పాడ్లు, పేపులు, గుండుసూదులు, జేక్స్ పులు, ఇకానమీ ప్లాన్లు, ‘యెస్సార్’లు - యివన్నీ మనుష్యుల్ని మరలు చేస్తాయి, ఆమోట వనికీ మగాడే తగును ! పూలు, వెన్నెల, మబ్బులు, లేచిగుళ్ళు, అడవాళ్ళు - యివన్నీ సౌందర్యం, సౌకుమార్యం, సున్నితం, లాలిత్యంలాంటి లక్షణాలకి ప్రతిరూపాలనుకుంటాను ! వీటన్నింటినీ ఉద్యోగాల విషజ్వాలలకు ఆహారం చెయ్యడం”

“మీరు కవిత్వం చెప్తున్నారు !”
రత్నమాల నవ్వింది.

“కావచ్చు కాని నా అభిప్రాయాలు
కొన్ని మీకు చెప్పాలనే మిమ్మల్నిక్కడికి పిల్చాను కాబట్టి మీరు భరించాలి.”

“ఏదో కాలక్షేపం క్రింద వినడానికి
నా కభ్యంతరం లేదు.”

“అంతేనా ?”

“నా పరిస్థితి మీకు తెలియదు. నేను
కేవలం ఉద్యోగం చేయాలనే ఆరాటంతో యింత దూరం రాలేదు. నన్ను
పరిస్థితులు తరిమాయి !”

“అవి నేను తెలుసుకోవచ్చా ?”

“క్షమించండి”

“దటస్సాల్ రైట్. ఇంక నేను
అడగను ఆ విషయం గురించి”

“మిమ్మల్ని కాదన్నందుకు నన్ను
మన్నిస్తారు గదా ?” ఆమె ఇబ్బందిగా,
నిస్సహాయంగా చూసింది.

“మీ కెందుకంత గాభరా ? నేనేం
అనుకుంటాను చెప్పండి !” ఆమాత్రం
అర్థంచేసుకోలే ననుకున్నారా ? ఇంకా
గొడవ మర్చిపోండి !” రావు నవ్వాడు.

“నిజంగా మీ సహృదయత చూస్తుంటే.....మనసు విప్పి చెప్పుకోవాలని
ఆరాటం కలుగుతోంది, కాని....”

“ఇంక ఆ గొడవ మరచిపోమ్మ
న్నాను గదా ! మీకు నా దగ్గర వని
చెయ్యడం అభ్యంతరం కాదనుకుంటాను !”

“అది మహాగౌరవంగా భావిస్తాను”

“అలా మాట్లాడకండి, పొగడ్తలు
నన్ను ఇబ్బందిపెడ్తాయి. అఫీసు బయట
నన్నొక మామూలు స్నేహితునిగా
చూడండి !” రత్నమాల కళ్ళ కృతజ్ఞతతో నిండాయి.

ఆ తర్వాత ఎక్స్ప్రెస్ పంపినవా

శ్శువరూ పనికిరాని రాసి, మరొక లిప్తు పిల్పాకు రావు. ఈసారి లిప్తులో రత్నమాల పేరు వచ్చింది. రత్నమాలకి ఆ ఉద్యోగం వచ్చింది.

రత్నమాల ఉద్యోగంలో చేరాక, రావుకి తను కూర్చునే గది మరీ పెద్ద దనిపించింది ఆమె నీటు అక్కడ వేశారు.

ఉదయాన్నే ఆఫీసులోకి అడుగు పెట్టగానే రత్నమాల లేచి “గుడ్ మార్నింగ్ సార్!” అంటుంది. ఆ తర్వాత ఆ రోజుటపా డేబుర్ మీద వుంచి, సిగ్నల్స్, అవ్ యిమీడియట్, ఇమీడియట్, ప్రయారిటీ వగైరా తరగతుల ఉత్తరాల్ని వరుసగా అందిస్తుంది. వీటికి రావు యిచ్చే జవాబులు స్థూలంగా అర్థంచేసికొని డ్రాఫ్టు తయారుచేసి, అతని అంగీకారం తీసుకుని డ్రైవు కివ్వడం ఆమె పని.

మొదట్లో రత్నమాలకి పని చాతగా లేదు. ఆఫీసు ఉత్తరాలని తనకి వచ్చిన ఖాష నంతనీ ఉపయోగించి రాయసా

గింది. అందమైన ఖాష వాడితే రావు సంతోషిస్తాడనుకునేది.

“ఆఫీసు ఉత్తరాల్లో కావల్సింది అందమైన మాటలుగావు. స్పష్టంగా, లేగ్గా అర్థమయ్యే మాటలు; అది దృష్టిలో ఉంచుకోండి. మనస్థాయిలు వేరేవోట వాడుకుందాం.” ఒకసారి రావుచెప్పాక ఆమె మారింది. అతని శక్తి సామర్థ్యాలమీద ఆమెకి గొప్ప గౌరవం కలిగింది.

మొదట ఆమె అక్కడ కూర్చోవడం రావు ఆలోచనల్లో విడవకుండా వెంటాడింది. క్రమేపి ఆమె ఉనికికి అలవాటు పడ్డాడు అతను. ఆఫీసు నాలుగోదల మధ్య ఆమె అతని దగ్గి అందర్లాగే పనిచేసే ఒక మనిషి.

రెండు నెలలు గడిచాయి.

ఒక మధ్యాహ్నం అతను లంచ్ కానిచ్చిన మరో పదినిమిషాలకి ఆమె డేబిలుముందు నిలబడింది. మొదట ఏదో మామూలు గొడవ అనుకుని కాసేపు తను చూస్తున్న కాగితం మీంచి దృష్టిమరల్చలేదు. అది చదవడం వూర్తి అయ్యాక.

“యస్” — తలెత్తి చూశాడు.

“నాకు వెలపు గవాలిండి” అంది. తలవంచుకునే.

“వెలవా? ఎప్పుడు? గ్రాంచెడ్?”

ఆమె కాగితం అందించింది, అది చదవకుండానే దానిమీద ‘గ్రాంచెడ్’

పండిట్
డి.గోపాలాచార్యులవాం

జీవామృతం

చేహపుష్టికి, ఆరోగ్యమునకు

అయుర్వేదాశ్రమం
ప్రై. లిమిటెడ్
మద్రాసు-౮

అని రాసేసి. “ఎందుకో తెలుసుకోవచ్చు?” అని అడిగాడు.

“ఒక ఫ్రెండ్ పారీకిరచ్చాడు. మధ్యాహ్నం వెళ్ళాలి. కొంచెం ఆపీసునించి తొందరగా వెళ్తేగాని శుష్టం”

“ఎవరా ఫ్రెండ్? పార్టీ ఎన్నింటికి? ఏంపార్టీ? ఎక్కడ? జీమించండి మరీ వ్యక్తిగతమైన ప్రశ్నలకు గురైనట్లున్నాను!”

“అతనొక కాలేజీ స్టూడెంటు, కాన్వేన్షన్ క్రితం పరిచయం అయింది. పేరు క్యాంసుందర్. అతను కాలేజీలో డేనికో ఎన్నికయ్యాడు. అందుకు వాళ్ళ ప్లేహాతులందరినీ పిలుస్తూ, నన్నూ పిల్చాడు. నాలుగున్నరకి ఫోటో, అయి డింటినించి ఆరింటిదాకా పూనమ్ రెస్టారెంట్ లో రిఫ్రెష్ మెంట్లు. ఆ తర్వాత ఎంపైర్ లో సినిమా... మీక్కావల్సిన విషయాలన్నీ ఇచ్చా ననుకుంటాను!” నవ్వింది రత్నమాల వేళాకోళంగా.

“కావల్సిన దానికన్నా యెక్కువే ఇచ్చారు!” కాగితం ప్రేలోకి విసిరి వ్రేవక్కకి చూశాడు రావు.

అతను నవ్వకపోవడం ఆమెని బాధ పెట్టింది. అక్కడే నిలబడింది.

“మీరు వెళ్ళచ్చు. నిలబడ్డారేం?” అతను మిగతా కాగితాలేవో చూస్తూ అన్నాడు. ఆ ముఖానికి కారణం చిన్నవయస్సున వల్ల కలిగిన అయిష్టతో, లేక అతని పని బయో తేల్చుకోలేక మరి రెండు నిమిషాలుండి—

“థాంక్స్ సార్!” అని వెళ్ళిపోయింది రత్నమాల.

ఆమె వెళ్ళగానే, కాగితాలన్నీ దూరంగా నెట్టి, వెనక్కి త్రోసి, నిర్లక్ష్యంగా గోడకేసి చూశాడు.

ఆమె యెడట తన అయిష్టతని అంత స్పష్టంగా ఎలా పెలిచుచ్చాడు! ఆమె తన గురించి ఏమనుకుందో? తన మనసులో భావం ఆమెకి అర్థం అయిపోయిందేమో? మనసంతా చికాగ్గా తయారయింది.

ఎవరీ కాలేజీ స్టూడెంట్! క్యాంసుందర్ అతని పేరు పార్టీ, ఫోటో రిఫ్రెష్ మెంట్స్, సినిమా, యింతేనా! దీనివెనక ఏదో వుంది. ఆ ‘ఏదో’తనకి తెల్సినట్లనిపించింది రావుకి. తన కాలేజీ రోజులు గుర్తుకువచ్చాయి. బాధ్యతా రహితమైన రోజులు. ఆలోచనలన్నీ ఆచరణలో పెటాలని వుంటుంది. వదిలొకామాలని గుర్తులో పెట్టుకోడం జరగదు.

క్యాంసుందర్! పేరు బాగుంది. మనిషి అంతేనా? యేమిటో ఆ ప్లేహం!

ఆ సాయంకాలం ఆమెని క్లబ్ లో చూశాక మళ్ళా బయట ఎన్నడూ కలుసుకోలేదు. ఎన్నిసార్లు అడగాలనుకున్నాడు, ఏ వినియోక్ పిలిచాలనుకున్నాడు. కాని అడగలేదు.

తనలో ఏదో అడ్డుపడింది. తమ అధికారి. తన దగ్గిరే ఆమె పనిచేసేసింది. తమ యిద్దరినీ బయట చూసినవాళ్ళే

మనుకుంటారు : పైగా ఆమె యిష్టా యిష్టా రెలా వున్నాయో : తన అది క్యాన్ని అదికారాన్ని దుర్వినియోగ పరుస్తున్నట్లునుకుంటుందేమో! ఒకవేళ బలవంతాన వస్తే అందువల్ల తనకి ఒరిగే దేముండదు. ఏదో నేరం చేసి నట్లు బాధపడ మొక్కతే మిగులుంది.

ఈ రకం ఆలోచనల్లో సతమతమై ఏం చెయ్యలేకపోయాడు. పైగా రెండు నెలలు చాల తక్కువ వ్యవధి అనిపించింది తనకి.

రావుకి ఏమిటోలాగుంది ఆ సాయం కాలమంతా. చివరికి అయిదున్నర ప్రాంతంలో కాగితాలేవి చూడకుండానే లేచి వెళ్ళిపోయాడు.

లతీఫ్‌లో టీ త్రాగి బయటికి రాగానే రావు కో ఆలోచన వచ్చింది. వెంటనే ఎంపైర్‌కి పోయి టికెట్ తీసుకున్నాడు. ఇంకా ముప్పావుగంట పై ముంది. దూరంగా స్టేషన్ వైపు వెళ్ళి పోయాడు రావు.

ఆరున్నర కావస్తోంది. మరో రెండు మూడు నిమిషాలలో పిక్కరు మొదలవుతుందనగా గుమ్మం దగ్గర క్రినీడలో విలబడి హాయి కలయచూశాడు. క్రింది తరగతిలో ఒక మూలగా రత్నమాల. మరో అతను కూర్చున్నారు. ఇద్దరే! మిగతా అందరూ వెళ్ళిపోయారన్నమాట! లేక పార్టీ అంతా ఇద్దరేనా? వాళ్ళిద్దరూ మాటల్లో పడి అతని వంక చూడలేదు.

క్యాంసుందర్ బామనబాయగా, బాగా పొడుగ్గా వున్నాడు. జాకెట్ లాంటి

చుక్కల టీ వర్దు. అతను మాటాడుతుంటే ఆమె శ్రద్ధగా వింటుంది. ఒక్కోసారి నవ్వుతుంది. అదే నవ్వు విర్ర్ణులంగా, ప్రశాంతంగా :

రైట్లార్చుగానే, వాళ్ళకి సాధ్యమైనంత దగ్గరగా ఉన్న సీట్లో కూర్చున్నాడు. వాళ్ళిద్దరూ సినిమాలో లీనమయ్యారు. రావు మనసు సినిమాలో లగ్నమవడం లేదు. ఏదో అందోళనగా ఉన్నాడు. ఆమె అతనివంక చూసినప్పుడల్లా రావు గుండెల్లో సూదులు గుచ్చినట్టుంది.

ఓ అరగంట ఆ సరకం అనుభవించాక, తనమీద తనకే చెప్పలేని అనుభూతి కలిగింది. తను చేస్తున్న వస్త్రేమిటి? ఈ గూఢచర్యకు ఏమి దుర్భంజెలసీ!

"ఎన్నోసార్లు, తను లిప్తు యిచ్చి తీసికెళ్ళిన అమ్మాయిలు తనని వదలియితరు లదగానే దాన్నకి వెళ్ళినప్పుడు తనేం బాధపడలేదు! పైగా అలాంటి బాధలూ, అ బావలూ అనాగరికింగా. సభ్యతానంస్కారాలు లేనివాళ్ళ మనం ప్రవృత్తిలాగ అనుకొనేవాడు! ఇప్పుడి పనితనం ఏమిటి?

ఒకమూల తనలో రేగుతున్న బాధ వాళ్ళనింకా కనిపెట్టి చూడమని ప్రోత్సహిస్తున్నా. బలవంతానలేచి వచ్చేశాడు. ఆ రాత్రి షార్‌లో రెండు బాటిర్స్, గోల్డెన్ యాగిల్ త్రాగి గదిలోకి వెళ్ళి పడుకుంటే తెలారిపోయింది తెల్లారాక తనలా వచ్చేయడం చాలా మంచి పని అనిపించింది. క్రితం రోజు బాధ చాల వరకు తగ్గినట్టుయింది.

అపీసులో రత్నమాల క్రితంనాటి అతని ముఖావాన్ని గుర్తుంచుకోవచ్చే వదుచుకుంది. రావు చాల సహజంగా క్రితం సాయంత్రాలం లేవచ్చే మాట్లాడాడు.

“మిస్! యీ సాయంత్రాలం మీ ప్రోగ్రాం ఏమిటి?” ఏదో కాగితం చూస్తూ మామూలుగా అడిగినట్టు అడిగాడు.

“ఏం లేదండి!”

“నాలో సాయంత్రం ఎక్కడికయినా రావడానికి అభ్యంతరం ఏమన్నా వుందా?”

“ఏమిటలా క్రొత్తగా మాట్లాడుతున్నారు?”

“క్రొత్తగాదు రత్నా! నీతో ఎన్నో రోజులనించి ఒకటి చెప్పాలనుకుంటాను. చెప్పలేక పోతున్నాను. నేను చెప్పింది ఒక అధికారి చెప్పినట్టు తీసుకుని, నీకిష్టం లేకపోయినా సరే సనేస్తావేమోనని భయం! ఎవరో స్నేహితుడు. చాల మామూలు స్నేహితుడు అడిగినట్టునకో. నీమనసులో ఏదివుంటే అది చెప్పు. నువ్వు కాదన్నా సరే, నేనేం అనుకోను!”

“మీతో రావడం, కులాసాగా కబుర్లు చెప్పుకోవడం, అన్నది నేను! లయకనే తీయని అనుభూతి అనీ, దానికి విలువ లేదని, ఏంచెప్పి, ఏం చేసి మిమ్మల్ని వమ్మించగలనా అని ఆలోచిస్తున్నాను!”

“ఏమిటో, నా భావాన్ని సరిగ్గా చెప్పలేక పోతున్నాను. నువ్వు మరోలా తీసు

కుంటున్నావు!...మరీ అనుమానాల మనిషిగా కనపడుతున్నావా!” నవ్వాడు రావు

“మీరలా మాట్లాడితే నాకు చాల కష్టంగా వుంటుంది! నన్నెందుకు అర్థం చేసికోరు మీరు?” విస్మయంగా, బాధగా చూసింది రత్నమాల.

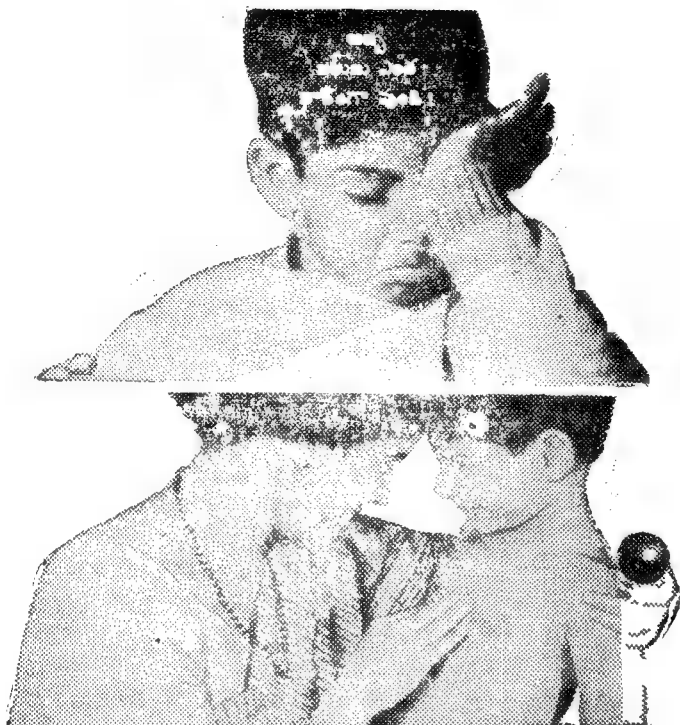
“ఫర్ గెట్ యిట్. ఇప్పుడు నాలుగున్న అయింది. నువ్వు వెళ్ళిపో. ఆరింటికి తయారగా వుండు. నేను వచ్చి పిక్ చేస్తాను!”

“అరుగంటలకయితే యింకా చాలా దైముంది. ఇప్పటింట్లో వెళ్ళక్కరలేదులేండి, అందరితోపాటే నేనూ వెడతాను!”

ఆ రాత్రి ఎనిమిది గంటల వేళ హోటల్లో కూర్చుని ఏదో ఆర్డరిచ్చాక మెల్లిగా అడిగాడు రావు.

“నీ కప్పుడే స్నేహితులు దొరికినట్టున్నారే, హోటల్లో!”

“స్నేహితులు అంటూ ఎందరో లేరు! మీకు తెలుసుననుకుంటాను. సుమతి అని ‘3’ బ్రాంచిలో పని చేస్తోంది. ఆమె యింట్లోకి మకారం మార్చారు ఆమె చాలమంచిది. మునలి తల్లి, యద్దరు తమ్ముళ్ళు, ముగ్గురు చెల్లెళ్ళు, ఆ కుటుంబంలో నన్నూ ఒకరుగా కలిపేసుకున్నారు వాళ్ళు. శ్యాంసుందర్ ఆమె పెద్ద తమ్ముడు. ఇంటిదగ్గి పరిచయమే. నిన్నేదో కారేజీ ఎలకన్లో వెగోవది. వాళ్ళ క్లాస్ మేట్ లు, అబ్బాయిలు, అమ్మాయిలు ఒక డజనుమందితోపాటునన్నూ

మీరు మృదువుగా వేపొరబ్ రాపై అది వెంటనే వెచ్చదనాన్నిచ్చి
హాయిని గొలుపుతుంది....మీపిల్లవాడు సులభంగా శ్వాసను
పీల్చుకొని రాత్రంతా హాయిగా నిద్రపోతాడు.

దాద నివారణకు మీ పిల్లవాడు మీ మీద ఆధారపడతాడు.
అతడు రొంపలో దాదవతున్నప్పుడు విక్స్ వేపొరబ్ రాయండి.
దాడి గొంతుక, పిప్ప మరియు ముక్కుపిట్టువ్రక్కరి మీ ప్రేమహార్యక
చేతులతో విక్స్ వేపొరబ్ మర్చన చేస్తే, మీ కళ్ళ ముందే ముక్కు
పిప్పద పోవడం ప్రారంభమవుతుంది. అతడు తిరిగి సులభంగా
శ్వాసను పీలుస్తాడు. ఎందుకంటే బొవధ అవిరులు ఏడు నెకండ్లతోనే
జలుబు దారమున్న చోట్లకి చేరతాయి. అప్పుడు పిల్లవానిని చక్కగా
కరువు మీద పడుక్కొనిపెట్టింది. అతడు దాగా నిద్రపోతూంటే
వేపొరబ్ రాత్రంతా పని చేస్తూంటుంది, తెల్లవారే ఉప్పటికి జలుబు
దారమంతా పోతుంది. అతడు లేచేటప్పటికి హాయిగా,
ఆరోగ్యంగా వుంటాడు....అదంతామరిపించే మీ ముద్దు బిడ్డ.

విక్స్ వేపొరబ్ జలుబులకు ఈ రాత్రేధాయండి

పెళ్ళాడు. కాదనలేకపోయాను. తీరా హోటలునించి బయటికి రాగానే, సినిమాకి రామనికొందరు. యంతకు ముందే చూశామని కొందరు, ఇంటి దగ్గి అపెద్దవాళ్ళు కేకలు వేస్తారని కొందరు రప్పించుకున్నారు. నాకు తప్పింది గాను. నదిగంటలకి గూటికి తిరిగి వచ్చాను !”

రత్నమాల చాల పెద్ద సంజాయిషీ యిచ్చింది. తన వావాలన్నీ ఆమెకి తెలిశాయా ? తెలిసి. తనని నమ్మించా జని ఆమె ప్రయత్నిస్తోందా ? రావు ఆలోచించాడు. ఆ చిక్కులు ప్రశ్నలు వేసుకొన్న కొద్దీ చిక్కు-పడ్డ అప్పించి విద్ధంలేదు.

“నేనప్పుడప్పుడిలా పిలిస్తే ఏమను కోవుగదూ !”

“నిజం చెప్పమంటారా ?”

“ఊ !”

“ఈ రెండుమూడు నెలల్లో ఒక్కసారైనా మీరు పిలివలేదని నాకు చాలాద అనిపించింది తెలుసా ! మన మిద్దరం ఒకేరకం అధిరుమలుగలవాళ్ళం. వా కెంతో మాట్లాడాలనుకుంది. మీతో ఏదో చెప్పాలని, చర్చించాలని, రోజూ కనీసం ఓ గంట అఫీసు విషయాలు కాకుండా, ఏవేవో కబురు చెప్పుకుంటే ఎంతో బాగుంటుందని ఆశపడ్డాను చాల పాదు ! కాని మీతో ఏమని చెప్పను ? ఎలా చెప్పను ? మీరు దాన్ కాకపోతే బహుశా, స్పష్టంగా చెప్పేదాన్నేమో !”

“మిస్ !....” ఏదో చెప్పబోయాడు రావు.

“దయచేసి అలా అఫీసు ధోరణిలో పిలవకుడి. ఇందాక పిలిచారే. అలా రత్నా అంటే సంతోషిస్తాను”

“సారీ.. రెండునెలలు అనవసరంగా వృధాచేశాంగదూ ? నామీద యంత మంచి అభిప్రాయం ఉన్నందుకు నా కృతజ్ఞత ఎలా తెలుపుకోను చెప్పు.”

“అలా అనకండి. ఇప్పటికే మీకు నే నెంతో ఋణపడి వున్నాను.”

“అ ఋణం అలా ఎప్పటికీ పెరుగు తుండాంలే నా కోరిక. లేకపోతే....”

“లేకపోతే ,”

“లేకపోతే నువ్వు దూరమైపోతా వని భయం !”

రత్నమాల తలదించుకుంది. చాలనేవు మాట్లాడలేదు. రావుకి చాల తృప్తిగా వుంది. అతను చెప్పదల్చుకున్నది చెప్పేశాడు. ఆమె అర్థంచేసుకున్నట్లే మాట్లాడింది. ఆమె మాటల్లో అత నూహించని సామ్యం, అభిమానం కనపడ్డాయి. అంతకన్నా ఆమెనుంచి అతను కోరే దేం లేదన్న ట్టనిపించింది.

ఆ తర్వాత సుమారు రెండు నెలలు, చాల సన్నిహితులయ్యారు. యిద్దరూ యిందుమించు రోజూ బయట ఓ గంట గడిపేవారు.

ఒకరోజు ప్రొద్దునే అఫీసుకి రాగానే సీటులో రత్నమాల నిలబడి వుంది. డైరీ అంతా ఖాళీ. కాగితంన్నీ సీటుగా పేర్చి ఉన్నాయి. వనేం ముట్లు కోనట్టు తెలుస్తోంది.

“మోర్నింగ్, రతన్ !” అతనే ముందు చెప్పాడు.

“గుడ్ మోర్నింగ్ సర్ !” బొంగురు గొంతుతో, తలెత్తకుండానే అంది.

“ఏమిటా ఆలోచన ?” శేజుర్ దగ్గరే నిలబడి అడిగాడు.

చేతిక్రింద దాచిపెట్టిన గులాబిరంగు కాగితం ముందుకి తోసింది.

చెలిగ్రాం : విప్పి చూశాడు రావు.

“జరిగింది మర్చిపో, నీ యిష్టమే జరుగుతుంది. అమ్మ చావు మంచం మీద ఉంది. వెంటనే రా : - నాన్న.”

“ఏమిటది ?” మొగం చిట్టించాడు రావు. ఆమె ఇల్లోంచి ఎందుకు వచ్చే వినోదో, ఉద్యోగంలో ఎందుకు చేరినో అతను మళ్ళీ ఎప్పుడూ అడగలేదు. ఆమె చెప్పలేదు.

రత్నమాల తలనింకా వంచుకొని మాట్లాడలేదు.

“ఇంటిదగ్గు తగువు పెటుకు వచ్చే కావా ? నాతో ఎన్నడూ చెప్పలేదే ? అవలు గొడవ ఏమిటి ?”

“నన్నిప్పుడేం అడక్కండి. చెప్ప గలిగే సీతిలో లేను. మరో రెండు గంటల్లో బిండివుంది. నేను వెళ్ళాలి. వాకు శలవుకావాలి. కాదు. నేను రాజీ నామా చేస్తున్నాను” రత్నమాల కళ్ళలో నీరు తిరుగుతుంటే తలప్రక్కకి తిప్పు తుంది.

“మూర్తికి వాళ్ళకి చెప్పావా ?”

“అవలు గొడవ రాణికి తెలుసు. ఈ సంగతి వాళ్ళకింకా చెప్పలేదు.”

“నువ్విక్కడ వున్నట్టు యింటి దగ్గట తెలుసా ?”

“మొదట్లో తెలియదు. తర్వాత రాణి రాసివుంటుంది.”

కాసేపు ఏదో కలలో వున్నట్టు నిల బిడ్డాడు రావు. ఏం చేయాలో తోచ లేదు. అంతా గజిబిబిగా వుంది.

“సెలవు తీసుకో, రాజీనామా యెందుకు ?” రావు సందిగ్ధంగా అన్నాడు. “కాదు, నేవెళ్ళాలి. ఇంత యీ ఉద్యోగం చేయను.”

“రండి, మొదట మూర్తివాళ్ళ యింటికి వెళ్ళి. ఆ తర్వాత మీ గదికి వెళ్ళం.” రావు సెలవురాసి హెడ్ కర్నీకిచ్చాడు. ఇదరూ రాణియింటికి వెళ్ళారు. మూర్తి ఇల్లోలేదు.

చెలిగ్రాం చూసి రాణి నవ్వింది.

“నీ యిష్టం నెరవేరులోండిగా : సంతోషించాలి. అంత బాధగా చూస్తా వేం : అమ్మ చావు మంచం ఎక్కడం నిజం అనుకుంటున్నావా ? వెర్రిపిల్లా : నువ్వు వెంటనే వస్తావని ఆలా చిన్న అబద్ధం అడివుంటారు ! అంతే !”

“అంతేనంటావా ?” అనుమానంగా అడిగింది రత్నమాల.

“అవును. నాకూ ఆలాగే అని పిస్తుంది. ఇంతవరకూ నాకా బిడియా రానేలేదు” రావుకూడా చెప్పారు.

“ఏమైనా, నేను వెళ్ళాలి”

“బెస్టెలక్ : స్టేషన్ కి వెళ్ళేటప్పుడు
అలా రండి, నేనూ వస్తాను. ఈ లో ప ల
వేను తయారవుతాను. అ బ్లై టైం
ఉన్నట్టు లేదు !” తొందరగా అంది
రాణి.

కొద్ది సేపటికి....

గార్డు యీల వేశాడు. రైలు కూ
మింది. రత్నమాల నీళ్ళు చిందిన కళ్ళతో
రావుకి బాగా పరిచయమైన చూపుతో
చేతులు జోడించి అతనికేసి చూసింది.

“మీ ఋణం ఎప్పటికీ తీర్చుకో
లేను !” గొంతు జీరపోగా, కృతజ్ఞతా
భావంతో అంది.

“దోంట్ వీ సిల్లీ!” రావు అన్నాడు
మెల్లిగా రత్నమాల చెయ్యి నొక్కి-
విడిచిపెడుతూ.

రైలు కదిలింది. రత్నమాల వెళ్ళి
పోయింది. ఇంటికి తిరిగి వచ్చేదాకా
రావు ఏం మూట్టాడలేదు.

“కాసేపు మా యింట్లో కూర్చో
గూడదూ ? ఎలాగూ శలవు పెట్టిన
ట్లున్నారు. ఇప్పు డింక ఇంటికి వెళ్ళి
ఏంచేస్తారు ? ఇవాళ ఇక్కడే భోంచేసి
వెళుదురుగాని !” కారు దిగేముందు
నవ్వుతూ అడిగింది రాణి.

“అంతకన్న యింకేం కావాలి ?”
చిగాడు రావు. ఇద్దరూ లోపలికి నడి
చారు.

“ఇంతకీ రత్నమాల యింట్లోంచి
ఎందుకు వచ్చేసింది ? ఏమా కథ ?”

“అమెనే అడగలేకపోయారా ?”

“అడిగాను ఒకసారి. చెప్పలేదు.
అఖర్న ఇవాళ మళ్ళీ అడిగాను. మిమ్మ
ల్ని అడగమంది.”

“కథేం లేదు. చాలా సూమూలు
నమస్య” రాణి కళ్ళు, పెదాలు కొంటిగా
నవ్వుతున్నాయి.

“ఏమిటది ?”

“ముందు కాఫీ తాగండి, తర్వాత
విందుగాని తాపీగా !” రాణి కాఫీ
కలిపి యిచ్చింది. రావులో ఉర్కంత
ఎక్కువైంది.

“కథేం లేదు. అనగనగా ఒక
అమ్మాయి. ఆ అమ్మాయి వాళ్ళ బావ
చిన్నప్పటినుంచి ఒక కంచంలో తిని,
ఒక మంచంలో పడుకుని పెరిగారు.
ఇద్దరూ కలిసి చదివారు. ఇద్దరూ ఒక
ర్నొకరూ ఎంతో అభిమానించుకుని,
ప్రేమించుకున్నారు. ఇద్దరూ రంగు
రంగుల కలలు కన్నారు వాళ్ళ బావి
జీవితాన్ని గురించి. ఆ అ బ్లా యి.
ఈ మె తోపాటే చదువు మానేసి
ఉద్యోగం చూసుకున్నాడు. గారాల
ఏకైక ముద్దులకుమార్తెకి, చదువుకున్న
అమ్మాయికి, యింకా పెద్ద చదువులు,
పెద్ద ఉద్యోగాలు వున్న అబ్బాయిని
చూశాడు అమ్మాయి నాన్న. అమ్మాయి
వాడించి ఏడ్చి రక్తాల్పటినా వాళ్ళ నాన్న

వివేక పోవడంతో, అది భరించలేక
 స్నేహితురాలి దగ్గరకి వచ్చి ఆశ్రయం
 కోరింది. అక్కడోక దొరగారు ఆమెకి
 ఉద్యోగమిచ్చారు. ఈ లోగా స్నేహితు
 రాలు యింటికి సీత బోధ చేస్తూ ఉత్తరం
 రాసింది. వాళ్ళ నాన్న మనసు కరిగింది.
 "తెలిగ్రాం ఇచ్చి కూతుర్ని యింటికి పిలి
 పించుకున్నాడు. అమ్మయి కలలు
 వందాయి. ఇవాళోరేపో వాళ్ళ బావని
 వెళ్ళి చేసుకుని మురిసిపోతుంది. కథ
 కంచికి. మంచి బహుమతి ఏదన్నా కొని
 తయారుగా వుంచుకోండి, పంపించ
 దానికి"—తను చెప్పిన మాటల అందా
 వికి, ఆ నేర్చుకు మురిసి పోతున్నట్టు
 వచ్చింది రాణి.

మరో పది నిమిషాల కెలాగో
 తూర్పున—

“క్షమించండి, ఇంకోసారి ఎప్పు
 డైనా వస్తాను!” అని లేచాడు రావు.
 రాణి ఏమిచేమిటో చెప్పి అతన్నాపాలని
 శత విధాల ప్రయత్నించింది. కాని రావు
 వినిపించుకునే స్థితిలో లేడు.

* * *

ఎలానో, ఎక్కణ్ణంచో తనకి
 తెలియకుండా అకస్మాత్తుగా వచ్చి కొద్ది
 రోజులు తనని మురిపించి, వచ్చినట్టే,
 అంత తేలిగ్గానూ వెళ్ళిపోయింది. ఆమె
 కోసం తనకింత ఆరాటం, అందోళన
 ఎందుకు? తనవి తాను మరచిపోయాడు.

మొదట్లో జాలి, సానుభూతి, శర్వార్థ
 దయ, అభిమానం, మధ్యలో అసూయ,
 చివరికి మమత, అనురాగం ఎన్నో
 రకాల అనుభూతులు తనని చశం చేసి
 కొన్నాయి! ఈ లక్షణాల నేమనాలి?
 ఇంత తేలిగ్గా ఈ ఇంద్ర జాలంలో
 యెలా పడ్డాడు?

వానచినుకులు భూమిని కూలాల్లా
 గుచ్చుతాయి. మచ్చ పడుతుంది. మరు
 డ్దశంలో యింకిపోతుంది. మహా ఐతే
 గుంట పడవచ్చు. కాని ఈ గుర్తు లెంత
 కాలం వుంటాయి? ఈ సంఘటనలూ,
 వాటి జ్ఞాపకాలు అంతే, ఎప్పటికో
 అప్పటికి అన్నీ మట్టిగొట్టుకుపోతాయి.
 త నెందుకింత వ్యధపడటం?

వాచ్మేన్ కర్ర నేలమీద చేస్తున్న
 చప్పుడికి పూర్తిగా మెలకువ వచ్చింది
 రావుకి. ఒక్కసారి కళ్ళ గట్టిగా చికి
 లించి చూశాడు.

బయట పండు వెన్నెల కురుస్తోంది.
 దూరంగా హెడ్డింగ్ దగ్గర తెల్లటి
 పూలు విచ్చి మెరుస్తున్నాయి. వల
 యాలు చుట్టుతున్న ఫౌంటెన్లు అగిపో
 యాయి. పిట్టేదో అరిచింది.

“ఐ యామ్ ఎ బ్లీజీ పూర్!” గట్టి
 గా అనుకుని లేచాడు రావు.

వాచ్మన్ పెల్వ్యాట్ చేశాడు.

పెద్దా చిన్నా

ఒక ఎద్దు వచ్చికమీదలో మేతమేస్తోంది. ఈగ ఒకటి దానిచుట్టూ కాసేపు తిరిగి తిరిగి, కొమ్ముమీద వాలింది. కాని వెంటనే ఇలా అంది.

“ఇదుగో చూడండి, ఎద్దుగారూ : మీకు బరువనిపిస్తే చెప్పండి. ఇంకో చోటికిపోయి ఆడుకుంటాను.”

ఎద్దు “పరవాలేదు, ఆడుకో. నామీద వాలినా, మానినా ఒకటే. అసలు మవ్వ నా మీద వాలినట్టు నువ్వు చెప్పేదాకా నాకు తెలియదు” అంది.

అల్ప బుద్ధులకు అతిశయ మెక్కువంటారందుకే.

విహారి & నాలివాహన

“అయి, పోమా, నువ్వు చెప్పేది
అరిటూ - ముల్లా సామె
తేగా?”

“నా మాటంటే నీకెంత చుంకనగా
వున్నా. చేతులుకాలిన తర్వాత ఆకులు
పట్టుకుని ప్రయోజనం లేదని మాత్రం
మఱచిపోకు.”

“చాదస్తపు సామెతలూ చాదస్తపు
మనుషులూ.”

“అవునే నీ కిప్పుడన్నీ చాదస్తంగా
కనపడతాయ్. అనుభవంలో కొచ్చి
అల్లాడితే గాని తెలియలే.”

* * *

“రేణూ, నీ ప్రవర్తన నాకుబొత్తిగా
వచ్చలేదు.”

“పోనీ....”

“ఏమిటా పెంకి సమాధానం?”

“ఇంకేం చెప్పనూ?”

“నువ్వీలా విచ్చలవిడిగా తిరగటం
బాగాలేదు.”

“ఎవరికి?”

“అందరికి....ముఖ్యంగా నాకు. కన
పడ్డ ప్రతి వెధవా నిన్ను గురించి అదో
లా మాట్లాడటమే.”

“అది వాళ్ళ సరదా....”

“ఇది....?”

“నా సరదా!”

“అంటే నువ్వు నీ ప్రవర్తనని
మార్చుకోలేవా?”

“లేనని కాదు. మార్చుకోవలసిన
అవసరంలేదు. మనలో కల్మషం లేన
ప్పుడు మార్చుకోటం దేనికి?”

“అయితే సరే... ఉట్టి కట్టుకుని
ఉరేగు. ఈసారెవరైనా నిన్ను గురించి
ప్రశ్నిస్తే, నాకూ దానికి ఏ సం
బంధమూ లేదు దాని విషయమేదీ
నన్నడగ కండ్లని చెప్పేస్తా”

“అది బుద్ధిమంతుడి లక్షణం”

* * *

“రేణూ, యిది నీకు తెలుసా?”

“ఏమిటి?”

“నిన్ను గురించి మన వాళ్ళంతా
చెవులు కొరుక్కుంటున్నారు”

“కొరికించుకున్న వాళ్ళ నందరినీ
జనరల్ హాస్పిటల్లో బౌట్ పేషంట్లుగా
చేరమని ఉచిత సలహా యివ్వు.”

కొత్త సిరియల్

“ఏవిటి, మరి చిత్రంగా మాట్లాడావ్ ? అపీసంతా గగ్గోలు పుడుతుంటే నీకు చీమ కట్టినట్లన్నా లేదేం ?”

“నాకు కాదే, వాళ్ళకు కుట్టాయేమో చీమలు. లేకపోతే గగ్గోలెందుకు పెట్టారు.”

“నీతో మాట్లాడటం నాదేనే బుద్ధి తక్కువ !”

“అయినా, నాకు నువ్వు చెప్పేదాని విశేషం : మారీ అని వో మగ గొంతు వినిస్తే ఆ షాకతో ఆర్నెల్లు జ్వరం పడేదానివి.”

“అవున్నే. మాకు నీ అంత రైర్యమేలా వస్తుంది ? వస్తా.”

అమ్మ—

అన్నయ్య—

మాలతి— భలేవాళ్ళు !

తనలోతను నవ్వుకుంటున్న రేణుక వుండబట్టలేక గొల్లున పైకే నవ్వేసింది.

“ఏమండీ. రేణుకా దేవి గారూ ఎందుకో నవ్వుతున్నారు”

రేణుక ప్రక్కకి తిరిగిచూసింది. కాళిదాసు కాలరీ సరిచేసుకుంటూ, ఊబులోమీదకి వంగి ఆమెవైపు చూసేడు. కాళిదాసు మాటల్లో ఒక చమత్కృతి వుంది. ప్రతిదాన్ని మధ్యలో చిత్రంగా విరిచి పసిపిల్ల వాడిలా మాట్లాడతాడు. వ్రత్యేకించి క్రియల్లో గ్రాంధికాన్ని పలకటం అతనికి బాగా అలవాటు.

రేణుక జవాబు చెప్పింది. “అమాబు కొందరు గుర్తుకొచ్చారు.”

“ఈజిప్ట్ ? అయితే ఆ లిస్టు లో నేనూ ఉండేవుంటాను.”

“ఏం ? మీరు అమాయకులా ?”

“అవునని గర్వంగా చెప్పగలను— కావాలంటే సర్టిఫికేట్ కూడా చూపించదను.”

మాలతి నన్నగా నవ్వి అంది— “అబ్బరలేదు రెండి. మీరు మాత్రం నాకు గుర్తుకు రాలేదు.”

కాళిదాసు చిన్నబుచ్చుకున్నాడు.

రేణుక తనపనిలో నిమగ్నమైంది.

ఆమెనేదో అడగాలని ప్రయత్నించాడే గాని అడగలేకపోయాడు కాళిదాసు.

కాళిదాసు అడగాలని పుబలాటవడే విషయమేవిటో గ్రహించక పోలేడు రేణుక.

“వేణు మాధవని రేణుక ప్రేమిస్తున్నదా ?” ఈ సందేహాన్ని గురించి తీవ్రంగా ఆలోచించి తెల్పుకోలేక నదరు అనుమానాన్ని ‘నిజం’ చేసుకోవటంకోసం తనను తాను చెంపరంగిగా ప్రైవేట్ డిపెక్టివ్ గా నియమించుకున్నాడు కాళిదాసు. ఆ ప్రయత్నంలో రేణుకను కొన్నాళ్ళనుంచి ఏవేవో ప్రశ్నలు వేస్తున్నాడు.

కోపంతో కూడిన చిరాకుతో విసురుగా వెనక్కి తిరిగిన కాళిదాసుకు నవ్వుతూ ఆ వైపే వస్తున్న వేణు మాధవ కనిపించాడు. నిప్పులో ఓకిలో నెయ్యి పోసినట్లయింది. మొహం

న్ని 'సీరియస్'గా పెట్టి బూట్లు టక టక లాడించుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

కాళిదాసు ప్రవర్తనకి నన్నగా నవ్వు కుంది రేణుక. ఇంతలో వేణుమాధవ్ ఆమె స్రక్కకు వచ్చాడు. అతని రాకను గమనించినా తన పనిలో మునిగి అతన్ని పలుకరించలేదు రేణుక. వేణుమాధవ్ ఆమె గీసిన న్న ప్లాన్ వైపు నిశితంగా ఓక్షణం చూసేడు.

"రేణుకా దేవిగారూ, ఓ చిన్న మనవి."

రేణుక చక్రాలంటి తన కళ్ళను ఇంకా పెద్దవిచేసి అతనివైపు చూసింది.

"మీరు వేసిన ప్లాన్ ప్రకారం ఈ బ్రిడ్జి కన్స్ట్రక్ట్ చేస్తే ఏడాదిలో కొట్టుకుపోతుంది."

రేణుక ఆశ్చర్యపోయింది. తను తయారుచేసిన ప్లాన్ ని ఒకసారి చూసింది. దానిలో లోప మేవి(టో) ఆమె కేమీ అర్థంకాలేదు. అంతలో రఫీమని అనేసింది. "మా బాస్ చెల్ చేస్తాడుగదా ఇలా ఎందుకు కన్స్ట్రక్ట్ చెయ్యనిస్తాం?"

వేణుమాధవ్ నవ్వేశాడు. రేణుకా నవ్వింది. ఒక్క డబ్బుమైగ తర్వాత అన్నాడు వేణుమాధవ్.

"మనపై వాళ్ళెప్పుడూ ఫండమెంట్ లర్ మిస్టేక్స్ పట్టుకోలేదు. వాళ్ళ దృష్టి వాటిమీద వుండదు. చూడండి. ఆ ఎబిల్ మెంట్ డిజైను లెక్కలు ఒక్కసారి చెక్ చేయండి."

రేణుక అ కాగితాలని ఫైల్లోనుంచి పైకి తీసి పరీక్షచేయసాగింది. ఎంత పేపు గమనించినా తప్పు దొరకలేదు.

సాలోచనగా వేణుమాధవ్ వైపు చూసింది.

అతను వాటిని తీసుకుని. ఒకచోట పెన్సిలుతో గురుపెట్టి "ఇదిగో ఈ ప్రెజెంట్ కార్ట్యులేషన్సులో పప్పులో కాలేశారు సరిచేయండి" అన్నాడు.

రేణుక నవ్వుతూ "నాకు వంట గదిలోకి వెళ్ళే అవసరం లేదులేండి" అంది.

వేణుమాధవ్ విషయం మారుస్తూ అడిగాడు.

"మితో ఓ ముఖ్యమైన విషయం. మాట్లాడాలి. సాయంత్రం పార్కు కు పోదామా?"

"రోజూ కార్యక్రమ మేగా అది, దానికి వరమెందుకు?"

"వాంక్యూ," అని వెళ్ళిపోయాడు వేణుమాధవ్.

వేణుమాధవ్ రేణుక టేబుల్ దగ్గరికి పోయి అలా మాట్లాడటం, మధ్య మధ్య యిద్దరూ నవ్వుకోవటం ఇవన్నీ చెవులు విక్కిపోతుచుకునీ, కనురెప్ప లారపుకుండా గమనిస్తున్న సహోద్యోగులంతా వేణుమాధవ్ ఆ స్రక్కకు రావటంతో తడబడి, తమతమ కాగితాలలోకి తలలు దూర్చేరు. వేణుమాధవ్ నన్నగా నవ్వుకుంటూ తన ఛేంబర్సులోకి వెళ్ళిపోయాడు.

వేణుమాధవ్ వెళ్ళిపోయిన తర్వాత తన సీట్లోనుంచి నెమ్మదిగా లేచి రేణుక దగ్గరికి నడిచింది మాలికి.

"ఏం మాస్ట్రీ. ఏదో కూపీతీయటానికి

“అయితేరావ్ :” మాలతిని చూస్తూనే అడిగింది రేణుక.

మాలతి మూతి ముడుచుకుంది.
“కూపీ తీసినా నువ్వే. కొంపలు తీసినా ముప్పే. నమద్దరాలవని మనవాళ్ళంతా అనుకుంటూనే వున్నారు.”

రేణుక కోపంతో వూగిపోయింది.
“మాల్టీ :” అరిచింది.

“ఎందుకే అంతకోపం. అదినరే. నన్ను మాటమాటకీ ‘మాల్టీ’ కాల్టీ’ అని పిలిచాడన్నానా లేదా ? ఇదుగో అమ్మాయ్ ! ఈ సారలా పిలిచావా మా బాస్ తో చెప్పి ఉరి శిక్ష వేయిస్తా”

రేణుక ముఖం మళ్ళీ కోపంతో ఎఱుపెక్కింది. “మళ్ళీ ఆ మాటన్నావంటే నీ నోరు కుట్టిస్తా జా గ్రత్త. ఛా. ఛా. ఏం మనుషులో ఎన్నిసార్లు చెప్పినా బుద్ధిరాదు.”

మాలతి కొంచెం దెబ్బతింది. రేణుక అనవద్దన్న మాట అని ఆమె మనస్సును కవ్వపెట్టినే అని బాధపడింది. తన దృష్టిలో బాస్ చేత ఉరిశిక్ష వేయిస్తానంటే మళ్ళీ తాడు కట్టిస్తానని. తొలిసారి తా నీ మాటన్నప్పుడు రేణుక ఎంతో బాధపడింది. మళ్ళీ తనవద్ద అలా మాట్లాడవద్దని ఆపేదనతో వార్నింగ్ ఇచ్చింది. అయినా తనీ వేళ తొందరపడి మళ్ళీ అదేమాట అన్నది.

మాలతికి ఏం చెయ్యాలో తోచలేదు.
“అయామ్ సారీ రేణూ” బాధగా అని అక్కడినుంచి కదిలింది మాలతి.

“మాల్టీ” రేణుక పిలిచింది.

మాలతి వెనక్కి తిరిగి నిలబడింది.

“ఇలారా”

మాలతి వెళ్ళింది. రేణుక ప్రక్కగా నిలబడి ఆమె కళ్ళలోకి చూసింది.

ఇంతమంది ఆఫీస్ స్టాఫ్ లో మవ్వన్నా నన్నర్థం చేసుకుంటావనుకున్నాను....”

“పొరపాటయిపోయింది రేణూ ! ఈసారికి మన్నించు వస్తా :” మాలతి మాట్లాడలేకపోయింది. భారంగా కదిలి వెళ్ళిపోయింది.

విషణ్ణ వదనంతో కూర్చుని ఆలోచనలో మునిగిపోయిన రేణుకను. భారంగా కదిలిపోయిన మాలతిని చూసి ఒకళ్ళ మొహం లొకడు చూసుకున్నారు మిగిలిన ఆఫీస్ సిబ్బంది.

* * *

“మధురాంతకం రాజారాం కథలన్నా. మాగాయి పచ్చడన్నా నాకు భలే యిష్టం.”

“అభిరుచుల్ని గురించి మీతో వాదించటం నా కిష్టంలేదు.”

“ఎందుకనీ ?”

“వాదించి నెగ్గలేను గనుక.”

“మీరు వట్టి పిరికివారు.”

“కావచ్చు ...”

“కావచ్చేమిటి మళ్ళీ... అవును... లేకపోతే అభిరుచుల్ని గురించి మాట్లాడలేక పోవడమేమిటి ? అసలు నన్నడిగితే ఆ వాదనద్వారానే అవగాహన ఎక్కువౌతుందంటాను.”

“నేను మిమ్మల్ని బాగానే అవగాహన చేసుకున్నాను.”

“అయితే మీరు పప్పులో కాలేజీ రన్నుచూడే....” గొల్లన నవ్వింది రేణుక.

వేణుమాధవ్ ఆమెవైపు అదోలా చూశాడు. “నా మాట నాకే వచ్చు చెప్తున్నారే.”

“బదులుకు బదులు పాలసీ నాది”

వేణుమాధవ్ నన్నగా నవ్వాడు. రేణుక దీర్ఘంగా విట్టూర్చింది. “అమ్మయ్యో, మిమ్మల్ని తేలిక పరిచే పనికి నా తలప్రాణం తోకకొచ్చిందంటే వచ్చుంది. అయినా ప్రతి విషయానికీ యింత భయపడి బాధపడితే ఎలాగండి”

“మీ కేం మీరెన్నైనా చెప్తారు. బాధంతా నాకేగదా”

రేణుక మళ్ళీ నవ్వింది. “అది వేననవలసిన మాట. నానాటికీ ఆడవాళ్ళ మనస్తత్వం పట్టుబడుతున్నచే మీకు.”

వేణుమాధవ్ ఆశ్చర్యపోయాడు. విశ్రాంతంగా రేణుక కళ్ళలోకి చూస్తూ అన్నాడు. “కుండలు బ్రద్దలు కొట్టేస్తారే మీరు”

రేణుక తేలిగా నవ్వేసింది. “అదో జబ్బు. కానీ, ఇంతకీ ఏవో ముఖ్య విషయమంటారే ఏమిటది ?

“మనల్ని గురించి యింతగా వ్యతిరేక ప్రచారం ప్రారంభం కావటం నాకు చాలా బాధ కలిగిస్తున్నది.”

“ఓస్ .. యిదేనా? రోజూవున్నదేగా క్షణంక్రితం మనం కారు దిగేటప్పుడు జరిగిన విషయానికేనా మీ రిలా బాధ

పడటం? అతనికేం తెలుసు పాపం... మీ ఫ్రెండ్ గదా. ప్రక్కన నన్ను చూసి ఏవఁచుకుంటాడు చెప్పండి. విషయం బెస్ట్ ఆఫ్ లక్ అన్నాడు అంతేగా. ఇంతలో మునిగిపోయిందేమీలేదు లెండి.”

వేణు మాధవ్ బొంగురుపోయిన గొంతుతో అన్నాడు. “మీకు తెలిదు. రేణుకాదేవిగారా : మిమ్మల్ని గురించి వాళ్ళంతా అలా మాట్లాడుతుంటే నా కెంతో విచారంగా వుంది. శ్రీ పురుషులు స్నేహితులుగా మనలే సీత ఎప్పటికొస్తుందో చూసే సంఘంలో. మీరు నాకన్నా పెద్దవాడు. మిమ్మల్ని నేను గౌరవించటం తప్పా? చెప్పండి. దాన్ని వీళ్ళంతా ఎందుకిలా రంగు కళ్ళతో చూస్తారు ?”

అతని కళ్ళలో తిరిగిన నీటిని గమనించిన రేణుక ఆశ్చర్యపోయింది. తేలిగా ఆసేసింది నవ్వుతూ. “నేనన్నది అక్షరాలా నిజం. చూడండి మీ రెలా ఆడపిల్లలా కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుంటున్నారో సారా—మీరో ఆఫీసుకు అది కారీకదా, ఇలా బెంబేలు పడతారేమండీ ?”

వేణుమాధవ్ కర్నీఫ్ తో కన్నీళ్ళు తుడుచుకున్నాడు. కిద్దికేవాలు నిశ్శబ్దంగా గడిచాయి.

రేణుక అడిగింది, మౌనాన్ని భంగపరుస్తూ. “మన కథ కంటిన్యూ చేద్దామా, ఇవాళికీ వద్దా ?”

“వేణుమాధవ్ కి రేణుకను చూస్తుంటే ఆశ్చర్యం వేస్తోంది. ఊళ్ళోవాళ్ళు, ఆఫీసులోవాళ్ళు, ఇంట్లోవాళ్ళు — ఎం

మంది తనను గురించి ఏవేవో అంటున్నా ఆమె వట్టిచుకోదేమా ? ఇంత విబ్బరం ఎలా అచ్చింది మీకు, అనిపిస్తోంది.

“ఏమండోయ్ : మిమ్మల్నే. కదే మన్నా చెప్తారా లేదా ?”

వేణుమాధవ్ తెప్పరిల్లుకున్నాడు. “ఆ ఆ చెప్తానండి ...” అంటూ పచ్చికలో వాలేడు.

“చెప్పండి మరి” అని చుట్టూ చూసింది రేణుక.

వేణుమాధవ్, తనూ మొదటిసారి ఇక్కడ కూర్చుని ఇలాగే మాటాడుకోవటం ప్రారంభించగానే, ఎవరో పోకిరీ కుర్రాడు తను ప్రక్కగా వెళ్తు వెళ్తు “నేనూ వినొచ్చా పీక్ !” అని పళ్ళికి లిస్తూ పరుగెత్తుకుపోయాడు. వెంటనే వేణుమాధవ్ లేచి వెళ్ళి అతన్ని పట్టుకుని దగఱకు తీసుకొచ్చాడు. ‘రా బ్రదర్ : కూర్చుని నువ్వు విను.’ అని అతన్ని తన ప్రక్కన కూర్చోమనేసరికి చిక్కచచ్చిపోయాడు కుర్రాడు. పాపం కుక్కిన పేనులా మనిషి కొయ్యబారి అలాగే కూర్చుండి పోయాడు. వేణుమాధవ్ చెప్పిన

కథంతా విని కన్నీళ్ళు పెట్టుకుని జ్ఞాపక పణ వేడుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

ఈ సంఘటనగుర్తుకొచ్చిన రేణుక పెదవులమీద చిరునవ్వు విరిసింది.

“ఏం. నవ్వుతున్నారా ?”

“అహఃహః ఏంటేదు. మన స్టోర్ ఫ్రెండ్ గుర్తుకొచ్చాడు, కానీండి.”

వేణుమాధవ్ సన్నగా నవ్వి మొదలెట్టబోయాడు.

“హలో రేణుకాదేవిగారూ, మీ రిక్కడ యుంటిరా ?” అన్న కాళిదాసు పిలుపుకు ఆనెపు చూశారు రేణుక, వేణుమాధవ్.

రేణుక, ప్రక్కనే వేణుమాధవ్ ఉండటం గమనించిన కాళిదాసు ముఖం ముడుచుకున్నాడు. బెరుగా వేణుమాధవ్ వైపు చూస్తూ “షికారుకని యిలా వచ్చాను” అన్నాడు కాళిదాసు.

రేణుక వేణుమాధవ్ నవ్వేరు.

“ఏం కాళిదాసు గారూ : బావో సంజాయిషీ ఇస్తున్నారా ? ఇది అపేను కాదు.”

రేణుక మాటలకి కాళిదాసు రోషంగా వేణుమాధవ్ కళ్ళలోకి చూస్తూ తనలో తను ఏదో గొణుక్కున్నాడు

మాధవ్ తన బాస్ గా అంగీకరించలేడు కాళిదాసు. ‘దానికి కారణం అతని అహంభావం’ అంటుంది రేణుక. కాళిదాసు సర్దిపై ఎక్కువ. రేపోమాపో వస్తుందనుకుంటున్న ప్రమోషన్ నిరంతరం పోస్టుపోస్ అవుతూ ఉండటం వలన అందరికీ అతనంటే కొంత తేలి

తావం. అతను మాత్రం తనకు ప్రమోషన్ వచ్చినట్లే బావిండుకుంటూ 'మాధవ'ని తనకోసమంగా చూస్తూవుంటాడు. 'అరని సంతృప్తి అతనిది' పోనీలే'మృంటాడు. వేణుమాధవ్ ఈ కారణాల వలన మాధవని 'బాస్' అని అంటే చాలు, చిరాకు పడతాడు కాదాను. అతన్ని ఉడికించ చలచుకుంటే చాలు ఆ మాటంటూ వుంటుంది రేణుక.

"ఇది ఆఫీసు కాదని అందరూ గుర్తుంచుకొనవలెను" అన్నాడు కాళిదాసు.

ఆ మాట తన నుంచేగించి అన్నాడని తెలుసుకోకపోలేదు వేణుమాధవ్. అదే భావాన్ని పైకి వెలిబుచ్చుతూ అన్నాడు.

"కూర్చోండి కాళిదాసుగారూ, ముగ్గురం కాలక్షేపం చేద్దాం."

"మీ కాలక్షేపానికి మధ్యలో నేనెందుకులెండి. వస్తా" అంటూ కదలబోయాడు కాళిదాసు.

రేణుక అతనివైపు అదోలా చూసి "విజమేలే, వెళ్ళిరండి. పానకంలో వుడకలా మీ రెండు కిక్కడ" అంది.

కాళిదాసు ముఖం మాడిపోయింది. కోపమూ వచ్చింది. "రాచకార్యా లుండే పెద్దమనుషులు...."

"రేణుకకు అతని మాటనేసరికి రోష మొచ్చింది. కొంచెపు బుద్ధిని పెరూపించుకున్నారు గానీ, పోయిరండి" అంది.

మరేమీ మాట్లాడకండా వెళ్ళిపోయాడు కాళిదాసు

అతన్ని ఏహ్యంగా చూస్తూ "మంచి మూడ్ ను కాస్తా చెడగొట్టాడే...." అని మాధవ్ వైపు చూసింది రేణుక.

వేణుమాధవ్ ఏదో ఆలోచిస్తూ పడుకుని వున్నాడు. "ఏవండీ, ఏవింటి ఆలోచిస్తున్నారు ?" రేణుక అడిగింది.

"ఏంటేనండీ : కాళిదాసు మనిదర్ని ఎందుకలా కనిపెట్టి వున్నట్టా అని."

"అతని కదో రకమైన సరదా. మన మీద నాలుగు కట్టు కదలు కల్పించి రేపు ఆఫీసులో నేలరికి చెప్పి ఆనందిస్తాడు. అదీ అతని తత్వం. అక్క కదో స్టెజర్ !"

వేణుమాధవ్ పెదవి విరిచి "అంత అనుకోవాల్సి" అంటూ లేచాడు.

"ఇవ్వొట్టి కథ ఆగిపోయినట్లేగ" రేణుక నిరుత్సాహంగా అడిగింది.

"చీకటి పడింది.రేపు కబ్బుకుందాం వెళ్దామండీ !" అంటూ కదిలేడు వేణుమాధవ్.

"సరే పదండి" అంటూ కారు దగ్గరికి అతన్ననుసరించింది రేణుక.

2

"రేణుక !"

హాల్లోకి అడుగు పెట్టగానే అమ్మ పిలిచిన పిలుపుకు అదిరిపడి ఎదురుగా ఉన్న అన్నయ్య మొహంలోకి చూసింది రేణుక.

"నేనూ పిలుస్తుంట. ఎక్కడుంచి రావటం ?"

సౌభాగ్యమృత కంఠస్వరం అతి కఠి
వంగా వుండటం గమనించి నెమ్మదిగా
జవాబిచ్చింది రేణుక, తల వంచుకుని.

“అపీసు నుంచే”

చెల్లెలి సమాధానానికి నన్నగా నవ్వు
కున్నాడు రఘు.

“అపీసు వదిలి మూడు గంటలైంది.
మవ్వేమో అపీసునుంచే వస్తున్నానం
టావ్. ఏమిటి తిరుగుళ్ళు ? పోనీలే,
ఏదో పసిది, దాని ముచ్చట నేనెందుకు
జాడనాలని ఉద్యోగంలో చేరనిస్తే
వెళ్ళి చేనే నిర్వాకం యివా ? అసలు
అడదానికీంత....”

తల్లి మాటమధ్యలోనే అందుకుని
అన్నాడు రఘు..... “అదిరిపాటు తగ
దని నువ్వెప్పుడో చెప్పావ్, వింటేనా?”

“అ- వినదు, వినదు. నాకసలు
కోపమొచ్చిందంటే....”

“పెళ్ళి చేసేస్తావ్ కదే అమ్మా”

రఘు సౌభాగ్యమృత వాక్యం పూరి
చేసి పెదవులమీద మందహాసంతో
రేణుక కళ్ళలోకి చూశాడు. రేణుక
మూతి మూడు వంకర్లు త్రిప్పి రఘు
వైపు కోపంగా చూసింది. సౌభాగ్యమృతకు
ఏదో ఆలోచన వచ్చింది. “పెళ్ళిస్నానం
చేసిరా. నీతో మాటాడాలి” రేణుక
మద్దేించి అని లోపలికి వెళ్ళింది.

తల్లి అలా వెళ్ళగానే రునరుసా
రఘు ముందుకు వచ్చి అతని కళ్ళలోకి
మాటిగా చూసూ అడిగింది రేణుక.
“అమ్మను నువ్వే కదావునికొల్పింది.
ఉండు నీ పని చెప్తా.”

చేతిలో ఉన్న పైత స్కోప్ ను
త్రిప్పుతూ నన్నగా నవ్వేస్తేడు రఘు.

“అవి డనలే నామీద కారాలు మీది
యాలూ నూరుతుంటే....”

“నేను మాత్రం ఏంచేశాను ? కాస్త
అల్లం కూడా తగిలించాను. అంతేగా”
రఘు నవ్వేడు.

రేణుక చిరాకుపడింది. కోపంగా
అన్నది. “నరే కానీండి. మీ యిద్దరూ
కలిసి నన్నేం చేస్తారు ? ఉద్యోగం
మాన్యిస్తారు అంతేనా ? ప్రస్తుత పది
స్థితుల్లో నా కది చాలా మంచిది.”

రఘు ఆశ్చర్యపోయి ఆమె కళ్ళలోకి
సూటిగా చూశాడు. ఆమె మాటల్లోని
ఆంతర్యాన్ని పసికట్టేడు. “అమ్మాయ్ ?
నీ సంగతి నాకు తెలుసుగానీ, నిన్ను
ఉద్యోగం మానేయ మనేమీ
శానించం మేము, తెలుసా?.... పెద్ద
ప్లాన్ వేస్తున్నావే. నువ్వు ఉద్యోగం
చేసినా చెయ్యక పోయినా, ఇక ఆగేది
లేదు. నీకు.... నీకు పెళ్ళి చేపెయ్యా
ల్సిందే.

“పెళ్ళి....పెళ్ళి....పెళ్ళంటే మహా
ఉబిలాటపడుతున్నావ్. అంత మోజుగా
వుంటే చేసుకోరాదా ? నా పెళ్ళిసంగతి
నీ కెందుకూ ?” అని విసురుగా లోప
లికి వెళ్ళింది రేణుక. చెల్లెలి మాటలకు
సిగ్గుపడి తనలో తను నవ్వుకుని ఆమె
వెళ్తున్నవైపు చూస్తుండి పోయాడు
రఘు.

సౌభాగ్యమృత ఫలహార వృత్తాంతో
హల్లోకొచ్చేనా? రేణుక కూడ స్నానం
చేసి డ్రెస్ ఛాంజ్ చేసుకుని అక్కడికి.

వచ్చి కూర్చుంది. సౌభాగ్యమ్మ వెనక్కి వంటావిడ కాపి కప్పుల త్రేని బిల్లిమీద పెట్టి వెళ్ళింది.

తల వంచుకుని మౌనంగా ఉప్పు తింటున్న రేణుక మధ్యశించి అన్నది సౌభాగ్యమ్మ. “విన్ను గురించి నలుగురూ ఏవఁచుకుంటున్నారో తెలుసా?”

తలెత్తి తలవైపు సాలోచనగా చూసింది రేణుక.

“నలుగురూ అనుకునేదాన్ని మరో నలుగురు చెబుతూనే వున్నారు.”

రేణుక పెంకె నమాడానానికి దెబ్బ తింది సౌభాగ్యమ్మ. రఘుకు కోపం వచ్చింది.

“అమ్మాయ్, అమ్మ చెప్పేదాన్ని పీరియన్ గా విను. ఇవేమీ పరిహాసాలకి మాట్లాడుకునే మాటలు కావు.” అన్నాడు.

రఘు చెప్పిన తీరును గమనించిన రేణుకకి తలెత్తడానికి కూడా ధైర్యం చాలలేదు. మౌనంగా కూర్చుండి పోయింది. రఘు అంటే రేణుకకి ఎంత చనువున్నదో, అతను గట్టిగా మాట్లాడితే అంతకంత భయమూ వుంది. రేణుకంటే తనకెంత ప్రేమాప్యాయతలూ అభిమానం వున్నా. ఆమె యెడల కాశిన్యానికి వెనుదీయని తత్వం శుభమిది. ఒకరి తత్వం మరొకరికి అవగాహన కావటం వలన అలాంటి వాతావరణాన్ని కలుపితం చేయరు ఇద్దరూను.

సౌభాగ్యమ్మ మొదలెట్టింది.

“ఆడపిల్ల వదిమింది మొగపిల్లంతో పాటు చదువుకోవటం మంచి నే

అబ్బరం మాకాలంలో. ఆరోజులు పోయాయి కనుక చదివించాలి. ఆ చదువులోనూ ఏ ఆడపిల్లా చదవని చదువు చదవాలని మొందిపట్టు పట్టి నప్పుడే నేనెంతో చెప్పాను. గారాబం కొద్దీ మీనాన్న నీ మాటనే ‘నరే’ అన్నారు కదా. లేకపోతే యింజనీరింగే వింటి ఆడపిల్లలకి? పోనీలే. సరదాకి చదువుకుంటున్నది రెమ్మను కుంటే, తీరా ఆ చదువు పూరితాగానే ఉద్యోగం చేయాలిందేనని భీష్మించుకు కూర్చుంటివి. నీకు వీడి వత్తాసు. ఇక నేనేం చెప్పి మాత్రం ప్రయోజనమేం వుండొ భగవంతుడి దయవలన ఈ జన్మకి మనం తిని పంద మందికి పెట్టే అదృష్టం కలిగింది కదా. మనకి ఉద్యోగా లెందుకంటే వినకుండా ఉద్యోగంలో చేరితివి. మాట నోరు. దాటితే ఊరు దాటుతుందన్నారూ; అదది గడప దాటితే....? సౌభాగ్యమ్మ అగింది.

రఘు ఆమె కల్పించ దలచుకున్న సామెతకి నన్నగా నవ్వుకున్నాడు. రేణుకైతే పైకేనవ్వి అన్నది. “ఆ సామెతే లేదుగానీ, బాధపడక నీ స్పీచ్ కంటిన్యూ చెయ్యి.”

సౌభాగ్యమ్మ కూతురు వైపు దుసరుసా చూసి అన్నది. “ఉద్యోగం మానేసేయ్”

రేణుక రమ్మవైపు ‘చూశావా’ అన్నట్లు చూసి ఎగిరి గంతేసింది. “ఓయస్. అందుకు నే నెప్పుడూ సిద్దమే”

“ఎందుకమ్మాయ్ ! ఉద్యోగం మానేసి పికార్లు తిరగటానికి, స్విట్సుం

గొప్పాల్లో ఈతకొట్టటానికి. సిలోన్ రేడియో గీరబోయేవాకా వినటానికి. నా కేమాత్రం తీరిక దొరికినా కాంట్రాకు బ్రిడ్జి ఆడమని నా ప్రాణం తీయటానికి సిద్ధం కదూ నువ్వు ?”

“మహా మనక వహించిన అన్నయ్యగారూ మరొకటి మర్చిపోయాను. ఇప్పుడు క్రికెట్ పెట్టు జరుగుతున్నాయ్ ఆ కామెంటరీ వినటానికి....” అని ఒక్కక్షణం ఆసి అంకలో ఏదో గుర్తు చేసుకుని “ఆ ఆ తమ హాస్పిటల్లో కార్మికమార్చి సూపర్వైజర్ చేయటానికి....”

సౌభాగ్యమ్మకు వాళ్ళ దోరణి నన్ను కుక్కరిలో విసుగా మనీలింది. అందరూ కాఫీ పూర్తిచేశారు.

“చూడు రేణూ ! శంకరం బావం లే నీ అభిప్రాయ మేమిటి ?” అడిగింది సౌభాగ్యమ్మ.

రేణు ముఖంలోకి ఆ దురాగా చూశాడు రఘు. ఆమె సిగ్గుపడింది. సమాధానం చెప్పకుండా క్రిగంట తల్లిని చూసింది.

“చెప్పు రేణూ ఎందుకు. సందేహిస్తావ్ ?” రఘు అన్నాడు.

“చదువు పెద్దగా లేకపోయినా లోకజ్ఞానం కలరాదు. బుద్ధిమంతుడు. అన్నిటికీ మించి మీ నాన్నగారి కోరిక శంకరాన్ని అన్యాయం చేయడమి. ఆయన మనస్సులోమూట మీ యిద్దరినీ భార్య భర్తలుగా చేయాలని. దానిని నెరవేర్చటం నా ధర్మంకూడా. ఏమంటావ్ రారఘూ ?”

“అవునమ్మా, మనకంటే చదువులో, ధనంలో తక్కువవాడైనా శంకరమంటే రేణుకు గౌరవం. అభిమానం వున్నాయని నా వద్దేళ్ళం. ఏం రేణూ” అన్నాడు రఘు.

“వల్స్ రీడింగ్తోపాటు థాట్ రీడింగ్ కూడా వచ్చే. డాక్టరుగారికి” అని నవ్వుతూ చెంగున లోపలికి వెళ్ళిపోయింది రేణుక.

“ఇంతకీ దాని మనస్సులో వున్న మూటను చెప్పడేంరా ? ఎలా చూసా. తీరా వాకిని పిలిచే నగుపాటు చేసిన వాళ్ళ మవుతాం” అన్నది సౌభాగ్యమ్మ.

“అదేం లేదులేవే నీదో చాడస్తం”

“మరి ఆ మాధవ నెవరో యిది” సందేహంగా అడిగింది సౌభాగ్యమ్మ.

“అంతా వరిది, రేణూ ఎలాంటిదో మనకు తెలిదో ? చూసి రమ్మంటే కాల్చి వస్తుంది మొదట్నుంచీ దానికే విషయంలోనూ బెరుకులేదు. అందుకని అతనితో కలిసి తిరుగుతూ వుండొచ్చు. ఆ విషయాన్ని గురించి మన మేమీ బెంగపెట్టుకో నక్కరలేదు.”

“అయితే పెళ్ళికి అమ్మాయి వొప్పుకున్నట్టేనా ?”

“అనే నా నమ్మకం.”

సౌభాగ్యమ్మ కళ్ళు ఆనందంతో మెరిసివై. “ఏమో బాబూ. ఆ దశలే పెంకి ఘటం. ఆ తర్వాత ఏ గంభా చెయ్యకుండా వుంటే సరి. శంకరానికి ఉత్తరం రాసి పిలిపించు. ఎలాగోలా దాన్ని ఓ యింటిదాన్ని చేస్తేగాని నా భారం తీరదు.

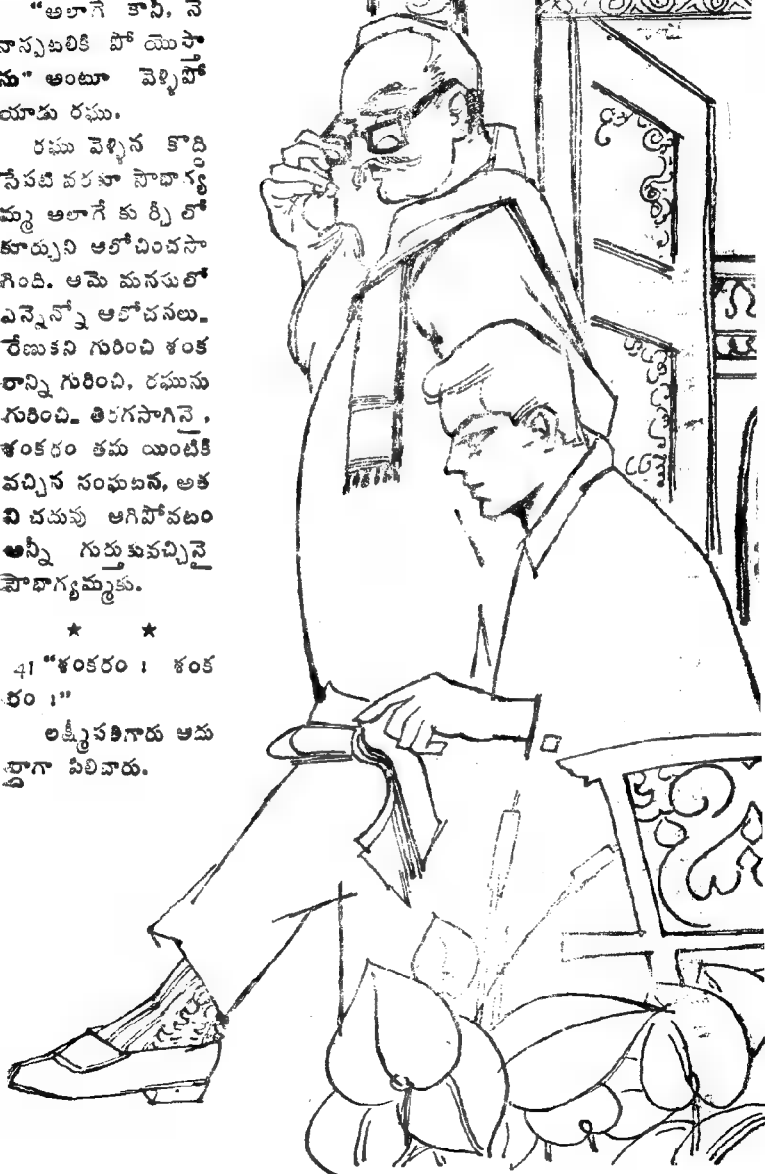
“అలాగే కానీ, పా
వాస్తవికి పోయే
ను” అంటూ వెళ్ళిపో
యాడు రఘు.

రఘు వెళ్ళిన కొద్ది
సేపటి వరకూ పౌడాగ్యం
మృత అలాగే కుర్చీ లో
కూర్చుని ఆలోచించసా
గింది. ఆమె మనసులో
ఎన్నెన్నో ఆలోచనలు.
రేణుకని గురించి శంక
రాన్ని గురించి, రఘును
గురించి. తిరగసాగినై,
శంకరం తమ యింటికి
వచ్చిన నంపుటన, అక
వి చదువు అగిపోవటం
అన్నీ గుర్తుకువచ్చినై
పౌడాగ్యమృత.

★ ★

41 “శంకరం : శంక
రం :”

లక్ష్మీవతిగారు ఆమె
దాగా పిలిచారు.

ఎకొంటు పుస్తకాన్ని తిరగేస్తున్న శంకరం లక్ష్మీపతిగారి పిలుపు విని వెంటనే వచ్చాడు. పేజులు దగరగా నిల్చుని లక్ష్మీపతిగారి వైపు వినయంగా చూశారు.

“ఇదేమిటి బ్యాంక్ బేలన్స్ ఇదేనా”

“అదే మావయ్యా!”

“ఎందుకని?”

“కలెక్షన్స్ ఇంకా రాలేదు.”

“ఆశ్చర్యంగా వుండే! డిశంబరు కలెక్షన్లు మూడైల్లయినా రాలేదా?”

“రాలేదు. కొంతమంది యిదిగో వంపుతామని రాశారు. మరికొందరు నరుకింకా అమ్ముడు పోలేదని రాశారు. ఇవాళే మళ్ళీ అందరికీ ‘రిమైండరు’ పంపేను.”

“హీ. ఇలాగైతే అయినట్లే.”

అంటూ చూస్తున్న పుస్తకాన్ని మూసి వేశారు లక్ష్మీపతిగారు.

ఆరడుగుల పొడుగు, తగినంత లావు వుండి బద్దరు పంచె, లాప్సీతో విందుగాకన్పిస్తారు లక్ష్మీపతిగారు. కళ్ళ జోడు వెనకాల నుంచి నిశితమైన దృక్పథాలు ఆయన వ్యాపారానుభవాన్ని బాటకాయ. పండిన గుబురు మీసాల బాటున నుంచి నన్నని చిరునవ్వు మాటిమాటికీ కన్నుడి ఎదుటివాళ్ళకు ధైర్యం కలుగజేస్తుందిగాని, లేకపోతే ఆయన స్వభావం పూర్తిగా తెలియని వారు ఆయన ముందు ధైర్యంగా మాట్లాడలేదు. గత కొన్ని నెలలుగా వ్యాపారం మందగమనాన్ని సాగిస్తున్న

దని ఆయన గ్రహించారు. అయితే అందుకు కారణం మాత్రం ఆయనకు పూహ కందటంలేదు. ఒక సంవత్సరంగా ఆయన వ్యాపారానికి సంబంధించిన అన్నివిషయాల్ని పూర్తిగా శంకరం అజమాయిషీ మీద, గుమస్తాల మంచితనంమీద వాదిలేశారు. అందుకు కారణంకూడా లేకపోలేదు. కాలగమనంతో వార్తకృం వడివడిగా ముంచుకొస్తుంది. తానుండగానే శంకరానికి పూర్తి తరిపేడు నిచ్చి ఆతడు అన్నిటిని నిర్వహించుకుంటుండే చూసి తృప్తిగా తనువు చాలిదామని ఆయన కోరిక. తనవాడు అని చెప్పుకోతగినవాడు, తగు మాత్రం జాగ్రత్త గలవాడు, తన మేలు కోరేవాడు ఒక్క శంకరమే ఆయనకి కనిపించాడు. రమ్మ తప్ప. రమ్మ కాలేజీలో ఎం. ఓ. చదువుతున్నాడు.

శంకరం లక్ష్మీపతిగారి చెల్లెలి కొడుకు. తండ్రి చిన్నతనంలోనే చనిపోతే తల్లై సర్వమూ ఆయి పెంచి, పెద్ద చేసింది. వనంతకి తగుమాత్రం సంబంధంచూసి పెళ్ళిచేసింది అది. వనంత అతగరింటికి వెళ్ళేసరికి అదికి సరిపోయే ఆస్తి మాత్రం మిగిలింది. అడవిల్ల పెళ్ళి చేయటంతోతే తన బాంధవ్యం తీరిందనుకున్నదో ఏమో, ఆ సంవత్సరమే ఆ తల్లి కన్ను మూసింది.

శంకరం ఇంటర్మీడియట్ తోతే అగి పోవలసివచ్చింది. అప్పుకు, అన్నిటి సరిపెట్టి, మావయ్య పెద్దకు బయలుదేరి విజయవాడ చేరాడు శంకరం. లక్ష్మీపతిగారు వ్యాపారంలో జాగానే సంపాదిస్తున్నాడని అందరూ అనుకునేవారు.

అయన సాయంతో చదువు ముగించు
తుని చిన్న ఉద్యోగ మేదైనా సంపా
దించుకోవాలని శంకరం అనుకున్నాడు.
తమ బాంధవ్యాన్ని పురస్కరించుకుని
మావయ్య అంతమాత్రం సాయంచేయ
క పోతాడా అని అనుకున్నాడు శంకరం
అయితే, ఆశయమాత్రం నెరవేరలేదు.
అతని చదువు అంతటితోనే అగిపో
యింది.

ఆ సంవత్సరమే రేణుక ఇంటిలో
చేరింది లక్ష్మీపతిగారు. సౌభాగ్యమృ
తమకిష్టం లేకపోయినా, కూతురు
మాటకు ఎదురు చెప్పలేక పోయారు
ఆమె మీది గారాబం కొద్దీను. మంచి
తెలివితేటలతో, చక్కని మార్కులతో
చదివే రేణుక తానికా పైకి చదువుతా
నంటే కాదంటానికి తగిన కారణాలు
చూపలేక పోయారు, తల్లి, తండ్రి,
అన్న రఘుకూడా.

కుమార్తెను కాలేజీలో చేర్పించి
తననాశ్రయించిన శంకరాన్ని కాలేజీలో
చేర్పించక పోవటంతో లక్ష్మీపతి గారు
కొందరి విమర్శలకు గురి అయ్యారనే
చెప్పాలి. చిలకొక విధంగా అను
కున్నారు రేణుకకూడా తండ్రికి చెప్పి
చూసింది. లక్ష్మీపతిగారు నవ్వి పూరు
కున్నారు.

లక్ష్మీపతి గారి ఉద్యోగమేవీదో
శంకరానికి బోధ పడలేదు. ఆయన
పుద్యోగమేదైనా, తన ఆశయం నెర
వేరలేదు కాబట్టి ఇక అక్కడ తను
వుండటం అనేవరకు మనిపించింది.
ఒకరోజు లక్ష్మీపతిగారి వద్దకి వెళ్ళాడు
విషయమేదో తెలుసుకుందామని.

“శంకరం : మనిషికి చదువొక్కటే
ప్రధానంకాదు. తెలివి తేటలు, లోత
జ్ఞానం, డబ్బు ముఖ్యం. కాలేజీలో
చేర్పించలేదని నామీద నీకిప్పుడు
కోపంగానే వుండవచ్చు. కాని, నా అంత
ర్యాన్ని నీవిప్పుడు చూడలేవు” అన్నారు.

అంతే. శంకరం మాటాడలేదు.
క్రమేణా లక్ష్మీపతిగారు శంకరం చేత
వ్యాపార వ్యవహారాల్ని నడిపించాడు.
వాటిలో శంకరం ఆరితేరేలా చేశారు.
కనుకనే ఆయన పోయినా వ్యాపారం
ఆపేసినా, వల్లెటూళ్ళో వాళ్ళ భూముల
విషయాలు చూస్తూ అక్కడే వుండే
పోయాడు శంకరం.

* * *

3

రైల్వేస్టేషను కోలాహలంగా వుంది.
ప్రయాణీకులతోనూ, ప్లాట్‌ఫారం
వెందార్లు తోను నిండి తిరునాళ్ళలాగా
వుంది. శంకరం రైలుదిగి ప్లాట్‌ఫారం
మీద నడుస్తున్నాడు. అప్పుడే ఒక చిన్న
సంఘటన జరిగింది. చాలా తమాషా
సంఘటన ...

శంకరం అలా నడిచి వెళ్తున్నాడు
ఇంతలో “మాష్టాయా !” అంటూ ఒక
సిలుపు విన్నవించింది. ఎవరినో తెమ్మను
కున్నాడు శంకరం. అనుకున్నాడే కాని
పెనుకకు తిరిగి చూడకుండా వుండలేక
పోయాడు. ఒక యువకుడు. తెలివి
స్యాంటు. పదు టికెట్‌ వేసి వున్నాడు.
చేతిలో సిగరెట్టు నన్నని పొగ ము
వదుల్తోంది.

“మిమ్మల్నె మేష్టారూ” అన్నాడతను.

శంకరం అతనికి దగ్గరగా వెళ్ళాడు.

“నమస్కారం మేష్టారూ!”

శంకరం ప్రతి నమస్కారం చేయక తప్పలేదు. వ్యక్తి ఎవరో శంకరానికి గుర్తురాలేదు.

“మర్రిపోయారా మేష్టారూ” అన్నాడా యువకుడు.

శంకరం తడబడ్డాడు. ఎవరీవ్యక్తి? తనకు పరిచయమేదా? ఎప్పుడు, ఎక్కడ? తనే జవాబు చెప్పాలి? ‘మీరెవరో నాకు గుర్తులేదు’ అనే పేరిం బావుంటుంది అనుకున్నాడు. ఇంతలోనే ఆ యువకుడు “నేనండీ, సుబ్బారావుని. రామమోహన్ పరిచయం చేశాడు కదండీ నన్ను తమకు” అన్నాడు. అసలా రామమోహన్ అనే వ్యక్తి శంకరానికి తెలియదు. తన స్నేహితుల్లో ఆ పేరుగల వ్యక్తి ఒకతను వున్నాడు కాని అతనిప్పుడు ఢిల్లీలో ఎందులోనో పనిచేస్తున్నాడు. శంకరం “క్షమించండి. గుర్తుపట్టలేదు” అన్నాడు రెండర్థాలు స్ఫురించేటట్లు.

ఇక ఆ యువకుడు ఏదేదో తగు స్వరంలో చెప్పేస్తున్నాడు. ప్లాట్ ఫారం సందడిలో శంక శంకరానికి అతను చెప్పేదేమీ విని పించటంలేదు. కేవలం అతనివెపు చూస్తూ నిల్చుండిపోయాడు. కొద్దిసేపల్లోనే హైద్రాబాద్ ఫాస్టు పాసింజరు రావటంతో, ఆ యువకునితో ‘వస్తానండీ శుక్ల కలుద్దాం’ అని చెప్పి బ్రతుకు జీవుడా అని ముందుకు కది

లాడు, పదిఅడుగులు నడిచిన శంకరం చెవుల్లో “క్రాక్” అనే రెండు పొడి అక్షరాలు, గలగలమనే రెండు నిండు గొంతుల నవ్వు ప్రతిధ్వనించాయి శంకరం వెనుకకు తిరిగి చూశాడు. ఆ యువకునితో మరో యువకుడు నిల్చు విడిచాడు ఇద్దరూ పరిగబడి నవ్వు తున్నారు తనవైపు చూస్తూ. శంకరం చూడటంతో రక్కున నవ్వును ఆపేరు.

శంకరం ముందుకు కదలిపోయాడు క్రాక్ అన్నచూట గురించి అలోచిస్తూ.

ప్రయాణీకుల్ని తప్పించుకుంటూ నడుస్తున్న శంకరానికి ఎదురుగా నిలుచున్న ఇద్దరు నవ యువకులు కనిపించారు. ఇద్దరూ ఒకే డ్రెస్ లో కనిపించారు. క్రిందికి పైకి పైకిట్లా కలర్. ఆ కలర్ కి తగిన గాగిల్సు.

ప్లాట్ ఫారం చాల రద్దీగా వుంది. ఆ యువకులు కొంచెం ప్రక్కకు తప్పుకుంటారేమో ముందుకు వెళదామనుకున్న శంకరానికి ఆభాభంగంకలిగింది. కొంతసేపటికి ఒక యువతి గొలున నవ్వింది. గాగిల్సు తీస్తూ “గుర్తుపట్టలేదా బావా?” అంది.

“రేణుకా! నువ్వా! అరే. ఎవరో అనుకున్నా” అని, కుకల ప్రశ్నలు వేశాడు శంకరం. వాటికి బదులు చెప్పి రేణుక తన స్నేహితురాలిని పరిచయం చేసింది. “మాలతి, నా బివా:ప్రాణం” అంటూ.

“హల్లో రేణుకా దేవిగారూ! హూడు యూడూ!”

శంకరం అటువేపుకు చూశాడు.

వేణుమాధవ్, డేణుక అధికారి.

అతనితో శంకరానికి ఆటే పరిచయం లేదు. కాని ఫలానా అని తెలుసు. పలకరింపుగా చిరునవ్వు నవ్వేడు శంకరం.

వేణుమాధవ్ కళ్ళు రేణుకమీదనే వున్నాయి. లేకపోతే, మాలతిమీదకూడా వున్నాయేమో :

“మీ రెక్కడుంచి రా వటం” రేణుక ప్రశ్నించింది.

“క్యాంపుకు వెళ్ళాను గదా ఇప్పుడే వస్తున్నాను” అన్నాడు చిరునవ్వుతో.

వేణు మాధవ్ వెనకాల నున్న ఇద్దరు వ్యక్తుల్ని చూసిన శంకరం గేతుక్కుమన్నాడు. ఇండాకటి యువకులు. వాళ్ళు వేణు మాధవ్ స్నేహితులన్నమాట అనుకున్నాడు. అలా అనుకున్న శంకరానికి వేణు మాధవ్ కూడా ఎంత అధికారి అయినా అలాంటి ఆకతాయి అలవాట్లు వాడేమో ననిపించింది. అతనికి తెలియకుండానే వేణుమాధవ్ అంటే ఒక విధమైన — చెడు అని చెప్పుకోటం ఎందుకు — మంచిది కాని అభిప్రాయం ఏర్పడింది.

“శమాన్ మాలతీ. నువ్వు ఆటే కదా రావటం టాక్సీలో పోదాం. రేణుకా దేవిగారూ వాళ్ళ బావగారు కారులో వెళ్తారు” అన్నాడు వేణు మాధవ్ కడులుతూ.

మాలతి ముఖంలో ఆనందం ప్రస్ఫుటించటం గమనించిన రేణుక సన్నగా నవ్వుకుంది. వాళ్ళు నలుగురూ అక్కడుంచి కడులుతూ నుండగా “కొమ్మలిదరు మాంచి జోడు” అని యిలవేసు

కుంటూ వెళ్తున్న ఆ కుర్రాళ్ళవైపు అసహ్యంగా చూశాడు శంకరం.

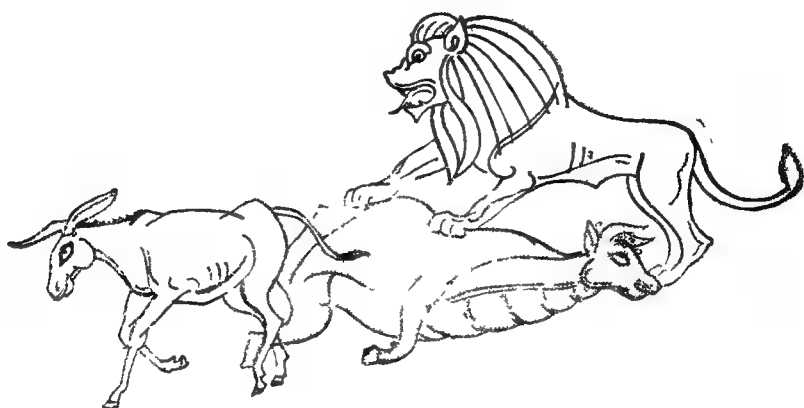
“మేనడ్సు లెస్ బ్రూట్స్” అన్న వేణుమాధవ్ మాటలకి ఆశ్చర్యపోయి అతనివైపు అదోలా చూశాడు శంకరం.

* * *

శంకరం రాక సౌభాగ్యమృతు, రేణుకకు, రఘుకు పరమానందాన్ని కలుగజేసింది. సౌభాగ్యమృతు ఆ రోజు పర్యవసంగ వుంది. పంచభక్త్యపర మాన్వలతో మేనల్లడికి. కాబోయే అల్లుడికి. విందు చేసింది. శంకరంతో ముందుగా కొన్ని విషయాలు మాట్లాడాలనే షరతు పెట్టినా, రేణుక అతన్ని వివాహం చేసుకోవడానికి అంగీకరిస్తుందని రఘుద్వారా తెలుసుకున్న తర్వాత ఆమె గుండెల మీదనుంచి సగంబరువు దించినట్లయింది.

ఆ రోజు భోజనాలైనాక హార్ట్ విశ్రాంతి తీసుకుంటుండగా మొదలెట్టింది సౌభాగ్యమృతు. “చూడునాయనా, శంకరం! మీ మావయ్య పోయినా నాలుగేళ్ళయినా పొలాలు ఫట్రా కనిపెట్టుకుని వుండి నువ్వు మాకు చేస్తున్న సహాయం ఇంతా అంతా కొడుకు దగ్గరకు చేర్చినప్పుడే మీ మావయ్య నిన్ను ఈ ఇంటి అల్లుడుగా భావించారు. వారి కోరికను మేం మాత్రం ఎందుకు కాదనాలి? అందుకనే నిన్ను ఇప్పుడు పిలిచింది. మీరూ మీరూ వొప్పుకుంటే ఆ మూడుముళ్ళూ వేయించేస్తాను. ఏమంటావ్?”

(స శే షం)

వేటా, వాటా

అడవిలో ఒక సింహం వేటకు బయల్దేరింది. తనుకూడా వస్తానని ఒక అడవి గాడిద ముచ్చట పడింది. “మీ బలం నా వేగం కలిస్తే మనం ఎన్ని జంతువులైనా ఇద్దే వేటాడి పట్టుకోగలం,” అంది గాడిద. సరేనంది సింహం.

సాయంత్రం దాకా వేటాడి మొత్తంమీద రెండూ కలిసి చాలా జంతువుల్ని పట్టుకుని చంపాయి. వాటిన్నిటిని సింహం ఒక చెట్టుకిందికి చేర్చింది. మూడు వాటాలుచేసి ఇలా అంది.

“నేను అడవికి రాజును కనక, ఈవాటా నాది. నీతోపాటు నేనూ వేటాడాను కనక, ఈ రెండోవాటా నాకు వస్తుంది. ఇక మూడోది : నువ్వుకనక తక్షణం కాలికి బుద్ధి చెప్పకపోతే, తరవాత ఏడుస్తూ కూర్చోటానికి కూడా ఉండవు నువ్వు !”

ఎవరి శక్తికి తగినట్లు వారు ప్రవర్తించాలి. తమకంటే బలవంతులతో స్నేహం చేస్తే ఇలాగే అవుతుంది.

వజ్రాలు - మసిబొగ్గులు

డాక్టర్ మహీధర నళినీమోహన్

శ్రేష్ఠిక చీకట్లో కూడా వజ్రాలు తళతళ మెరిసిపోతాయి! అని చాలామంది అనుకుంటూ ఉంటారు. కాని అది నిజంకాదు. వజ్రాలు వ్యయంగా ప్రకాశించవు. వాటిమీద పడినకాంతి ఒక ప్రత్యేకపద్ధతిలో ప్రతివలిస్తుంది. అందుకనే అవి స్వల్ప కాంతిలో కూడా ధగధగలాడతాయి.

నవరత్నాలలో వజ్రాలను మొదట పేర్కొన్నారు. చరిత్రకు అందని బహుకాలంనుంచి దేశదేశాలలో చక్రవర్తులు, సుల్తానులూ ఈ వజ్రాలకోసం చేసిన అర్చనలు, వాటికోసం జరిగిన దొంగతనాలు, హత్యలు...అదంతా ఒక విచిత్రమైన గాథ.

వజ్రం దొరికితే ప్రాజప్రదంగా దాచుకుంటారేగాని, వాటినికాల్చి పాడు చేసుకునే పెరిపాడుండదు. కాని, 1917లో స్మిథ్స్ రిసెంట్ అనే ఆంగ్ల శాస్త్రజ్ఞుడు నిజంగా అంతపని చేశాడు! అసలు వజ్రాలు ఏపదార్థంతో తయారయ్యాయో తెలుసుకోవాలనే జ్ఞానతో ఆయన తన దగ్గరఉన్న వజ్రాన్ని కాల్చి, దానినుండి వచ్చే వాయువులను పట్టుకుని పరీక్షించాడు. ఇంతా చేస్తే అందులో

మంచి బొగ్గు పులుసు వాయువు (కార్బన్ డైఆక్సైడ్) మాత్రమే బయటికి వచ్చింది. మసి బొగ్గును కాల్చినా ఇదే వాయువు వస్తుంది. అంటే వజ్రమూ, మసిబొగ్గు ఒక్కటేనా? అక్షరాలా అంతే! రసాయన శాస్త్రజ్ఞుడిని అడిగితే ఆరెండూ ఒక్కటే నంటాడు. వజ్రంలో బొగ్గు తప్ప మరేదీ లేదంటాడు.

రెనంట్ చేసిన పరిశోధన చాలా మందిని ఆశ్చర్యచకితుని చేసింది. అయితే, మసిబొగ్గులోనుంచి వజ్రాలు తయారుచేసుకోవచ్చునా? ప్రపంచం నలుమూలలా ఊహగానాలూ పరిశోధనలూ మొదలు అయ్యాయి. సీసం, పాదరసం ఉపయోగించి బంగారాన్ని తయారు చేసుకోవాలని అనేక వందల సంవత్సరాలసాటు లక్షలాదిమంది కృషిచేశారు. కాని, బంగారం తయారవలేదు. (వేమనయోగి బంగారం తయారుచేసేవాడు అనే ప్రతీతి నిజం కాదు.) అప్పుట్లో సువర్ణయోగులకు తమ ప్రైఫర్ల్య కారణం తెలియదు. కాని, ప్రస్తుతం మనకు తెలుసు, సీసం, పాదరసం, బంగారం - ఇవి వేరు వేరు మూల పదార్థాలు. రసాయన ప్రక్రియల వల్ల వేరు వేరు మూల పదార్థాలను ఒకదా

వికో ఒకటి సంయోగించవచ్చునేగాని. ఆ మూల పదార్థాలనే మార్చివేయడం సాధ్యంకాదు. కాని, బొగ్గులోనుంచి వజ్రాలు తయారుచేయడం, నీసంలో నుంచి బంగారం తయారుచేయడంలాంటిది కాదు. ఇందులో మూలపదార్థాన్ని మార్చనక్కరలేదు. బొగ్గుయొక్క రూపాంతరమే వజ్రం. రసాయనికంగా రెండూ ఒకటే. భేదమల్లా బొగ్గు పరమాణువులు ఒకదానితో ఒకటి చెట్టావట్టాలు వేసుకునే పద్ధతిలోనే ఉంది. ఆ పద్ధతిని మార్చగలిగితే బొగ్గు వజ్రమై కూర్చుంటుంది.

అసలు వజ్రాలు ఎందుకు ? ఎందుకేమిటి ? అవి చాలా అందమైన వికసనక. అవి దగ్గరఉంటే గొప్ప వికసనక. శత్రురాజు యుద్ధంలో విజయం సాధించి అంతఃపుర ప్రవేశం చేయబోతూ ఉంటే వాటిని నూరుకుని తాగి, మహారాణి వారు మానం కాపాడుకోడానికి. ఇంకా ఎన్నెన్నో ఉపయోగాలు. ప్రకృతిలో దొరికే వస్తువు లన్నింటిలోనూ వజ్రం అత్యంత కఠినమైనది. వజ్రాన్ని మళ్ళీ వజ్రమే కోయాలనిసామెతకూడా ఉంది. గనిలో దొరికే ప్రతి వజ్రమూ మహారాజావారి కిరీటాన్ని అలంకరించడానికి ఉపయోగించదు. చిన్న వజ్రాలను రకరకాల పరిశ్రమలలో ఉపయోగిస్తారు. విమానంలో ప్రొపెల్లరు ఇరుసు చుట్టూ, గడియారాలలో తిరిగే చక్రాల ఇరుసులచుట్టూ, కొండలను దొలిచే "డ్రీల్" మొనలుగా ...రకరక

లుగా వీటిని వాడతారు. చిన్నా తి వజ్రపు తునకలు కూడా ఉపయోగిస్తాయి. వాటిని పొడిచేసి కఠినమైన వస్తువులను అరగదీయడానికి వాడవచ్చు.

మొట్టమొదట వజ్రాలు కొన్ని కొన్ని నదుల శయ్యలలో గులకరాళ్ళ మధ్య దొరికేవి. అసలు వజ్రాలు దొరికే నదీ శయ్యలే అరుదు. లక్షల కొద్దీ గులకరాళ్ళను చుట్టుకుని పరిశీలిస్తే ఒక్కొక్క వజ్రం దొరుకుతుందేమో.

ఎండకు ఎండి, వానకు తడిసిన రాళ్ళు చితికి, నదీ ప్రవాహంలో అరిగి, గులకరాళ్ళు మిగులుతాయి. వజ్రాలు, గులకరాళ్ళలో దొరికాయంటే అవి మొట్టమొదట నది ప్రవహించే దారిలో ఏవో ప్రత్యేకమైన రాళ్ళమధ్య ఉండి ఉంటాయి. ఆ రాళ్ళు ఉండేచోటు కనుక దొరికితే నదీ ప్రవాహం ఆ వజ్రాలను తొలగించుకు పోక మునుసే, ఆ రాళ్ళను పగ్గులగొట్టి, లోపల చిక్కుబడి ఉన్న వజ్రాలను మనమే సాగ్రహించవచ్చు. ఈ ఆశతో వజ్రాలు ఉండే రాళ్ళకోసం వేట ప్రారంభమైంది. ఆఖరికి అటువంటి రాళ్ళు దొరకనూ దొరికాయి. ఒకరకపు రేట నీరుంగు రాళ్ళు అవి. అనేక కోట్ల సంవత్సరాల క్రితం భూగర్భంలో శిలా ద్రవంగడ్డకట్టగా, వాటి మధ్యపడిన మసి, బొగ్గులు వజ్రస్ఫటికాలుగా ఏర్పడ్డాయి. కొన్నిచోట్ల ఆ శిలా ద్రవం భూగర్భంలోని ఒత్తిడికి బయటికి వచ్చి, చల్లబడి.

వంశాలుగా ఏర్పడింది. వానకీ, గాలికి పై హారలు చివికి నీలపు శిలాస్తంభాలు బయటపడ్డాయి. అటువంటి స్తంభాలు దక్షిణాఫ్రికాలో విశేషంగా ఉన్నాయి.

పశ్చిమంలో ఏటా రెండున్నర టన్నుల వజ్రాలను గనులలోనుంచి తవ్వి బయటికి తీస్తున్నారు. వీటిలో ఐదవ వంతు మాత్రమే రత్నాలు అన దగ్గ మేలు రకపు వజ్రాలు. మిగిలిన వన్నీ పరిశ్రమలలో వినియోగమవు తున్నాయి. ఒక్క రతి వజ్రం దొరక దానికి 84 కోట్ల రతుల నీలి రాతిని తవ్వి తీసి, పగులగొట్టి, కడిగి, పరిశీ లించాలి, అందుకనే వజ్రాలు అంతంత ఖరీదు.

అసలు రాళ్ళలో వజ్రాలు ఏ పరి స్థితులలో ఏర్పడతాయో తెలిసే, అటు వంటి పరిస్థితులు మనమే కల్పించి, కృతకంగా వజ్రాలు తయారుచేసుకో వచ్చును గదా? భూమిలో నా తుగా వివరితమైన ఉష్ణోగ్రతలో బొగ్గువేడెక్కి అపారధారణమైన ఒత్తికి నొక్కుకుని వజ్రం తయారవుతోంది. కనుక వజ్రా లను కృతకంగా తయారుచేయాలంటే భూగర్భంలో ఉండే ఉష్ణోగ్రతను, అంతకన్న ముఖ్యంగా ఒత్తిని కల్పించా లన్నమాట. ఈ సంగతి తెలిశాక అనే కులు ప్రయోగశాలలో వజ్రాలతయారు చేయడానికి తీవ్ర ప్రయత్నాలు చేశారు.

1880లో ఇంగ్లండులో "హానే" అనే ఆసామీ వజ్రాల తయారకి పూను కున్నాడు. కిరోసెన్, గాసాలిన్, పేర

ఫిన్ వంటి వస్తువులు (విడలో బొగ్గు ఉంది) తీసుకుని, వీటికి లిథియమ్, ఎముకలు బట్టి వట్టగా వచ్చిన నూనె కలిపి, మందంగా దిట్టంగా ఉన్న ఇనుప గొట్టాలలో పోసి, అన్నివైపులా మూసి, వాటిని నిప్పులలో వేసి చాలాసేపు కాల్చేడు. ప్రయత్నించిన 80 గొట్టాలలో 77 గొట్టాలు ఖాంబులలా పేలి పోయాయి. మిగిలిన మూడు గొట్టాల లోనూ లోపలి వస్తువులు పేడి కి. ఒత్తికి గట్టిగా నొక్కివేయ బడ్డాయి. తరువాత ఆ గొట్టాలను పగులగొట్టి చూస్తే అందులో వజ్రాలు తయారై ఉన్నాయట! అవి ఇప్పటికీ లండన్ లోని బ్రిటిష్ మ్యూజియంలో ఉన్నాయి.

1894లో "హెన్రీ మెయిజాన్" అనే ఫ్రెంచి రసాయన శాస్త్రజ్ఞుడు మరో పద్ధతి కనిపెట్టేడు. ఇనుము, మసిబొగ్గులు కలిపి, గాలిలేని చోట ఎలక్ట్రిక్ ఫర్నేస్లో వేసి కాల్చారు. కరిగిన ఇనుములో బొగ్గు కలిసిపో యింది. ఆ మిశ్రమాన్ని చతుక్కున నీళ్ళలో ముంచారు. ఇనుము బిగుసు కుని బ్రహ్మాండమైన ఒత్తితో లోపలి ఉన్న బొగ్గు పలుకలను నొక్కివేసింది. తరువాత వాటిని అమములలో వేశాడు. ఇనుము కరిగిపోయి గట్టి స్ఫటికాలు మిగిలేయి. అవే వజ్రాలు!

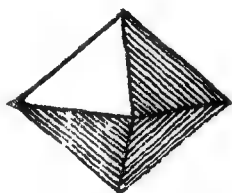
1928లో ఫార్లెస్ పార్సన్స్ అనే శాస్త్రజ్ఞుడు హానే, మెయిజాన్లు చేసి వచ్చే వజ్రాలు చేయ బూనుకున్నాడు. ఎన్నిసార్లు ప్రయత్నించినా హానే చెప్పి న పద్ధతిలో వజ్రాలు తయారుకానేలేదు.

మొయిజాన్ చెప్పిన పద్ధతిలో చేయగా గట్టి స్ఫటికాలు వచ్చాయి కాని, అవి వజ్రాలు కావని తేలింది.

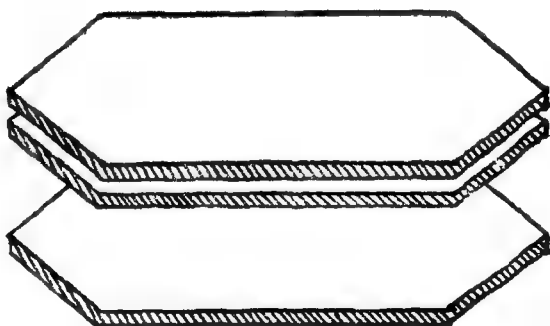
మామూలు బొగ్గు పరమాణువులు ఆరేసి కలిసి షడ్భుజిలా ఏర్పడితే దానిని “గ్రాఫైట్” అంటారు. అవి ఇటుకలు పేర్చినట్లు ఒకదానిమీద ఒకటి అమరి ఉంటాయి. కార్బన్ పరమాణువులు “పిరమిడ్” ఆకారంలో అమరితే అది వజ్రం అవుతుంది. ఈ రెండింటికీ అదే భేదం

గ్రాఫైటులో బొగ్గు పరమాణువులు

స్థిర విద్యుచ్ఛక్తులవల్ల (ఎలక్ట్రో స్టాటిక్ ఫోర్సెస్) షడ్భుజాకారంలో సుస్థిరంగా ఉంటున్నాయి, వాటిని 3000 డిగ్రీలు సెంటిగ్రేడుకి వేడి చేస్తే బొగ్గు పరమాణువులు తీవ్రంగా కంపించి, వాటిని బిందించి ఉంచే విద్యుచ్ఛక్తులను అధిగమించి, స్వతంత్రము లవుతాయి. అప్పుడు మామూలు వాతావరణపు ఉత్తిడికి 30 000 రెట్లు వత్తిడితో నొక్కితే బొగ్గు పరమాణువులు పిరమిడ్ ఆకారంలో సర్దుకుని వజ్రము లవుతాయి. భూగర్భంలో ఇదే జరుగుతోంది.

వజ్రం
(పిరమిడ్)

గ్రాఫైటు
(షడ్భుజి)

మానే మొయిజాన్లుచేసిన పద్ధతులలో
వాతావరణపు వత్తిడికి రెండు వేల
రెట్లనుమించి ఒత్తిడి ఎర్పడదు కనుక
వారు చెప్పిన పద్ధతుల ప్రకారం వజ్రాలు
తయారై ఉండడానికి వీలులేదు.
వారిద్దరూ పొరబడి ఉండాలి.

1955 లో మళ్ళీ వజ్రాల తయారీకి
అమెరికాలో ప్రయత్నాలు జరిగేయి.
ఘామిలో 240 మైళ్ళ లోతున ఉండే
వరిసితులు. అంటే 3000 డిగ్రీలు
సెంటిగ్రేడు ఉష్ణోగ్రత, 53,000 వాతా

వరణముల ఒత్తిడి కృతకంగా కల్పించి
అంగుళంలో 16 వ వంతు వైజాలో
ఉన్న చిన్నారి వజ్రాలను మొట్టమొదటి
సారిగా తయారుచేశారు. ప్రయత్నం
లోనే వజ్రం కన్న కఠినమైన “బొర
జోన్” అనే మరో పదార్థాన్ని తయారు
చేయగలిగేదు. “బొరాన్” కఠినమైన
వస్తువు అది. అది వజ్రాన్ని కూడా
కోయగలదు :

ఆహా! బీర
బ్రహ్మాండంగా ఉంది

మొదలుపెట్టాకా
పెట్టుకోకపోక
సిగ్గుపడితే
లాభంలేదు

అదెందుల తెలుఁజీ విద్రలే చే
 బప్పటికి పడకగదిలో ఉన్న ప్రతి
 వస్తువు తనను తీక్షణంగా చూడడం
 గమనించి, కలవర పడింది ఇందీర,
 ఎప్పుడూ ప్రేమతో చూసే అమ్మ
 కూడా ఆ గిలుప్రేమతోంచి చిరాగా
 చూస్తోంది “యేదేవుడు, ఇప్పుడా లేవ
 దం ?” అన్నట్టు. పుస్తకాల పెట్టు,
 కేబిల్ లైటు ‘జాగ్రత్త’ అని హెచ్చు
 చెస్తున్నాయి. ‘ఇవాళ తనకేమయింది ?’
 అని గదంతా కలయ చూసింది.
 అప్పుడే బల్లక్రింద నుంచి తొంగి
 చూస్తున్న యెలుక పిల్ల ఒక్క విషపు
 చూపుచూసి త్వర త్వరగా వెళ్ళి
 పోయింది. సాధారణంగా యెలుక
 పిల్లలు చూపుల్లో ప్రేమాభిమానాలు
 కనబడతాయి. అలాంటిది ఇంత చిన్న
 యెలుకమ్మ, తన నెండుకలా చూసింది
 చెప్పా, అని మంచంమీదే కూర్చుని
 అలోచిస్తోంది ఇందీర.

ఇంతలో తలుపు తెరుచుకుని, ఇందీర
 కలి వచ్చింది గదిలోపలికి. మంచం
 మీద తీరిగా కూర్చున్న ముద్దుల కూతుర్ని
 చూసి “అదేదేవుడు అమ్మాయ్, తెల్లగా
 లెల్లవారింది కదా, మళ్ళీ కాలేజీకి
 ఉరుకులూ పరుగులూమా. లేవకూడమా.
 నవీనా ఆరోచన కొంపలు ముజి
 గిన్నాయి ?” అంది మెల్లిగా మందలిస్తూ.
 అమ్మ కళ్ళల్లో ఆప్యాయతను మనసారా
 చూసి, అమ్మకీ, అమ్మపోదోకి యెంత
 కేదా ఉంది అని ఆశ్చర్యపోతూ
 మంచంమీదనుంచి దిగింది ఇందీర.

గదిగట్టా తయారయి నాలుగు

“చాయ”

మెతుకులు నోట్లో వేసుకుని కాలేజీకి
 బయలుదేరింది ఇందీర. చదువుకునే
 రోజుల్లోనే నయం. చిరాగా ఉంటే
 క్లాసులు యెగ్గివేస్తే. ఇప్పుడలా
 పీలేదు. ఇష్టం ఉన్నా లేకపోయినా వెళ్ళి
 తీరాల్సిందే. ‘వెదవ ఉద్యోగం’ అను
 కుంది చిరాగా. పోనీ ఉద్యోగం చూసే
 దామా అనుకుంటే, మానేసేం చెయ్యా
 దిని ఇంకోనవాయి. సుఖంగా ఇంట్లో
 పడుదనివ్వదు యిది. అనలివ్వుటోకీ
 ‘పెళ్ళో పెళ్ళో’ అని ఒకటే పోరుతోంది
 అమ్మ. నాన్నగారు మొన్ననయితే
 నవ్వుతూ అసలే అన్నారకూడా
 “ఎవరో” ఒక కాలీని. మవ్వన్నా
 చూసుకో. నన్నన్నా చూడనీ
 అని. అదేదేవుడు పెళ్ళికాని, పెళ్ళి
 చేసుకోదల్చుకోని ఆడపిల్ల అంత వింతగా,
 అనచూజంగా కనిపిస్తుంది. అయినా
 తనేంచేసుకోగూడదని ఏం ప్రతంపట్టలే

చుగా, ఏదో చీకతనకు అన్ని విధాలాన చ్చిన
మనిషి కనబడలే దింతవరకూ. అనలు
మమిశ్ర తన వర్ణన విని. 'అటువంటి
మనుషులు చాలా అరుదు ఒకవేళ
అలాంటివా దొకడున్నా అతనికి నువ్వ
నచ్చకపోవచ్చు కాబట్టి నువ్వు నీ
చిర్తయం మార్చుకోకపోతే 99 శాతం
శ్రద్ధాహారిణిగా ఉండిపోతావు జాగ్ర
త్తు అని బెదిరించింది

పెళ్ళిని గురించి ఆరోధన వచ్చిన
ప్పుడల్లా, ఈమధ్య మనసులో క్షిణివా
సుడే మెదులుతున్నాడు. అతన్ని మొదట
కమల ఇంట్లో కలిసింది ఆకర్షణంగా
ఉన్న అతని మాటకారితనం ఆమెను
ముచ్చట పరిచింది రెండోసారి అతన్ని
చూసింది ప్రమీల ఇంట్లో ప్రమీలకు
దూరపు చుట్టమూ వరసకు దావ అవు
తాడట ప్రమీల చక్కనిది ■ సైన్

తీయ్యగా పాడుతుంది కూడా. వాళ్ళిద్దరి వరసా చూసి, అతనిపైన ఆశలు పెట్టుకో కూడదని గుండె రాయిచేసుకున్న తర్వాత ప్రమీల చెప్పిందొక శుభవార్త. “భలే దానివే ఇందూ, మా జావను ఒక్క ఊపు ఊపావు. నీ గురించి అడిగి యమ బోరెత్తిస్తున్నాడు నన్ను” అంది తమాషాగా నవ్వుతూ. ‘నిజం అయితే జాగుండు’ ననుకున్న ఇందిర గుండెలు టకటకమని పెద్ద చప్పుడు చేస్తూ గబగబా కొట్టుకున్నాయి. ఆ తర్వాత అతన్ని అండజనుసార్లన్నా చూసింది. ప్రతిసారీ, అతనికి తనంటే ప్రత్యేకాభిమానం ఏం లేదేమోననీ, ప్రమీల మాటలు కేవలం నవ్వులాట తన్ను వేమోననీ ఇందిర సందేహిస్తునే ఉంది. కానీ, అతన్ని చూసిన ప్రతిసారీ అతనంటే ఆకర్షణ, గంటరి జీవితమంటే జాగువ్వ అధికిషవుతున్నాయి. అతన్ని ఎలాగయినా సరే తన వైపుకి తిప్పుకోవాలని నెలరోజులుగా ప్రయత్నిస్తోంది. కానీ, అతనంటే ముట్టనట్టు వ్వాడు. ‘మరీ శామరాకుమీదీ నీటి బొట్టులా ఏవిటూ ప్రవర్తన’ అని ఎంతో విసుక్కుంది ఇందిర. తనంటే ఎంతో ఇష్టం ఉన్నట్టు కనబడతాడు. మళ్ళీ అది కేవలం స్నేహభావం తప్ప ఇంకేంకాదేమో నన్నట్టు ప్రవర్తిస్తాడు. అమీతుమీ తేల్చుకోవా లనిపించినా, ఎలా తేల్చుకోవాలో తెలియక ఊరుతుంది.

సరే, ఎలాగో అవస్థపడి బస్సులో వదిలి విడిపోయి ప్రయాణం తర్వాత

కాలేజీ చేరింది ఇందిర. క్లాసు లో పాఠం చెబుతుంటే వెనక్ బెంచీలో కూర్చుని కిసుక్కున నవ్వి న రేవతిని గట్టిగా కోప్పడిక్లాసులోంచి బైటికివెళ్ళి పోయ్యింది. ఆ పిల్ల, అందుకోసమే యెదురు చూస్తున్నట్టు చిరునవ్వుతో క్లాసులోంచి వెళ్ళడం చూశాక వీరసమవిపించిందామెకు. గబగబా నాలుగు ముక్కులు చెప్పి వదిలి విడిపోయి ముందుగా క్లాసు వదిలి పెట్టింది. “అనలీ రోజు మంచిది కాదు” అని తనకు తాను నచ్చ జెప్పుకుని కాలేజీ నుంచి బైటపడింది. బస్సు కోసం చూస్తున్న ఇందిరను హడావిడిగా పరికరించింది కమల. కమల హిస్టరీ చెబుతుంది అదే కాలేజీలో, ఇంకా కమ్మాయితో కలిసి ఆమె కాలేజీకి దగ్గరో ఒక యింట్లో ఉంటోంది. తమ గదికి వచ్చి ఆ పూట గడపమని ఆహ్వానించగానే, సరేనని బయల్దేరింది. ఇందిర, ఇంటికివెళ్ళి తన గదిలో తన పంక కోపంగా చూసేబిల్లనీ, వున్నకాల పెల్లనీ యెదుర్కొనే ధైర్యం లేక.

కమల స్నేహితురాలు మంజులా ఏదో న్యూస్ పేపరు ఆఫీసులో వని చేస్తోంది. ఆ పిల్ల అతి అధునికంగా ఉంటుంది. అంటే కేవలం అలంకరణ లోనే కాదు, అలవాటలో కూడా. సిగరెట్లు కాలే ఆసుందరి తెలివి తేటలు అసాధారణమైనవి. రాజకీయాలూ, సాహిత్యమూ ఆ పిల్ల అభిమాన విషయాలు. మొత్తం మీద ఆమెతో గడిపే గంటలు ఎంత లేదన్నా అరగంటల్లా గడిచిపోతాయి.

ఆ అమ్మాయి స్నేహబృందం కూడా అటువంటిదే. అతి వాస్తవిక సాహిత్యమూ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజకీయాలూ కూలంకషంగా చర్చించారు కమలా, మంజుల ఇందిరతో. గడియారం అనుకున్నదానికంటే తొందరగా తిరగడంతో, ఇల్లు చేరే వేళయిందని గమనించి సీరస్సంగా లేచింది ఇందిర. మంజుల ఒప్పుకోలేదు. "అరవ్యగానే ఇల్లు చేరుకోవాలని యేమన్నారాచందా? చిన్నపిల్లని కాపుగా చీకటిని చూసి యుడుసుకోవటానికి. ఇంకా నేపుండి వెదురువుగానీ కూర్చుంటూ" అని గదమాయించింది. కమల వంత పాడుతూ అందుకుంది. "కాదు మంజూ, ఈ అందగత్తెని ఏ రాకుమారుడు ఎత్తుకుపోతాడోనని వాళ్ళమ్మగారి భయం." "మరే. నా అందానికి ఒక్క రాకుమారుడే తక్కువ" అంది ఇందిర ముఖం చిట్టించి కూర్చుంటూ. "ఎంత ప్రేమ ఉన్నా, నన్ను కని పెంచిన మా అమ్మ కూడా నే నందగత్తెనని అనలేదు."

"హలో, మర్యాదగా తలుపు కొడితే వినిపించుకోలేదు. మరేం చెయ్యమంటారు?" అన్నాడు శ్రీనివాసరావు ఎదురుగా నుంచుని.

"ఇన్నాళ్ళకా కనబడడం పెదమనిషీ?" అంది మంజుల. "రా కూర్చో" అని కుర్చీ చూపించి ఇందిరని పరిచయం చేయబోయింది. "పీరు నాకిది వరకే తెలుసు మంజుల. మా ప్రమీల స్నేహితురాలు అన్నాడతను

అందంగా నవ్వుతూ ఆ కని నవ్వు అరగాలను పెట్రోలియ్యం మండుతున్న ఇందిర గుండెల్ని భగమనిపించింది. "ఏ విడితని అభిప్రాయం? తన స్నేహితురాలని చెప్పుకోదానికి నామోషీయా? ప్రమీల స్నేహితురాలినిట. చీ" కమలతోనూ, మరీ ముఖ్యంగా మంజులతోనూ అతను మాట్లాడే ధోరణి చూసి, ఇంకా మండి పడింది ఇందిర లోపల్లోపల. ఎంతో కులాసాగా, చమత్కరిస్తూ మాట్లాడుతున్న ఆ తీరున తనతో యెన్నడూ మాట్లాడలేదతనమకుంది. అతనికి తను స్నేహితురాలు కాదు. తన వంకకూడా అతి తక్కువగా చూస్తూ. ఎప్పుడో తప్ప తనతో సూటిగా మాట్లాడని అతని ప్రవర్తన ఇందిరకు దుర్భరమనిపించింది. అయినా తనని తను సముదాయించు కోడానికి 'అత నెలా ఉంటే తనకేం తనూ వట్టినట్టారుకుంటేనది అనుకుంది. అంతేకాక, వెంటనే లేచి వెళ్ళిపోరాదా అని కూడా ఆలోచించింది. ఇంతలో మంజుల "సువ్వాహ్నం ప్రై చేస్తావా?" అనడగడింతో ఏవిటా అని తలెత్తి చూసింది. మంజుల చాపిన చేతిలో, ఆమె పూజ వైన వేళ్ళ మధ్య తెరిచిఉన్న తెల్లని సిగరెట్టు పెట్టె కన్పించింది. "తీసుకో ఒకటి. అభ్యంతరం లేకపోతే" అంది మంజుల. తణుంపేపు సందేహించిన ఇందిర, తనూ మంజులలాంటిదేనని అతనికి తెలియపరచాలన్నట్లు ఒక సిగరెట్టు తీసుకుంది. అతను జేబులోంచి లైటరు తీసి మంజుల సిగరెట్టు వెలి

శించి ఇందీర వంక తి గాను నో
 తాంక్స్ అంటూ కమల అందిచిన
 అగ్గివుల్లతో ఎగరెట్టు వెలిగించింది
 ఇందీర. ముగ్గు రాడవాళ్ళూ. అతడూ
 పేగరెట్టు కొలుస్తున్న దృశ్యం తమా
 షాగా ఉంది. ఎవరి ఆలోచనల్లో వాళ్లు
 పున్నారు. ఇందీర మాత్రం పొగ మింగే
 య్యకుండా, సిగరెట్టు కొల్పడంమీద
 తన దృష్టిని లగ్నం చేసింది. పొగగానీ
 మింగితే ఎంత బాధో తెలుసును ఇంది
 రకు. తలంతా తిమ్మిరెక్కినట్టు పో
 తుంది కొద్ది నిమిషాలసేపు. ఆ పైన
 వలకమారి దగ్గు వచ్చినారానప్పు సగం

ఎగరెట్టు కాలాక కొంత తేలికపడింది
 ఇందీర శ్రీనివాసరావు అంతవరకూ
 నిశితంగా ఆమె వంకే చూస్తున్న
 వాడల్లా చటుక్కున తల తిప్పి
 మంజులతో మాట్లాడడంమొదలెట్టాడు.
 మొదట్లో ఎందుకో సిగ్గుపడ్డా తనను
 తను మందలించుకుని వాళ్ళ మాటల్లో
 ఆసక్తికనబరచడానికి ప్రయత్నించింది.
 ఆమెవంక చూడకుండా, ఆమెకు తెలి
 యని విషయాల గురించి మాట్లాడు
 తున్నారతను. ఎదుటి గోడమీద బల్బ్
 నల్లపూసల్లాంటి గుడ్లతో చూస్తూ
 మందహాసం చేస్తోంది ఎలుకపిల్ల

మీరివిడవంటమీరికేనొక
 మీట్రైక్ కోసయింక తగట్టుందో?

విషమ మౌనము భరించుచు కాసి, బిల్లుల మందస్మిత వదనాలు చూడ శక్యం కావనే నత్యాన్ని ఆరోజు గుర్తించింది ఇందిర. కమలా, మంజుల అతని మాటలను తాగేసున్నారు. ఇదంతా అవమానకరంగా తోచింది ఇందిరకు. తనలావుంటే అతనికేం? విజయ, తనే సిగ్గులేకుండా అతని అనుమతి కోసం చూస్తున్నట్టు ప్రవర్తిస్తున్నది. 'అతనికి తనకీ ఏ విధమైన సంబంధం ప్రస్తుతం లేదు. ఇకముందు బహుశా ఉండబోదు' అని గట్టిగా అనుకున్నాక ఇందిర మననంత తేలికపడిందంటే, పదిహేనువేల మైళ్ళు కాలినడకను ప్రయాణం చేసినంత అలసట, నీరసం వచ్చాయి. బలవంతాన లేస్తూ ఇంక వెళ్ళిపోవాలి. నాకు తెలుసు ఈ రోజు ఇలాంటిదని అనుకుంది. తను లేవడం కూడా ఎవరూ గమనించినట్టు లేదు.

"ఇంక నే పోతాను మంజులా చాలా థాంక్సు" అంది గట్టిగా. "నరే మళ్ళా ఎప్పుడన్నా రావాలి" అంది మంజుల వెళ్ళిరమ్మన్నట్టు చూస్తూ. "చీకటి పడింది జాగ్రత్త ఇందిరా! బూచా దెక్కడన్నా ఉన్నాడేమో" వెక్కిరించింది కమల. "ప్రపంచంలో ఉన్న వాళ్ళంతా బూచాళ్ళే- భయపడి లాభం లేదు" అంది ఇందిర వేదాంతిలా. "మీ రెక్కడి కెళ్ళాలి?" అనడిగాడు శ్రీనివాసరావు. జవాబు చెప్పకుండా కాంతి లేని కళ్ళతో అతని వంక చూసి నవ్వులాటి దొకటి నవ్వింది.

"చిక్కడపల్లి" అందించింది కమల. "నాకూ అటువేపు పని ఉంది, పదండి

నేనూ వస్తాను" అని మంజుల వంక తిరిగి "ఇంకోసారి మళ్ళీ వస్తా మంజులా, ఈసారి కిప్పుడు వదిలెయ్యి" అంటూ మంజుల చెప్పేది వినిపించుకోకుండా ఇందిర వెనకాలే నడిచాడు.

ఇందిర గొనెడు హాగ్లెక్కు తాగినట్టు ఫీలయింది. మౌనంగా ఇదరూ బిస్కuits సాండు దగ్గర నుంచున్నారు. బిస్కuits కోసం నుంచున్నవాళ్ళాటేమంది లేదు. "ఇవళ చాలా మంచిరోజునిపిస్తోంది నా" కన్నా డతను, నిశ్చిన్లున్న చెదరగొడుతూ. "మంచి రోజా? ఏమో, నేను మాత్రం ఈ రోజంత చెడ్డ రోజు ఇంకెప్పుడూ చూడలేను" అంది తల అడ్డంగా ఊపుతూ.

"అదేం అలా అంటున్నారు?" వింతగా అడిగా డతను. "అదేమిదో ప్రొద్దున్న లేవగానే, నా గదిలో కుర్చీలూ, బిల్లా కూడా కోపంగా చూశాయి. అప్పుడే అనుకున్నాను ఈ రోజు మంచిదికాదని."

"ఇప్పు డది నిజమని రుజువయింది కాబోలు" నన్నాడు. 'అబ్బే, అలా గనకంటే'దని తడబడింది ఆమె. "ఇటు చూడండి, ఇందిరా. మీకు వీలుంటే వకసారి రేపు ప్రక్షేల ఇంటికి రాగలరా?" ఏదో ఒక నిశ్చయానికి వచ్చి నట్టుంది అతని కంఠం.

"నేనా, యెందుకూ?"

"మితో యెన్నో విషయాలు చెప్పాలి నేను. నిజంగా పీరియన్ గా అంటున్నా" నన్నాడతను. "అన్ని- విష-

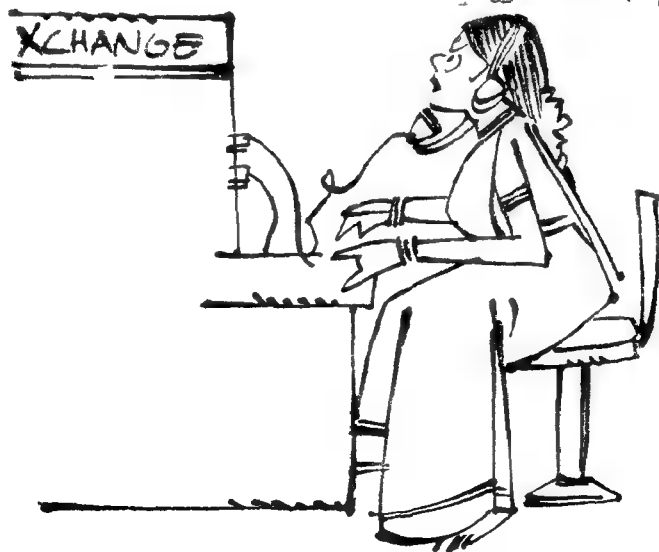
యాలలో మచ్చుకి వక్కటి చెప్పండి. నేను వచ్చేదీ రాందీ చెబుతాను" అంది ఇందిర ధైర్యం తెచ్చుకుని.

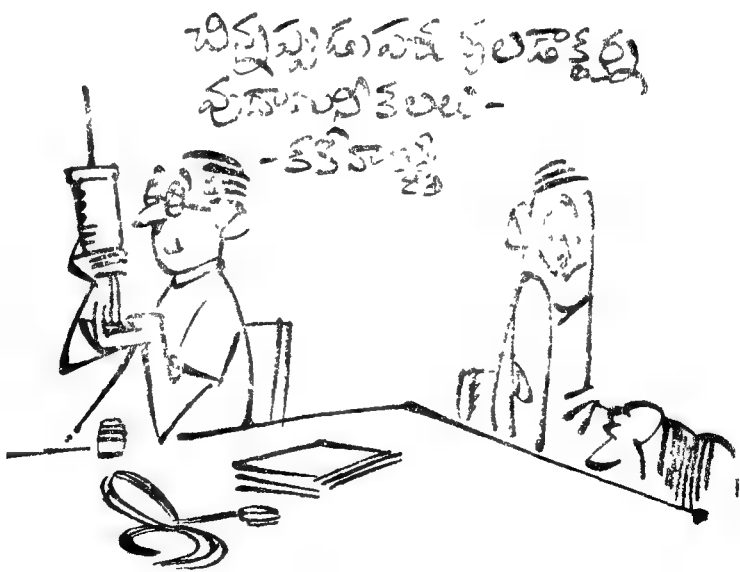
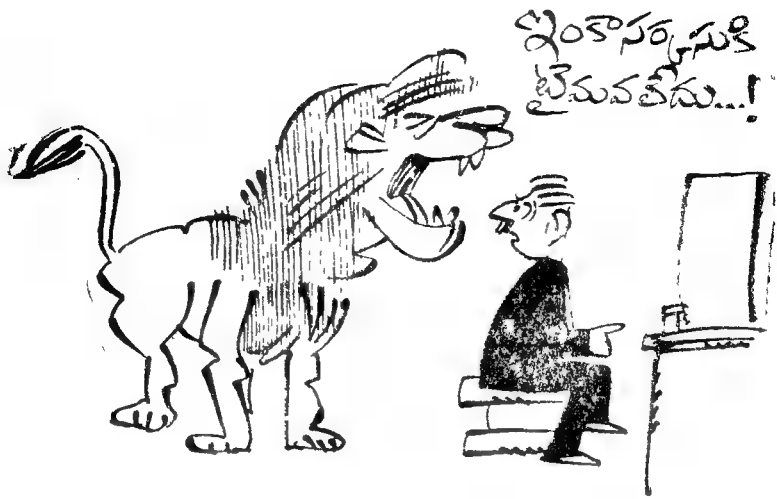
క్షణంతోచించి అన్నాడతను "పెళ్ళి అనే వ్యవస్థ గురించి మీతో వివరంగా చర్చించాలి." మనస్సులోని భారాన్ని యేదో అదృశ్యహస్తం పూర్తిగా తుడిచివేసింది. ఆ నిమిషంలో ఆమెకి ప్రపంచ మతిసుందరంగా కనిపించింది. తృప్తిగా 'నా కింకేం కావాలి' అనుకుందికూడా. తాను ఇంతకాలం తపస్సుచేసిన మనిషి ఛాయలెక్కడా కనిపించలేదు ఆమె మనస్సులో. ఆ జాగాలో శ్రీనివాసరావే కనబడ్డాడు.

"తప్పకుండా వస్తా" నంది ఇందిర మెల్లిగా. ఎదురు చూడని బిస్సు వచ్చింది. "ఇందిరా" అన్నాడతను "వస్తావుకదూ" అన్నట్లు ధ్వనిస్తూ. చిరునవ్వుతో చెయ్యూపింది ఇందిర.

"తమని వదిలిపెట్టి వెళ్ళేరోజు దగ్గర కొచ్చిందనేమో తన గదిలో వస్తువులు తన వంక బాదగా, జాలిగా చూశాయి. తాను మాత్రం సినిమాలో నాగేశ్వరరావులా అపార్థం చేసుకుంది వాటి వ్యధా పూరిత దృక్కుల ననుకుంది ఇందిర బిస్సులో కుదుపులకి క్రిందికి వారగకుండా కమ్మిని గట్టిగా పట్టుకుంటూ.

మిత్రవిఠాఫాను
పెట్టేకి బాలాపెట్టెని!

నవ్వాలి నవ్వాలి...

* “ఇంత లేటుగా ఇంటికి వెడితే మీ అవిడ ఏమీ అనదా ?”

“నాకు పెళ్ళీ కాలేదోయ్”

“అయితే ఇంత పొద్దు పోయేదాకా ఇంటి కెళ్ళకుండా తిరుగుతావేం ?”

* ఇద్దరు తాగుబోతులు రైలు పట్టణ మధ్యగా నడుస్తున్నారు.

ఒకడు :- నా ఇన్స్ట్రలో నే నెప్పుడు ఇన్ని మెల్లైక్కలేదు.

ఇంకోడు :- అది సరే. మెల్లైక్కేక్కప్పుడు పట్టుకోటానికి వీల్లేకుండా కిడ్నీలు కూడా ఎంతి కిందుగా పెట్టారో చూడు.

* అర్ధరాత్రివేళ ఒకడు పూటుగా తాగి లాంతరు న్తంభం దగ్గర విలబడి “తలుపు తియ్, విన్నే ! తలుపు తియ్” అంటున్నాడు.

ఆ దారిన పోతున్న ఇంకో తాగుబోతు “లాభం లేదోయ్, ఇంట్లో ఎవరూ లేనట్టున్నారు” అన్నాడు.

“లేకపోవడమేమిటి? పైన లైటు వెలుగుతుందే?” అన్నాడు మొదటి వాడు.

* ఇంకో ఇద్దరు తాగుబోతులు పోయిన షునీవర్సు కోసం వెడుతున్నారు.

“ఉహూ! ఈ గదిలో పర్సు పోతే దినుకుంటాను”

“అయితే పక్క గదిలో వెడుకుదాం”

“పక్కన గది లేందే ?”

“అయితే, గది కట్టించి మరీ వెడుకుదాం,”

* “మీ రెండో నవలలో కథ చాలా తమాషాగా వుంది. ఎక్కడన్నా కొట్టేసిన బావతా ?”

“నా మొదటి నవల కథతోతీసిన నినిమా చూసి రెండో నవల రాశాను.”

* ఒక పత్రికలో “ప్రశ్నలు, సమాధానాలు” శీర్షికకు ఒకడు ఉత్తరం రాస్తూ :

“నా వయస్సు 19 ఏళ్ళు. మొన్న రాత్రి పొద్దుపోయి రెండింటికి యింటికి వచ్చాను. మా నాన్నగారు చివాట్లు పెట్టారు. నేను చేసిన తప్పేమిటో తెలియటంలేదు”

సంపాదకుని సమాధానం :-
“జ్ఞాపకం తెచ్చుకోండి.”

(గత సంచిక తరువాయి)

అర్థ రాత్రి సంధ్య బాబుని తాకా
అన్నా. వాడివైపు చూడాలన్నా భయ
పడింది. ఎంత వదనుకున్నా మళ్ళీ
దృష్టివెళ్ళి వాడిమీదనే నిలుస్తోంది.
మాటి మాటికి యిది నిజమా ? నిజమా
అనిపించసాగింది. వాడి ముఖమీద
కళ్ళు నిలవగానే ఏదో వింతగా, ఆన
క్తిగా భయం భయంగా వుండే అను
భూతి కలుగుతోంది. అసలు యీ
స్పృహలో మనిషిపట్టుకే చుహాచిత్రం.
అందులో బాబు జన్మవృత్తాంతం మరీ
విచిత్రంగా వుంది. బాబు తనవాడని
తెలిసిన తర్వాత చూడవో ఎదుకో
వేడుగా అనిపించటం లేదు. అతను
మళ్ళీ తన జీవితంకోసం రాకపోక బాబుని
యిలా కళ్ళారా చూసుకునే భాగ్యం
తనకి కలిగేదా ? అనలివ్వాళ్ళు బాబు
ఎవరో తనకెందుకు తెలియ జేయ
లేదు ? లేక అతను తెలియజేసే అవ
కాశమే తనివ్వలేదా ? అప్పుడప్పుడు
అతను బాబునెత్తుకుని గుండెలకి హత్తు
కుంటే ఆ దృశ్యం చూడగానే తనలో
యీర్ష్య భగ్గుమని ఆకాశం ఎత్తున ఎలా
లేచేదో బాబు తల్లిని అతను అధికంగా
ప్రేమించేవాడని, ఆ అనురాగానికి
చిహ్నం కాండ్రే వారంత అపురూపం
అని ఏమేమో అనుకునేది. ఆ ఆలోచ
నలే ఒకవేళ నిజం అయితే ఆ వ్యక్తి
ఎవరు ?

ఇది గుర్తుకు రాగానే సంధ్య
ఎలాగో అంటుపోతుంది. మనసులో అంత

యధునపుణి
సులూపనారణి.

అభిమానం వుంచుకున్న మాట ఒక్క-
నాటకూడా, ఒక్క సారి కూడా బైట
పడలేదేం ! అప్పుడప్పుడు అతను చూ
పిన చనువు చూసి అది అదికాగరో అని
భయపడి అనహింతువునా, ఆ అన
హ్యం బైటపెట్టడంలో ఏమాత్రం జంతు
చూపించలేదు అన లతనికి అంత ఓర్పు
ఎలా వచ్చింది ? ఎందుకు వచ్చింది ?
ఇంత బాధని మూగగా అనుభవించాల్సివ
అననరం ఏముంది ? నిజాన్ని నిర్మోహ
మాటంగా చెప్పేసి బాబు కాదు అని
తేల్చేసుకోవచ్చుగా ? లేక బాబునిపూజా
ద్యేషిస్తానేమోనని భయపడ్డాడా ? బాబు
ఎవరో తెలియకముందు కొద్దిగా ద్వేషించి
న మాటకూడా నిజమే! అది పూర్తిగా
బాబుమీద కూడా కాదు. వాడంటే అత
నికి అంత అపూర్వం, వాటి కేదయినా
బాధ కలిగితే అతని మనసు ఎలా నిల
విలలాడుందో చూడాలనిపించి బాబుకి
ఏదయినా అవద రావాలని తను కోరు
కున్న మాటకూడా నిజమే ఒకటి
రెండుసార్లు తనే బాబుకి అవకాశంచేసి

దాని ద్వారా మాధవ్ చిత్రహీనక గురి
అవుతుంటే ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలని
గట్టిగా అనుకున్న షణ్ణాలు కూడా
వున్నాయి.

కానీ ఎప్పుటికప్పుడే బాబు
ముఖంలోకి చూడగానే, నిష్కల్మష
మైన వాడి మాటలు, దేవుడిని గుర్తుకు
తెచ్చే ఆ ఆమాయకత్వం నిండిన పసి
తన్మ చిరునవ్వు తనంత దారుణంగా
అలోపిస్తోంది గుర్తుకు తెచ్చి మరుక్షణ
ములో సిగ్గుతో చితికిపోయేలా చేసేవి.
అప్పుడెప్పుడన్నాతనా ఈర్యకి, అసూయకి
లొంగిపోయినట్లయితే ఏమయేది?
తర్వాత బాబు తనవాడని తెలిస్తే నిజ
మైన శిక్ష ఎవరు పొందేవాళ్ళు? సంధ్య
శరీరం జలదరించింది, ఇన్ని రోజులు
బాబెవరో చెప్పకుండా దాచినందుకు
మాధవ్ మీద కోపం వచ్చిందికూడా.
తీక్షణమైన సూర్యకాంతి సోకగానే
దట్టంగా పట్టినమంచు కరిగిపోయి
ప్రకృతి రూపురేఖలు సుస్పష్టంగా
కనిపించినట్లు మాధవ్ పట్ల ద్వేషం
అంతరించగానే అతని వ్యక్తి
త్వం, విశాల హృదయం, మంచితనం,
బాగా అర్థం కాసాగాయి. ఒక్కసారి
వెనక్కు తిరిగి చూసుకుంటే అతను
చేసిన ప్రతిపని వెనక ఒక అర్థం,
పలికిన ప్రతిమాట వెనక కొంత బాధ,
బలవంతంగా తెచ్చి పెట్టుకున్ననష్టం
కనిపిస్తున్నాయి. బాబెవరో తెలిసిం
తర్వాత యెలాంటి భావం లేకుండా
విగ్లప్తంగా వుండటానికి ఎలా సాధ్యం?

మరిగన మనసుని అతనికి అర్థం అయేలా
చెప్పటానికి మాటలెలా వొరుకుతాయి?
సంధ్య మాధవ్ రాకకోసం వేయి
కళ్ళతో ఎవరు చూడ సాగింది.

* * *

సిస్టరున్న రెండు వారాలు యిక్ష్మే
గడిచిపోయినాయి. ఆ విధ బాబు ని
సంధ్యని వదిలి వెళ్ళలేక వెళ్ళింది.
మాధవ్ రాగానే తనకి తెలియ చేయ
మని, అతన్ని తను చాలా చాలా అద
గాలని అనుకుంటున్నానని చెప్పింది.
ఇకనుంచి ప్రతి వెళువెళిలో యిక్కడికి
వచ్చి వారం పది రోజులు వుండి.
వెళ్ళమని ఆయా మరీ మరీ చెప్పింది.
మాధవ్, సంధ్య కలిసి ఆహ్వానిస్తే
శిప్పకుండా అలాగే వస్తానని చిహ్న
నవ్వుతో సంధ్యవైపు చూస్తూ జవాబు
చెప్పింది అవిధ.

సిస్టర్ వెళ్ళిపోయి కూడా పది రో
జులు కావసోంది. మాధవ్ జాడజవాబు
లేదు. ఏదో పంకపెట్టి గోవిందుని
కంపెనీకి పంపి అతను యెక్కడు
న్నాడో యెప్పుడు వస్తాడో తెలుసుకో
వాలని యెంత ప్రయత్నించినా లాభం
లేకపోయింది. అతను టూర్ మీద
వెళ్ళాడని, ప్రస్తుతం ఫలానాచోటున
వున్నాడని ఖచ్చితంగా చెప్పలేమని
నమాధానం పంపారు వాళ్ళు. రోజులు
గడిచినకొద్దీ సంధ్య తెంచుకో మన
సులో అవ్యక్తమైన దిగులులాటిది
మెదల సాగింది. ఎంత చిక్కబట్టు
కుండామన్నా సాధ్యం గావటం లేదు.
అడ్రస్ తెలిస్తే "నన్నా : ఎంటికిరా.

బాబు" అనో, లేక "మీ కోసం ఎదురు చూస్తున్నాం. సరద్య, బాబు" అనో వైర్ యిప్పించ వచ్చు. క నీ నం కుతూహలం పట్టలేక అయినా రావచ్చు.

వెళ్ళేరోజు అతను చెప్పనే చెప్పాడు. "చాలాదూరం వెడుతున్నాను. బాబు జాగ్రత్త" అని. కానీ అది ఎంత దూరం? ఆ ప్రయాణం యింకా యెన్నాళ్ళు!

అతనికోసం అంత ఆశ్రయంగా యెదురు చూస్తున్నా మళ్ళీ మనసులో మారుమూలంగా యెక్కడో ఇన్నాళ్ళు తను చూపిన నిర్లక్ష్యాన్ని అతను అంత తేలికగా తీసుకున్నాడా? ఏ కారణం చేత అంత కఠినంగా ప్రవర్తించిందీ అతనికి వివరంగా చెప్పే య్యాలి. కాని ఎలా చెప్పటం?

ఏనాడూ అతనిముందు నిలబడి సూటిగా మాట్లాడటం అంటే ఏమిటో తనకి తెలియదు. ఇప్పుడు ఆ శక్తి వస్తుందా? ఆ సాయంత్రం సంద్య గదిలో కూర్చుని బాబు షర్ట్ గుండీలు కుడుతూ మాధవ్ ని గురించి ఆలోచిస్తోంది.

ఇంతలో బైట కారు హారన్ వినించింది. సంద్య వుల్కీకి పడింది. కారులోపలికి వచ్చి అగిన శబ్దంకూడా వినించింది. గదిలో కూర్చుని అడుగుతున్న బాబు 'నాన్నవచ్చాడు. నాన్న వచ్చాడు' అంటూ బైటికి పరుగెత్తాడు. సంద్య తనకూడా వెంటనే వెళ్ళటానికి లేచి మళ్ళీ అంతలోనే అగి కూర్చుని మామూలుగా కుట్టుకోటానికి ప్రయత్నించ సాగింది. కానీ కుట్టు కుడురటం లేదు. సూదివెళ్ళి వేరిలో దిగింది.

జరిగిన కథ

పుణ్యానికిపోతే పాప మెదురవుతుందట. ఒకానొక భయంకర రాత్రి అవడంలో చిక్కుకున్న సంద్య అనే యువతికి సహాయపడదోయిన మాధవ్ ను ఆమె అపారం చేసుకుని, కొట్టి అవమానిస్తుంది. ఆ తర్వాత కొన్నేళ్ళకి ఆమె అతనికి రైల్వో ఒంటరిగా కారసిలుతుంది. అతనిలో ఆమెపై వగ పెల్లుబికి ఆమెను మానభంగం చేస్తాడు. మరికొన్నేళ్ళకు ఆ సంద్య అతడు నివసిస్తున్న ఊరిలో తటస్థుడుతుంది. తన జీవితంలోకి మళ్ళీ మళ్ళీ ప్రవేశిస్తూ, తనపై విపరీతమైన ద్వేషం చూపుతున్న ఆమెను తనదిగా చేసుకోవాలని యత్నిస్తాడు. కుంటివాడైన ఆమె తమ్ముడు వాసుకు, కాలు నయంచేస్తాడు. తనవల్ల ఆమెకు జన్మించిన కుమారుడు ఎవరివద్దనో పెరుగుతున్నట్టు తెలుసుకుని వాడిని ఇంటికి తీసుకు వస్తాడు. కాని ఆ పిల్లడు తన పుత్రుడేనని సంద్యకు తెలియదు. సంద్య మనస్సు మార్చలేనని నిరాశచెంది మాధవ్ ఇంటిలోనుంచి వెళ్ళి పోతాడు. ఆ తర్వాత తన కాన్పు సమయంలో సహాయం చేసిన ఒక సిస్టర్ ద్వారా ఆ పిల్లవాడు తన కొడుకేనని సంద్యకు తెలుస్తుంది.

వేళ్ళ కొనకి చిరు చెమటలు అలుముతున్నాయి. శరీరంలో రక్తం అంతా ఒక్కసారి ముఖంలోకి పొంగినట్లుగా ఉంది. మరుక్షణంలో దగరగా వినిపించుకోయే సుపరిచితమైన స్వరంకోసం ఆదుర్దాగా, ఎదురుచూస్తున్న సమయంలో ఆయా గుమ్మంలోంచి తొంగిచూస్తూ...

ను విక్రమిస్తున్నావా? ఎక్కడ వచ్చావు. నువ్వు కావాలని అడుగుతున్నావు' అంది. సంధ్య శరత్తి చూపింది. చేతిలో షరూ జారిపోయింది. 'నన్నా!' అంది ఆశ్చర్యంగా. అయితే వచ్చింది మాధవ్ కాదన్నమాట. కాదని ఆయా ముఖం చెబుచూనే వుంది. అబ్బి! నిరాశ యింత పడును? ఉంటుందని కాని, అది యింత నిర్దాక్షిణ్యముగా చీలుస్తుందని కాని సంధ్య కింత వరకూ తెలియదు.

"నిన్నే! ఈ యింట్లో సంధ్య అంటే యెవరు అని అడుగుతున్నారు. ఆయన కంపెనీ నుంచి వచ్చారుట."

సంధ్య గుండెల్లోకి పొంగుతున్న పెద రక్తం క్రమేపీ చలబడిపోయింది. ఆయా చెప్పిందేమిటో అర్థంకాని దానిలా లేచి హాలులోకి వచ్చింది.

సంధ్య రాగానే అక్కడ నిలబడి వున్న ముగ్గురు మగవాళ్ళు ఒకేసారి నమస్కారం చేశారు. సంధ్య ప్రతి నమస్కారం చేసింది. వాళ్ళలో పంచె లాల్మితో, కళ్ళద్దాలతో పొట్టిగా వున్నాయన ఒకడుగు ముందుకువేసి 'నా పేరు శ్యామ సుందరం. నేను మీ కంపెనీకి లీగల్ ఎడ్వయిజర్ని' అన్నాడు.

సంధ్య ఆయన చెప్పేదేమిటో తొత్తిగా అర్థంగానిదానిలా చూస్తోంది.

"వీళ్ళిద్దరూ మీ భాగస్వాములు." మిగతా యిద్దరినీ పరిచయం చేశాడు.

"కూర్చోండి" అంది.

"మీరుకూడా కూర్చోండి" అన్నాడు లాయరు శ్యామసుందరం.

సంధ్య కూర్చోలేదు. కర్చి వెనకాలగా నిలబడింది. వాళ్ళు ముగ్గురూ కూర్చున్నారు. భాగస్వాముల్లో ఒకాయన గుమ్మావికన్న పందాలు అవీ పరిశీలిస్తున్నాడు.

రెండో ఆయన చూపులు నేలకి కరుచుకుని వున్నాయి.

ఏక కి యిక్కడ ఏం పని? ఎందుకొచ్చినట్లు? మీ కంపెనీ మీ భాగస్వాములు అంటారేమిటి? అప్పుడే అనేక ప్రశ్నలు రా సాగినాయి.

శ్యామసుందరంగారు కళ్ళ జోడు తీసుకుని జేబురుమాలతో తుడుచుకుంటూ, "మీకెలా చెప్పాలో తెలియటంలేదు" అన్నాడు.

"ఏమిటది?" అంది వెంటనే. సంధ్య అడిగిన తీరు చూడగానే ముగ్గురూ ముఖ ముఖాలు చూసుకుని వూరుకున్నారు.

"చెప్పండి" అంది సంధ్య. వాళ్ళ వాలకం చూస్తుంటే ఏదో చెప్పాలని వచ్చి చెప్పలేనట్లు అవస్థ పడుతున్నట్లుగా వుంది.

"మీరీమధ్య కలకత్తా దగర రైలు ప్రమాదం గురించి పేవర్లో చదివారా?"

సంధ్య చదవలేదన్నట్లు గట్టిగాతలాపింది. అయినా దానికి, వాళ్ళ రాకకి ఏం సంబంధం? అర్థంకాని అమ

మానంతో. భయంతో మనస్సులో
నవ్వు నమ్రద్రాలు పొంగుకున్నాయి.

“అందులో కొద్ది మందిగాయ
వద్దారు” వేరులా సన్నగా వున్నాయన
అన్నాడు.

“చాలామంది చనిపోయారు. ఈ
మధ్య కాలంలో ఎప్పుడూ అంత పెద్ద
ప్రమాదం జరగలేదుట.” నేలమీదకి
గుచ్చి చూస్తున్నాయన తలెత్తుతూ
అన్నాడు.

సంధ్య చేతులు ముందున్న కుర్చీని
గట్టిగా పట్టుకున్నాయి.

“మాధవ్ అదే బ్రెయిన్ లో
వున్నాడు. ఇదుగో చూడండి. అదే
బ్రెయిన్ కి వస్తున్నట్టు. స్టేషన్ కి కారు
పంపమని యిచ్చిన బెలిగ్రాం” శ్యామ
సుందరం జేబులోంచి బెలిగ్రాం తీసి
ఇచ్చాడు. ఎంతమంది చేతులు దానిమీద
వడ్డాయో : నలిగి, చిరగటానికి
పిద్దంగా వుంది.

పొణకుతున్న చేతుల్లో అందుకుని
చూసింది. అక్షరాలు సరిగా నిలవటం
లేదు. చెవుల్లో నమ్రద్రపుహారు
వినిపిస్తోంది. అది అంతకంతకు
ఎక్కువై ఉగ్రగా వస్తున్నట్టు అనిపించ
పొగింది.

“అక్కడకి మేం వెంటనే వెళ్ళి
కలకత్తాలో వారున్న హోటల్లో
ఎంక్వయరీ చేశాం. ఆ హోటల్ టాక్సీ
అతనే స్వయంగా స్టేషన్ దగ్గర
దించి వచ్చానని చెప్పాడు.”

“అంటే ?” పెదవులు తదాకి పిడి
తుండగా అడిగింది సంధ్య.

“యాక్సిడెంటు అయిన వాళ్ళందరినీ
చేర్చించిన హాస్పిటల్ అంతా కూడా
వెతిశాం. చివరికి ముఖం చితికిపోయి,
రెండు చేతులు విరిగిపోయిన ఒక శవం
జేబులో యివి దొరికాయి.” మరో జేబు
లోంచి పప్పు కలిసి వున్న చిన్న డైరీ.
తాళించేవులు తీసి మధ్యనున్న జేబులో
పీద పెడుతూ అన్నాడు.

“ఏమిటీ : ఏమిటండీ మీ రనేది ?”
అంతవరకూ లోపలి గుమ్మంలో నిల
బడి యిడతా వింటున్న ఆయా అడు
ర్తాగా యివతలకి వస్తూ అంది.

“మేం కూడా నమ్మలేకపోయాం.
కానీ యివి చూసిన తర్వాత...” శ్యామ
సుందరం గుబక మింగి వూడకున్నాడు.

ఆయా ఏడుస్తూ “సంద్య” అంటూ
దగ్గరగా వెళ్ళబోయింది. అప్పటికీ
తడుముకుంటున్న దానిలా గోడని పట్టు
కుని లోపల గుమ్మం వైపు నొక్కిపోయి
సంధ్య.

“మీరు ధైర్యం తెచ్చుకోవాలి.”
వెనకనుంచి శ్యామ సుందరం అంటు
న్నాడు. ఎంతో ప్రయత్నమీద గుమ్మం
దాటగలిగిన సంధ్య ఆ పైన కత్తి తో
నట్టు అక్కడే కుప్పలా కూలిపో
యింది.

* * *

52

ఎంత దుఃఖవృత్తం! అన్ని రోజులు
అనుక్షణం కళ్ళముందు తిరిగిన మని

మీని కనీసం కళ్ళెత్తి అయినా చూడలేదు. అతను లేదని తెలిసిం తర్వాత మనసంతా ఆ త ని రూపమే నిండిపోయింది. శరీరంలో అణు వణువు అతనే కావాలంటోంది. జీవితంలో అడుగడుక్కో- మర్చిది ఎందుకిలా వంచిపోంది ? ఏం పాపం చేసింది తను : కాస్త జీవజ్యోతిని వెలిగించుకోవాలని అశించటం ఆలస్యం, యుంధూమారు తంలాటి అవాంతరం ఏదో ఒకటి విసురుగా వచ్చి దాన్ని ఆర్పేస్తోంది. మర్చి కళ్ళముందు ఆ తా చీకటి. ఎప్పుటి కప్పుడే ఎదురుదెబ్బలు, ఎప్పటికప్పుడే వయసుకి మించిన వైరాగ్యం, ఈసారి తగిలిన యీ దెబ్బనుంచి కోలుకుంటావనే ఆశ ఏ మాత్రం లేదు, ధైర్యం, సహనం పూర్తిగా నడిలిపోయినాయి, భూతాన్ని చూసిన చిన్న పిల్లలా జీవితం అంటే దెబ్బ పుట్తోంది. ఎంత అభాగ్యురాలు కాకపోతే పూర్తిగా అతిన్ని పోగొట్టుకునే ముందు అతన్ని గుర్తించటం జరుగుతుంది. శేషజీవితం అంతా అతన్ని గురించిన జ్ఞాపకాలతో వెర్రి థానిలా త్రత మనేగా భగవంతుడిలా శిక్షించింది : సంధ్య కూర్చున్నా. నిలబడినా, యిట్టో యేమూల తిరిగినా అతని రూపమే కనిపిస్తోంది. అతని మాటలే వినిపిస్తున్నాయి. అఖిరోజు అతని ప్రవర్తన బాబుని అవగిస్తున్నావనటం. బలవంతంగా తీసుకొచ్చి తన గదిలో అతనే స్వయంగా వదుకోపెట్టడం యివే వదేవదే కళ్ళముందు కనిపిస్తున్నాయి.

అన్నింటికంటే నిచిత్రం: మాధవకి

తన మరణం ముందే తెలుసునన్నట్టు నిల్చువాసి పెట్టాడు. అందులో అతని ఆస్తికింతా వారసుడైన బాబుకి సంధ్యని గార్డయన్ గా నియమించాడు. వాసు చదువు నిమిత్తం కొంత వేరుగా కేటాయించాడు. తన తదనంతరం వాసు బాబుని స్వంత తమ్ముడిలా చూడాలని, పెరిగిపెద్దయినతర్వాత వివిషయంలోనూ తనులేని లోటు దానివ్వకుండా కన్నతండ్రిలా చూడాలని ప్రత్యేకంగా కోరాడు. 'సంధ్యని బాబుకి గార్డయన్ గా నియమించడం కంటే సంధ్య గురించి యింకేమీ లేదు. తనకర్మ కాండల పేరుతో డబ్బు దుబారా చేయకూడదని, రాంగోపాలరావు గారి హాస్పిటల్ కి తన పేరుమీద కొంత డబ్బు విరాళం మాత్రం యివ్వాలని సూచించాడు. తను బ్రతికున్నంతకాలం బాబు సంరక్షణ చూడవలసిందిగా ఆయా వి కోరాడు. ప్రతిఫలంగా ఆయాకి తిండి, బటా బాబు డబ్బులోంచి ఖర్చుపెట్టి టిఫి కాకుండా ఆయా పేరు మీదుగా విడిగా వేయి రూపాయలు కేటాయించాడు.

వాసు బాబుని కౌగిలి చుకుని ఒకటే ఏడుపు. చదువు మానేస్తానని కూర్చున్నాడు. అక్క, తమ్ముడు ఇద్దరూ వాదించుకున్నారు. చివరికి విసిగి పోయిన సంధ్య "బాబుకేం ఫర్వాలేదు. నేను లేనా ? ఆయా లేదా ?" అంది కోపంగా.

వాసు మండిపడ్డాడు. "అన్నావులే మహా ! నువ్వనలు బాబుని ముట్టుకోటానికి కూడా వీలేదు. బ్రతికున్నంత

కాలం ఆయన్న రాక్షసిలా కాల్చుకు
తిన్నావు. అంత సాయంచేస్తే ఒక్క
చల్లనిమాట మాట్లాడని కృతఘ్ను
రాలివి. నీ పెంపలో కాబుని వది
లేస్తే ఆయన ఆక్రమికి శాంతి కూడా
వుండదు."

సంధ్యకి ఏడుపుకోసాటు నవ్వు
కూడా వచ్చింది "అంతేరా వాసూ ?
నన్ననలానికి నీకు యింకేమాటలు
కొరక లేదా ?" అంది.

వాసు మాట్లాడ లేదు. విసురుగా
తల తిప్పుకుని పొరుకున్నాడు.

"నువ్వు చదువుకోవటమే ఆయన
ముఖ్య ఉద్దేశం" అని సంధ్య మరీ
మరీ నొక్కి నచ్చచెప్పటం వల్ల చివరికి
వాసు ఎలాగో సగం అయిష్టంగానే
మ్మాటకు వెళ్ళటానికి ఒప్పుకున్నాడు.
వెళ్ళే ముందు వాబు విషయం ఆయాతో
వందసార్లు హెచ్చరించి మరీ వెళ్ళాడు.

దైవ్యంగా వుండటానికిగాను
సంధ్య కోరికమీద గోవిందు కుటుం
బంతో సహావచ్చి యింట్లోనే వుండు
వాడు. సంధ్య తనకోసం కిట్టించు
కున్న యిల్లు హాస్పిటల్ పెట్టటానికి
గవర్నమెంట్ కి ఇచ్చేసింది. ఆయా
ఒంట్లో కూడా అంత దాగుండటం లేదు.
చార్జిక్యంబాగావచ్చేసింది. మనిషికి రాత్రి
పూట చూపు సరిగా తెలియటం లేదు.
మాటి మాటికీ ఏదో కొంజం కల్పించు
కుని ఏడుస్తూ "ఇంకా నే నెందుకు
బ్రతికున్నానురా భగవంతుడా ! ఇంకా
నే నేం చూడాలి ? ఈ గుక్కెడు ప్రా
ణం గుటుక్కుమనటానికి యింకా

యెంతకాలం : ఎన్నాళ్ళు నాకీ సరళ
యాతన" అని తరచుగా అనసాగింది.

సంధ్యకి ఒక్కడానికి ఏమిపు రావ
టంలేదు. ఆయా, వాసు మాధవకోసం
దుఃఖిస్తున్నారంటే వాళ్ళకా అధికారం
వుంది. అతనికి. వాళ్ళకి మధ్య ఒక
అత్యీయత అనే బంధం వుంది. తనకేం
వుంది ? ఏ అర తతో తను అతను లేని
లోటు చూసి బాధ పడుతుంది ? సంధ్య
లోలోపల కుమిలిపో సాగింది.

ఈ మధ్య యీ గండఁగోళంతో,
యీ కంపెనీ వ్యవహారాలతో, యీ
లావాదేవీలతోలాయరు శ్యామసుందరం
చీటికి మాటికి వస్తూ పోతూ వుండటం
వల్ల బాగా చనువయారు. ఆయన
సంధ్య అడక్కుండానే చాలా సహా
యం చేశారు. ప్రతిఫలం యివ్వబోతే
కూడా పుచ్చుకోలేదు.

"ఇది నా ధర్మం. ఆయన నాకెలాటి
పరిస్థితులో సహాయం చేశారో మీకు
తెలియదు" అన్నారు.

సంధ్య కుతూహలంగా అప్పు
డప్పుడు యధాలాపంగా అడిగివట్టు
అడిగి అసలుసంగతి అంతా రాజుట్టు
కుంది.

మొదటినుంచి ఆయన ప్రాక్టీసు
అంతంత మాత్రంగా వుండేదిట. ఏన
మందుగురు పిల్లలు, తల్లి, తండ్రి, నలు
గురు పెళ్ళిళ్ళు కావల్సిన చెల్లెళ్ళు.
ఇద్దరు చదువుకుంటున్న తమ్ముళ్ళు ఇదీ
ఆయన సంసారం. సైసా సంపాదన
లేదు. ఇంట్లో ఎప్పుడు చూసినా దరిద్ర
దేవత తాండవం చేస్తూనేవుంది.

తమ్ముళ్ళ చెల్లెళ్ళ సూటి పోటీ మాటలు విసురుతుంటే. కన్న పిల్లలు అరాకలితో పప్పులు వదులుకుంటుంటే. కట్టుకున్న యిల్లాలు కంట తడి ఎప్పుడూ తుడిచే య్యే లేనే మో అని భయంతో. అండరి చేత “అ న మ రు డి వి” అని అవ్వింతుకోలేక క్రుంగిపోతూ. చివరికి ఓ లోజు తెగించి విరక్తితో ఆత్మహత్యకు పాలు వడ్డాడు. అదే నమయంలో ఇంకో పది నిమిషాల్లో జీవితం అంతం చేసుకోబోయే తుది మిడియల్లో ఒక స్నేహితుడు ఆదరా, బాదరా పరుగెత్తుకు వచ్చి అరెంట్ గా రమ్మనమని మాధవ దగరుకు తీసుకెళ్ళాడు. వ్యాపారీశ్యా చిన్న లిటిగేషన్ అది. మాధవ కంపెనీ లీగల్ ఎడ్యుకేషన్ విశ్రాంతికోసం నందిహిల్స్ వెళ్ళి అక్కడున్నాడు. అరెంట్ మేటర్ సెలెక్ట్ కావాలి. మాధవ

పైలు శ్యామసుందరం గారికియిచ్చాడు. అది మొదలు, తర్వాత మాధవ ద్వారానే ఒకళ్ళిద్దరు బాగా డబ్బు వదులుబడి గల వ్యాపారస్థులు క్లయింట్లుగా దొరికారు. దాంతో అతని దశ తిరిగింది. ఒకటి రెండు క్లిష్టమైన కేసుల్లో అతను గెలిచాడు. దాంతో బాగా పేరు వచ్చింది. క్లయింట్స్ కూడా పెరిగాడు. ఈ మధ్యే మాధవ కంపెనీ లీగల్ ఎడ్యుకేషన్ చనిపోవడంతో ఆపనికూడా ఆయనకే వచ్చింది. మొత్తానికి మాధవ పరివయంతో అతని జీవితంలో ఓ పెద్ద మలుపు. ఆ మలుపు తిరిగి తర్వాతి అతనికి ఆనలు ఆనడు ఆత్మహత్య ఎందుకు చేసుకోవాల్సి వచ్చిందో సరిగా ఆలోచించే తీరుబడి లేకుండా పోయింది. ఇదీ ఆయనకథ. ఏదో రకంగా మాధవని గురించిన కబుర్లు వినడం యీమధ్య సంద్యకి బాగా

ఐ టెక్స్

సౌందర్యానికి సహాయకారులు

- ★ ఐ టెక్స్ కాటుక
పనిపిల్లలకు కూడా చాలా మంచిది
- ★ ఐ టెక్స్ బిండి
కంటికింపైన
రంగులలో
లభించును.
- ★ ఐ టెక్స్
కుంకుం పేస్టు

అ ర వి ం డ్ లే బొ రే ట రీ స్.

పి. డి. 1415 - మద్రాసు-17.

అలవాటయి పోయింది. అందులోనే శాంతి లభించ సాగింది.

ఆ రోజు —

బాబు విద్రపోయాడు. ఆయా కూడా వదుకుంది. శీతకాలం. బాగా చలి వేస్తూండడం వల్ల రాత్రి ఎక్కువ పొద్దు పోకపోయినా అప్పుడే పూరంతా మాటు మణిగింది. సంధ్య పుస్తకం ఒకటి ఒక్కో పెట్టుకుని రెండు చేతులా గడ్డం క్రింద ఆనించుకుని శూన్యంలోకి చూస్తూ కూర్చుంది. కొన్ని రాత్రుల మంచి కళ్ళు విద్ర అనేది ఎలా వుంటుందీ మర్చిపోయినాయి. గంటల తరబడి అలా శూన్యంలోకి చూస్తూ కూర్చోవా లనిపిస్తుంది. శూన్యం కాక తనకు మిగిలింది ఏమిటి? ఇలాగే యెన్నో రాత్రులు గడుస్తాయి. ఈ ఇంట్లోనే తన జీవితం తెల్లవారుతుంది అనటానికి వందేహం లేదు. బాబు పెరిగి పెద్దవాడవుతాడు. అప్పటికి యీ రోజునే వాసు పిల్లల తండ్రి కూడా అవుతాడు వాళ్ళ మధ్య అగొంతికో అలమటిస్తున్న హృదయానికి బలవంతంగా శాంతంగా వుంటుమని నేర్చుతూ, మానసికమైన వ్యధ వల్ల అతి త్వరగా వ్యాధ్యం పొందిన తమ రోజులు లెక్క-పెట్టుకుంటూ జీవితం వెళ్ళదీసుకోవాలి. అదే తన భవిష్యత్ : అంతకంటే యింకేం వుంటుంది. అబ్బి : ఎంత భయంకరం! భవిష్యత్ ఏమిటో ముందే తెలిసికోవటంలో ఎంత బాధ :

ఎంత నరకం! బుద్ధుడ ప్రాయమై యీ జీవితంకోసం ఎందుకింత గెతుకులాట : దేనికోసం యిన్ని రాగద్వేషాలు : ఉన్నన్నాళ్ళూ మనం సుఖించి మనచుట్టూ వున్నవాళ్ళని సుఖపెద్దామని యెందు కనుకోరు : ద్వేషం, మోసం, ప్రతీకారం, వంచన, అనుమానం ఇవి లేందే మనిషి మనుగడ పరిపూర్ణత్వం చెందదా :

వరద్యానగా ఆలోచిస్తున్న సంధ్య వాకిట్లో కారు చప్పుడు వినిపించటంతో వులిక్కిపడింది. చెవులు శ్రద్ధగా ఆలకించాయి సందేహం లేదు, తను భ్రమ పడ్డానేమో అన్నట్టు అది కూడా ఒక పూహకాదు. విజంగానే కారు శబ్దం వినిపిస్తోంది. సంధ్య లేచి 'గోవిందూ!' అని పిలుస్తూ వరండాలోకి వచ్చేసరికే కారు యింటిముందుకు వచ్చి ఆగింది.

లాయరు శ్యామసుందరంగారి కారు అది. ఇంత అర్ధరాత్రివేళ ఆయనకి యిక్కడేంపని? చెడుని శంకించబోతూ సంధ్య 'గోవిందూ' అని మరోసారి బిగ్గరగా పిలవబోయింది. పెదవులు తెరుచుకున్నాయి. కానీ శబ్దం రానే లేదు, కారులోంచి దిగుతున్నదిసొట్టిగా. లావుగా వుండే శ్యామసుందరం కాదు, ఎవరో పొడుగ్గా వున్నారు. అక్కడ చెట్ల నీడలు దట్టంగా పడటంవల్లమనిషి ఆకృతి తెలియటం లేదు. మనక మన

ఒత్తుగా మెత్తగా నిగనిగలాడే
సుదీర్ఘ కేశసంపదకు

కేశవర్ధిని

పెట్టింది పేరు

కొబ్బరినూనెతో తిరిగి కలవ
దీపనరంలేకుండా వాడడానికి

కేశవర్ధిని

రెడీమిక్స్డ్ హేరాయిల్

మీ శిరోజాలను పరిమళ

భరితంగా శుభ్రంగా ఉంచడానికి

కేశవర్ధిని షాంపూ

కేశవర్ధిని ప్రాడర్బ్స్

27 మాసిలా మణి

మొదలియార్ రోడ్,

మద్రాసు-14.

కగా వున్న వెన్నెల వెలుగులో కారు
లోంచి దిగిన వ్యక్తి దైర్ఘవర్
కేదో చెప్పి తల వంచుకు ని
మెల్లిగా మెల్లిక్కి పైకి వస్తున్నాడు.
కొద్దిపాటి వెన్నెల వెలుగు అతనిమీద
పడగానే క్రమంగా ఆకారం గుర్తుపట్టిన
సంద్యలో ఒణుకు ప్రారంభమయింది.

పరధ్యానగా తల వంచుకొని మె
ల్లిక్కి పైకి వస్తున్న అతను వున్న
ట్లుండి కెప్పుడుని కేక వినించటంతో
పులిక్కిపడి చటుక్కున తలెత్తి చూ
శాడు. నరండాలో స్తంభం ప్రక్కగా
క్రీసీదలో నిలబడిన సంద్యవి చూడ
గానే వెంటనే అగిపోతూ “సంద్యా!”
అన్నాడు అస్పష్టంగా.

“మీరు - మీరు...” తను చూస్తు
న్నది కలో నిజమో తేల్చుకోలేక
పెనుగులాడుతున్నట్టుగా అంది.

“సంద్యా! నేను మాధవ్ ని. భయ
పడటం లేదుగా నువ్వు.” నవ్వు తెచ్చి
పెట్టుకుంటూ అంటున్న అతను మాట
పూరిచేయనే లేదు. ఈలోపల సంద్య
సుడిగాలిలా దిగివచ్చి అతన్ని పెనవే
సుకు పోతూ “మీరేనా! నిజంగా”
అంటూ ఏడవడం మొదలుపెట్టింది.

“సంద్యా!” ఏదో చెప్పటానికి
ప్రయత్నించిన అతని కంఠం పెగిలి
రాలేదు. చేతులు అనుకోకుండా సంద్య
భుజాలు పట్టుకుని దగ్గరకు లాక్కు
న్నాయి.

“విజుగా మీరేనని వెప్పండినాకు.”
సంధ్య ఏడుస్తూ అతన్ని మరింతగా
కరుచుకుపోయింది.

“విజం సంధ్యా! నేకే! నేను
చచ్చిపోలేదు” గుండెలకి హత్తుకుంటూ
అన్నాడు. ఆ క్షణంలో ఆ కలయిలో
చూస్తుంటే సంధ్యకోసం నువ్వు. తన
కోసం సంధ్య యుగయుగాలుగా
ఎదురుచూసి చివరికి యిప్పుడు హఠా

త్తుగా కలుసుకున్నట్టుగా అనుభూతి
కలుగుతోంది

కారుహాన్, దానివెంటనే సంధ్య
కెప్పుడున్నకేక విద్రు పట్టిపట్టినట్టుగా
వున్న ఆయా వినగానే లేచి “సంధ్యా,
గోవిందా, ఏమిటరా, అదీ” అని
అరుస్తూ పరుగెత్తుకు వచ్చింది ఆయా
కేకలకి ప్రక్క గదిలోగుట్టుపెట్టి విద్ర

పోతున్న గోవిందు కూడా కళ్ళ మలుపు కుంటూ లేచి వచ్చాడు.

ఇద్దరూ బైటకి వచ్చేసరికి వరండా దిగువ మెట్టుమీద నిలబడిన మాధవ్ సంధ్యని రెండు భుజాలు పట్టి గట్టిగా కుదుపుతూ వెళ్ళినాడిలా "సంధ్యా, సంధ్యా!" అంటున్నాడు. అప్పటికే చైతన్యరహితమైన సంధ్య శరీరం వాడిన కలువ కాంలా అతని చేతుల మధ్య ప్రేళ్ళాడిపోసాగింది.

* * *

53

సంధ్యకి మళ్ళీ మెలకువ వచ్చేసరికి ప్రక్కన ఆయా తప్ప యింతవరూ లేరు.

"ఆయా!" — అంటూ సందేహంగా అగిపోయింది. ఇంతక్రితం జరిగింది వాస్తవమేనా అన్న అనుమానం కలిగింది.

ఆయా కళ్ళు దూరంగా కుర్చీలో కూర్చున్న మాధవ్ వైపు చూశాయి.

మాధవ్ లేచి సంధ్య మంచం దగ్గరగా వచ్చాడు.

ఆయా ఏదో పని గుర్తుకువచ్చినట్టు మెల్లగా అక్కడనుంచి బైటకి వెళ్ళిపోయింది.

మాధవ్ రెప్పవల్చుకుండా సంధ్య వైపు చూస్తున్నాడు. సంధ్య కళ్ళలో వీళ్ళు సుళ్ళు తిరుగుతున్నాయి. ఏదో చెప్పాలని పెనుగులాడుతున్నట్టుకొద్దిగా

అదురుతున్న పెదవులు సూచిస్తున్నాయి. చీకట్లో తడుముకుంటున్న దానిలా కూన్యంలోకి చెయ్యి జొరబడింది.

మాధవ్ యిదేం గమనించనట్టు అలాగే నిలబడ్డాడు. అతని ముఖంలో యెలాటి భావంలేదు. దేనికోసమో వెతికినట్టు కూన్యంలో కదిలిన సంధ్య చేయి అతని కళ్ళలో కనిపించిన నిరాశ క్రమేన భావంచూసి మెల్లి మెల్లిగా క్రోధకువారి దుప్పటి అంచుని గట్టిగా పట్టుకుంది.

ఉన్నట్టుండి అతను "భయపడకు. పరీక్షలు బలవంతంగా యింటికి వచ్చేలా చేశాయి. రెండు రోజుల కంటే ఎక్కువ ఉండను. ఇది యీ యింటికి నా అభిరంక." అన్నాడు.

సీళ్ళు నిండిన సంధ్యకళ్ళ ఆళ్ళ ర్యంతో పెద్దపెనాయి. ముత్తంతో ప్రక్కకు తిరిగి చింతలో ముఖం దాచుకుని వెక్కిరిచెక్కిరి విడవసాగింది. హృదయ విరాళంగా, గుండెలు చీల్చుకుని వస్తున్నట్టున్న ఆ దుఃఖం చూసిం తర్వాత కూడా అతని మనసు కరగలేదు. కొద్దిసేపు అలాగే చూస్తూ నిలబడి పోయి తర్వాత మెల్లిగా అక్కడినుంచి బైటకి వచ్చేశాడు.

మొట్టమొదట సంధ్య ఒక్కసారిగా వచ్చి అలా పెనవేసుకు పోతే తన రహస్యం బైట పడిపోయిందని. తనవరో సంధ్య గ్రహించేసిందని. అనుకున్నాడు. ఆ ఆశ కనిపించిన అనందంతోనే దగ్గరగా వచ్చిన సంధ్యని వింటు హృదయంతో స్వీకరించినట్టు

గట్టిగా హృదయానికి హత్తుకున్నాడు. స్పృహ తప్పిన సంధ్యని లోపలికి తీసుకువచ్చి మంచం మీద పడుకోపెట్టగానే ఆత్రంగా తన గదిలోకి వరుగెత్తి పాతకాలపు యినపెట్టెలో లోపల అరలాగి చూశాడు. చూస్తూనే నిర్విణ్ణుడయ్యాడు. తను వెళ్ళేటప్పుడు పెట్టిన కాగితాలు పెట్టినట్టుగా ఎక్కడివి ఆక్కడే వున్నాయి. వాటిని ముట్టుకున్నాడే లేదు. వెళ్ళేరోజు రాత్రి కూర్చుని తను మొనటినుంచి చివరకా సంధ్య తన జీవితంలో ఎలా ప్రవేశించి ఏ విధంగా ముడిపడి ఉన్నది పోయిందో, లక్కుపడి పోయిన యీ రెండు జీవితానిని తనెలా సరి చేయలేక పోయాడో వివరిస్తూ సుదీర్ఘంగా వ్రాసి పెట్టిన పుస్తకం, పెట్టినచోటే సరియంగా వున్నానన్నట్టుగా అతన్ని చూసి వికృతంగా

నవ్వింది. మారవ్ మనసుతో కలిసి ఆనందం ఆ క్షణంలోనే ఆవిరి అయి పోయింది. చచ్చిపోయాడనుకున్న మనిషి మళ్ళీ హఠాత్తుగా సజీవంగా కళ్ళముందు కన్పించటంతో తాత్కాలికంగా కలిగిన సంతోషం అది. అంతకంటే యింకేం లేదు.లేనివి వూహించి, కానివి ఆశించి తర్వాత బాధ పడటం ఎందుకు ? నిజాన్ని నిజంగా దైర్యంగా స్వీకరించటం మంచిది. అందుకే అతను యంతక్రితం సంధ్య అలా చెయి అందిస్తున్నా అందుకోలేదు.

మారవ్ చూడగానే ఆయాకి ఎక్కడలేని ఓసికా వచ్చింది. అప్పుట్టి కప్పుకు మళ్ళీ వంట చేసి అతని సొంతం కోసం నీళ్ళని సిద్ధం చేసింది. సంధ్య ఎలాగో ఏమిటో నిగ్రహించుకుని పనిలో సాయం రాదోలే వద్దని వారించింది.

పోటీదార్లకు మనవి

“జ్యోతి” మాసపత్రిక కళాశాలల,

విశ్వవిద్యాలయాల విద్యార్థిని విద్యార్థుల నిమిత్తం “చిన్న చిన్న కథల పోటీ” నిర్వహిస్తున్నది. దీనిలో పాల్గొనేవారు ఈ క్రింది నిబంధనలు పాటించ గోరుతున్నాము.

1. కథలు “జ్యోతి”లో రెండు మూడు పేజీలకు మించరాదు.

2. స్వకపోల కల్పితమైనస్వతంత్ర రచనలే పంపించాలి.

3. తమ పూర్తిపేరు, చదువుతున్న తరగతి, కాలేజీ, లేక విశ్వవిద్యాలయం పేరుతో సహా పూర్తి చిరునామా జత పరచాలి.

4. ప్రతినెల 1వతేదీ వరకు అందిన చనలనే ఆ నెలనెల సంచికలో పోటీకి ఎరిగిస్తాము.

5. బహుమతి పొందని రచనలు త్రిప్పి పంపబడవు. అందుచేత స్థాంపులు పంపించ నవసరం లేదు. రచనల విషయమై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరుపబడవు.

6. కవరు మీద “జ్యోతి, చిన్న చిన్న కథల పోటీకి” అని స్పష్టంగా వ్రాయాలి.

7. రచనలను పంపవలసిన చిరునామా: ఎడిటర్, “జ్యోతి” సంచిక మాసపత్రిక, విజయవాడ-2.”

8. రూ. 50లు ప్రథమ బహుమతి. రూ. 25లు చొప్పున రెండు ద్వితీయ బహుమతులు.

భోంచేస్తూ మాధవ ఏదేదో చెబున్నాడు. వంటయింటి గడికి యివ తలగా నిలబడిన సంద్యకి పూర్తిగా అన్ని మాటలు వినిపించలేదు. బ్రెయిన్ యాక్టివేట్, దానికి ముందు ఎవరో తన దైరీ కొట్టేయటం, వెంటనే రైలు ప్రమాదం. ఏమిటేమిటో అంత స్పష్టంగా వినిపించటం లేదు. ఆయా గుచ్చిగుచ్చి అడుగుతున్న దానికి అతను పొడి పొడిగా రెండు ముక్కలతో సమాధానాలు యిస్తున్నాడు.

భోజనం అయిపోయింది. లేచి చెయి కడుక్కుంటూ అంటున్నాడు. “అయో! రెండే రోజులు వుంటాను. ఈ రెండు రోజుల్లో నీచేతి కమ్మడనం అంతా నాకు రుచి చూపించు. ఈసారి వెడితే యిక తిరిగి రావటం యిప్పుడప్పుడే పడదు.”

సంద్య గుండెల్ని ఎవరో పిడికిలితో బిగించి నట్టయింది. ఆయా సమాధానం చెప్పలేదు. అతను టవల్తో చెయి తుడుచుకుంటూ యివతలకి వచ్చేసరికి సంద్య వక్క-పొడి తీసుకెళ్ళియిచ్చింది. క్రీసీద అలని ముఖంమీద పడటం వల్ల ముఖంలో ఎలాటిభావంవుందో సంద్యకి తెలియలేదు.

వక్క-పొడి తీసుకుని సంద్యవైపు సరిగా చూడకుండానే తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

54

“బాబువి తీసుకెళ్ళి ఆయన గదిలో నేను పడుకోబెటిరానా? నువ్వు తీసుకు వెళ్తావా?..” మంచంమీద కూర్చుని పడుకోబోతూ అడిగింది ఆయా.

“నువ్వే తీసుకువెళ్ళు.” విసురుగా అంది సంధ్య.

ఆయా సంధ్య వైపు అర్థయుక్తంగా చూసి లేవబోయింది.

“వద్దు లే. పోన్లే! పడుకో బోతున్నావుగా పడుకో.” సంధ్య వారిస్తూ తనే వెళ్ళి బాబుని తీసుకుని భుజాన వేసుకుంది.

సంధ్య బాబుని తీసుకుని గదిలో అడుగు పెట్టేసరికి మాధవ్ డేబిల్ ముందు నిలబడి లాంతరు దగ్గర ఏవో కాగితాలు పరీక్షగా చూస్తున్నాడు. సంధ్య లోపలికి రాగానే వెంటనే వాటిని మడిచి కిటికీ దగ్గరగా వెళ్ళి నిలబడ్డాడు. ఈ మధ్య పూహలో అతన్ని చూసి చూసి అలిసి పోయిన సంధ్యకి యిప్పుడు సజీవంగా కదులుతున్న ఆ మూర్తిని వదే వదే కళ్ళారా మరీ చూడాలనిపిస్తోంది. ఎన్నెన్నో అడగాలని ఆత్రంగా కూడా వుంది. కాని అతనిలో కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తున్న ఆ ముఖావం. ఆగ్రాభీర్యం జంకుని కలిగించి దూరంగా వుండమన్నట్టు హెచ్చరిస్తున్నాయి.

బాబుని పడుకో పెట్టి దుప్పటి అంచులు సరిచేస్తూ కావాలని కొద్దిగా జాప్యం చేసింది. అత నేడయినా మూట్లాడేమో నని ఆశించింది. కానీ నిరాశే ఎదురైంది. అత న న లు వెనక్కు తిరిగి చూడనైనా చూడలేదు. సంధ్య వునికినే గమనించనట్టు కిటికీ దగ్గరగా నిలబడ్డాడు. చేతులో అంత వరకూ వటుకున్న కాగితాలు చింపి, నలిపి వుండలు చేసి కిటికీ లోంచి దూరంగా విసిరేశాడు.

“మీకు యింతేమైనా కావాలా? ప్రాణం చిక్క బిట్టుకుని అడగలేక అడిగింది.

“ఉహూ.” బచ్చితంగా వెంటనే వచ్చింది సమాధానం. అతను పరధ్యాసగా వుండి గురించలేదో, లేక అలసటతో అర్థం చేసుకోలేక పోయాడో? ఏ మాత్రం శ్రద్ధకనప్పరిచినా సంధ్య అడిగే తీరులో ఆ రాటం, దానిలో ప్రత్యేకత తప్పక గ్రహించగలిగేవాడు.

సంధ్య వెళ్ళిపోతానికి గుమ్మం వైపు తిరిగింది. అతని ధోరణికి నిరాశ చెందిన మనసు బలవంతంగా మెడ పట్టి గుమ్మం వైపు నడిపించింది. కాని మనసులో అతనిపట్ల వుప్పొంగుతున్న వినుత్పమైన ఈ భావాన్ని విగ్రహించుకోటానికికీ చాలటంలేదు. అది బైటపడకుండా నిర్లిప్తంగా ప్రవరించాలంటే ఎంత ప్రయత్నించినా సాధ్యం కావటంలేదు. అందులో అతను రెండు రోజులకంటే, యెక్కువ వుండవనటం, ఇక తిరిగి రాననటం యింకా భయపెడుతున్నాయి. పోన్లే! రేపు లేదా? ఎల్లండిరాదా? అసలే ప్రయాణపు అలసటతో వున్న అతన్ని విసిగించటం దేనికి? క్షేమంగా తిరిగి వచ్చాడు. అంతేచాలు. ఇప్పటికీ ఆ తృప్తి చాలు. ఎదురు తిరుగుతున్న మనసుని బలవంతంగా బుజ్జగించి సమాధాన పరచబోయింది.

(స శే షం)

అమృతాంజన్

లిమిటెడ్ వారి

గ్రేప్ మిక్స్ చర్

తయారీ

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్, మద్రాసు - 4

FDS. AGM 472 TE

నేను ...

నేడు ...

రామమోహన్ తో
ప్రత్యేక గోష్ఠి

నేటి చిత్రాలు - ప్రేక్షకుల మనస్తత్వాలు - వీటిపై సాధారణంగా ఎవ్వరూ పక్కటింపని అభిప్రాయాన్ని రామమోహన్ ప్రకటించారు.

సాధారణంగా నిర్మాతలు, దర్శకులు ఇతర పెద్దలు ఏదైనా ఇతివృత్తం గురించి, పాత్రలే గురించి చర్చించేటప్పుడు "అబ్బో, అది మన ప్రేక్షకులకు బూ మచ్" అంటూ ఉంటారు. "మన

ప్రేక్షకులు ఇంకా ఆ స్థాయికి రాలేదు" అనడం కద్దు. "మనకున్న కొద్ది "ఏ" క్లాస్ సెంటర్ లో చదువుకొన్నవాళ్లు చూసేస్తే మిగతాదంతా రిస్కే" అని వివరించడం అరపా దడపా జరుగుతూ ఉంటుంది.

కాని రామమోహన్ ఉదేకంలో మన కంటే ప్రేక్షకులు తెలివైనవారు. సీను ప్రారంభమయ్యేటప్పటికే ఎలా ముగుస్తుందో వారు ఊహించ గలుగుతున్నారు, దైలాగులు నయకం ఊహించ గలుగుతున్నారు, ఏ పాత్ర ఎలా ప్రారంభమైతే ఎలా ముగుస్తుందో ముందే తెలుసుకుంటున్నారు, అంచేత వారిలో "రీల్" చేసేటప్పుడు మనం బాగా ఒక్క దగ్గరపెట్టుకోవా లన్నారు.

ప్రేక్షకులు ఊహించని మలుపులు, మాటలు, చేతలు ఉంటేనే ఆ సీను, ఆ తారలు, చిత్రం బ్రతికినట్లున్నారు.

అయితే సాధా చిత్రాలు కూడా అర్థికంగా విజయం పొందుతున్నాయో అని అడిగితే విదేశాలలో వరే కాక ఇక్కడ అన్ని తరగతులవారికీ, అన్ని వయసుల వారికీ, స్త్రీలకు, పురుషులకు కాలక్షేపం

ఇచ్చేది సినిమా ఒక్కటే అవి. అంచేత జనం విదిలేక విడి ఇస్తున్నారని. ఎగతాళి చేస్తూనే ఎగబడి చూస్తున్నారని రామమోహన్ చెప్పారు.

ఇంకేం? నిర్మాత పర్వన్, సార్ లక్ష్మం నెరవేరినట్లే కదా? అని వ్యాఖ్యానిస్తే ఈ సార్, డి. బి. ఎన్. "ప్రయివేట్ మాస్టర్ సార్," మాస్టర్ లా ఓ పాతం చెప్పారు.

అయిన మనకృద్ధితో అన్న మాటలకు బలం లేకపోలేదు. ఆ మాటల ముందు వెనకలుగా మద్రాసు జ్యోతి ప్రతీనిధి అయిన నాకు, మూవీ 'మోహన'కు జరిగిన సంభాషణ సరళి ఇది:

నేను : నిన్న వచ్చిన మీరు, రేపు వచ్చే తారలకు నేడు ఇచ్చే సలహా ఏమిటి?

రామమోహన్ : నేడు, రేపు భద్రం తాలూకా అంటే కొత్త తారలకు వరస వరసన నాలుగైదు పిక్చర్స్ మూడు వాలుగేళ్ళలో తగలాలి.

ప్రశ్న : ఎందుకని?

జవాబు : కొత్తనటుడు కొత్త వాతావరణానికి అలవాటుపడి, మూడు నాలుగు పాత్రలలో పరిచయమై, తన అభిరుచి తగిన భూమికను ధరించినప్పుడు కాచి, 'రేపు' అనేది భాయం కాదు.

ప్ర : సమర్థుడైతే ఒక్క చిత్రం, ఒక్క సంవత్సరం చాలదా?

జ : ప్రస్తుత పరిస్థితులలో చాలదు. కొత్త తార కోరే భూమిక, తార కోరిన విధంగా దొరుకుతుందనే గ్యారంటీ ఏదీ.

ప్ర : శివాజి గజేత్ 'పరాక' కి 'తో' 'వరుదిన' మరచిపోతే 'షావుకారు' తో రంగారావు ఒక్క చిత్రంతో, ఒక్క సంవత్సరంతో పైకి రాలేదా?

జ : ఇక్కడేమిటి? బొంబాయిలో అయినా మీ జాబితా అంతటితో అగ్ర వలసిందే!

ప్ర :

జ : ఆ కాలంలో ప్రేక్షకులకు సినిమా విషయాలు గురించి ముఖ్యంగా సాంకేతిక విషయాల గురించి చాలా కొద్దిగా తెలుసు. తెరపై మనం చూపగలిగింది వారు స్వీకరింప గలిగారు.

ప్ర : ఇప్పుడూ?

జ : ఇప్పుడు మన మేది ఇస్తే అది మింగే స్థితిలో ప్రేక్షకులు లేరు. సాంకేతిక విషయాల గురించి వారు మాట్లాడేస్తున్నారు. డైరెక్టర్స్, ఎడిటింగ్ మొదలైనవే మాట్లాడేస్తున్నారు. సంభాషణలలో, నటనలో, క్యారక్టర్ల రైజేషన్ లో తప్పులు పట్టేస్తున్నారు. అంచేత ఈ రోజుల్లో కొత్త వాడు హీరో వర్షిష్ పొందాలి అంటే తన నటనలోనే కాదు మరే ఇతర సాంకేతిక విషయంలోనూ లోటు రాకూడదు.

ప్ర : మీ లెక్కన ఈ తరం వాటి తర్వాత నిజమైన స్టార్ అంటూ వుండబోరన్నమాట.

జ : ఆ మాట నేననడంలేదు. కొత్త వారు వచ్చినప్పుడు వారికి నేడేకాక రేపుకూడా చూపాలి అంటే నిర్మాతలు అదనపు భారం వహించక తప్పదు.

హరిహరన్ పిక్చర్స్ వారి “అమె ఎవరు ?” లో

జయలలిత, జగ్గయ్య

ప్ర : ఏమిటది ?

జ . స్టార్ హోదా సంగతి దేవుడెరుగు, ముందు కొత్తతార ప్రేక్షకులలో స్థిరపడే వరకయినా వసతి చూపాలి.

ప్ర : ఎలా ?

జ . సీను ప్రారంభమయ్యేటప్పుడే ఎలా ముగుస్తుందో నేటి ప్రేక్షకులు ఊహించ కలుగుతున్నారు. పాత్రలు కచ్చిం చి న పప్పు డే ఎలా నిష్క్రమిస్తాయో తెలుసుకొన గ లు గు తున్నారు. అటువంటప్పుడు ఏ కొ త

తార అంత సులభంగా ప్రేక్షకులలో స్థిరపడదు

ప్ర . పోనీ, కష్టంగా అయినా స్థిరపడేందుకు మార్గమేమిటి ?

జ . ఒక్క పిక్చర్ తోపే కొత్త నటుడు “మైహామ్” అనే స్థితికి రాకుండా నాలుగు కాలాలపాటు మూవయే అతని హామ్ అయ్యేందుకు వరుసగా మూడునాలుగు సంవత్సరాలు నాలుగైదు పిక్చర్లు ఉండే పరిస్థితి కలిగించాలి.

ప్ర : ఎవరు ? ఎలా కలిగించాలి ?

జ . ఎవరు అన్నది ఆయా పరి

మేముపై ఆధారపడి వుంటుంది. ఎలా అంటే కొత్తవారిని నాలుగైదు రకాల పాత్రలలో త్రిప్పి ప్రేక్షకులకు అలవాటుయ్యేటట్లు చెయ్యవలసివచ్చు లేదా ఒకటిరెండు చిత్రాలయ్యాక కొత్తవాతావరణానికి అలవాటు పడతారు కాబట్టి వారి ప్రత్యేకాభిరుచి ఏమిటో సానుభూతితో తెలుసుకొని తెగించి అటువంటి భూమిక మలచాలి, ఇవ్వాలి.

ప్ర. చాలా ?

జ. స్క్రీన్ పేలో ప్రేక్షకులు తొలొండిది వీరై నంత వరకు రాకుండా చెయ్యడం అన్నింటికంటే అవసరం.

ప్ర. అయితే మంచిభూమిక వస్తే చాలా ? మంచి డైరెక్షన్ లభిస్తేచాలా ?

జ. రెండూను

ప్ర. మీరు ఒక్కటే చెప్పాలి.

జ. పాత్రనుంచి దర్శకుని పేరు చేయలేము. ఆ మాటకువస్తే చిత్రాన్ని దర్శకుని నుంచి పేరు చెయ్యలేము చిత్రానికి గురువు సచివుడు దైవము దర్శకుడు ఆ దేవుడు కొత్త తారలకు వారి అభిరుచి, ఆసక్తి శక్తి యుక్తి ముమ్మారులా వికసించే భూమిక యిస్తే చాలు

ప్ర. రేపు భద్రం అంటారు !

జ. రేపే కాదు. రామమోహనే కాదు ఏ కొత్త తారలకైనా భవిష్యత్తు భద్రం

ప్ర. మీ భవిష్యత్తు భద్రమను తొంటున్నారా ?

జ. తప్పకుండా

ప్ర. అయితే మీకు నూటికి నూరు

పాళ్ళు నచ్చే భూమిక రావలసింది ఏమీ లేదంటారు ?

జ. ఉంది ఏ రకం భూమికనైనా నిర్వహించకలిగినవాడే నటుడు. కాని

ప్ర. ఏమా కుంజర ?

జ. నాకు ఒక రకం భూమికపై మక్కువ ఎక్కువ.

ప్ర. ఏమిటి ? ఏమా కథ ?

జ. బిరువైన భూమికలు ప్రేక్షకులలో కలకాలం నిలుస్తాయి.

ప్ర. అయితే శోకం, శోకాంతం. శాక్రిఫైస్ ఈ మోహనుడి మోహ మన్నమాట

జ. మీరన్నది సాంకం రైటుకాదు. ఆత్మ బలిదానం చెయ్యకపోయినా, త్యాగం చెయ్యకపోయినా బిరువు బాధ్యతలు నిర్వహించవచ్చు. బాధపడవచ్చు వ్యధ చెందవచ్చు మానసిక సంఘర్షణలతో కుమిలిపోవచ్చు. భగ్న ప్రేమికుడు కావచ్చు గుడ్డివాడు కావచ్చు అంగవిహీనుడు కావచ్చు. తను బాధపడుతూ, ప్రేక్షకులను బాధించి మెప్పు పొందగల నటుడు ధన్యుడు.

ప్ర. ఇకర భూమికలు 'జనంలో మనం' చెయ్యనివ్వవంటారు.

జ. ఈ భూమికలు చేశాయనీ. చేస్తాయనీ మాత్రం ఘంటాపతంగా చెప్పగలను బహువిధ భూమికలను ధరించడం నటునిగా నా విధి అయినప్పటికీ బిరువుభూమిక ధరించినప్పుడే

శ్రీరంగా అండ్ చిత్రాంజలివారి “శ్రీకృష్ణ మహిమలో”

కాంతారావు, సి యన్. ఆర్

రెండింతల రామమోహన్ కన్పించగల
దని గట్టిగా చెప్పగలను

ప్ర : అయితే మీకు తెప్పై రెండిం
తలు కన్పించిన తార లున్నారా ?

జ : ఉన్నారు, ఉన్నారు

ప్ర : ఎవరు వారు : ఏమా కర :

జ : చాలా కథలలో గ్రెగరీ పెర్,
దేవ్ ఆనండ్, మీనకుమారి

నేడు .

నేడు రామమోహన్ బి. ఎన్. రెడ్డి

“రంగుల రాబ్బం” లో లాయర్
సూక్ష్మంగా నటిస్తున్నారు మధ్యతరగతి
లోనే దిగువ పొర అటు చెందిన
సూక్ష్మం అనుక్షణం ఆశించేది ఆర్థిక
సాంఘిక అగ్రస్థానాలు తల్లికంగా
భార్య ఒక భారం తెచ్చింది తల్లిపై
ఒక భారం వడింది. తమ్ముడు సరొక
భారం తెచ్చాడు దగ్గరివారు పూల
మాలతో ఉరి వేస్తున్నారు. సూర్యం
ఏమోతాడు : “రంగుల రాబ్బం”లో
రామమోహన్ భూమిక అనేకమైన
హంగులు ంగరించుకొని వుంది.

కొత్త నటుడు చంద్రమోహన్

వ్యాయామంతో పరిశ్రమ చేసిన
వారికి వెండితెర ఈమధ్య వెలుగు
చూపుతున్నది.

వ్యవసాయ పట్టి భద్రుడై వెయిట్
లిఫ్టింగ్, జిమ్నాస్టిక్స్, గేమ్ముల్లో
విశేషాభిలాష చూపిన మలంపరి చంద్ర
శేఖరరావుకు బి. ఎన్. రెడ్డి ఆ రూపా
మికి తగిన భూమికను "రంగుల
రాబ్బ"లో నిర్ణయించారు. ఈ భూమిక
అంతా విజయవాడ చుట్టూ తిరుగు
తుంది. ఎమ్మాకోమెంట్ పార్క్
మొదలైనవన్నీ ఉంటాయి. బి. ఎన్.
ఈ 24 సంవత్సరాల బలిమినికి పెట్టిన
కొత్త పేరు చంద్రమోహన్.

సినిమాలో చిన్న తమ్ముడు. పైకి
కాడీగా కన్పించినా లోపల మెత్తని
మనసు. అదే అమ్మతో పోరుతెచ్చింది.
అన్నతో యుద్ధానికి దించింది, పోదరి
ఎవాహంకోసం ఎందఱోబో తగవు
తప్పలేదు. కాడీగా కన్పించే ఈ మనిషి
చెల్లెలు పెళ్ళికని రూ. 50 వేలు వుట్టిం
చాడు. ఎలా?

అనుక్షణం తనలోని మంచికి, తన
పైన కన్పించే చెడుకు మధ్య నలిగిన
చిన్న తమ్ముని భూమికను ఈ కొత్త
వాటకాలనటుడు సంతృప్తికరంగా
నటించినట్లు భావిస్తున్నారు. కళా
శాలల్లో హీరోగా, వృద్ధునిగా, కమెడి

యన్ గా నటించారు. తీరా సినిమాకు
వస్తే లభించింది కరకు యువకుని
భూమిక.

నటుడన్నాక ఏ పరీక్షకైనా విలవా
లని ఈ వ్యాయామ యువకుడు
అంటారు.

చంద్రమోహన్ కు సంబంధించి
నంతవరకు ఇంకాక మూడు మట్టాలు
చిక్కిరించవలసి వున్నవి. ఒకటి
వాణిశ్రీతో నృత్య గేయం. రెండు :
రెండురకాల కుస్తీ పోటీలు.

23 మే 1942 లో జన్మించి బాపట్ల
వ్యవసాయ కళాశాలలో పట్టిభద్రుడై
ఏలూరులో హార్టి కల్చర్ అసిస్టెంట్ గా
మూడేళ్ళు పనిచేసిన చంద్రమోహన్
అలనాటి చంద్రమోహన్ స్థాయిని
అందుకోడమే పరమలక్ష్యంగా పెట్టి
కొన్నారు.

